

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Využití ukazatele kvality života pro hodnocení rozvoje obcí

Bc. Lukáš Krejčí

**Diplomová práce
2014**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lukáš Krejčí**
Osobní číslo: **E11610**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Využití ukazatele kvality života pro hodnocení rozvoje obcí**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování:

Cílem práce je zhodnocení přístupů k ukazateli kvality života a posouzení míry intenzity vlivu kvality života na rozvojový potenciál obce.

Zásady:

- Charakteristika jednotlivých přístupů ke kvalitě života.
- Charakteristika rozvojového potencionálu obcí.
- Analýza empirických dat získaných na vybraném vzorku obcí vztahujících se k hodnocení rozvoje obce.
- Zhodnocení kvality života jako faktoru rozvoje obce v ekonomické a sociální oblasti.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BERNARD, J. Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010. 126 s. ISBN 978-80-7330-187-3.

HASPROVÁ, O., JÁČOVÁ H. a SYROVÁTKOVÁ J. Ekonomické činnosti obcí jako faktor regionálních rozdílů: studie 5. Vyd. 1. V Liberci: Technická univerzita, 2009. 153 s. ISBN 978-80-7372-555-6.

PHILLIPS, D. Quality of Life: Concept, Policy and Practice. London: Routledge, 2006. 276 str. ISBN 978-0-415-32355-0.

RAPLEY, M. Quality of Life Research: A Critical Introduction. London: SAGE, 2003. 286 str. ISBN 978-0-7619-5456-9.

VAĎUROVÁ H., MUHLPACHR P. Kvalita života Teoretická a metodologická východiska. 1. vydání Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2005. 143s. ISBN 80-210-3754-7.

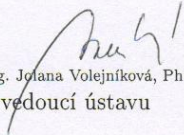
Vedoucí diplomové práce:
Ing. Martin Sobotka, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: **1. října 2013**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Lukáš Krejčí

PODĚKOVÁNÍ:

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi Ph.D. za vedení práce, cenné rady a připomínky.

ANOTACE

Tato práce je zaměřena na analýzu indikátorů kvality života ve vybraných obcích. V první části je charakterizována základní jednotka územní samosprávy, obecná charakteristika lokálního rozvoje, kvalita života na lokální úrovni a indikátory kvality života na lokální úrovni.

Cílem práce je na základě kvantitativního a kvalitativního výzkumu zhodnotit současný stav ve vybraných obcích se zaměřením na registrovanou míru nezaměstnanosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, místní rozvoj, kvalita života, registrovaná míra nezaměstnanosti, regresní analýza, Saatyho metoda.

TITLE

The use of quality of life indicators for evaluating community development

ANNOTATION

Thesis is focused on analysis of quality of life indicators in selected municipalities. The first part describes the basic unit of local government, general characteristics of local development, quality of life at local development and quality of life indicators at local level.

The aim of this work is based on quantitative and qualitative research to assess the current situation in selected communities. Thesis is more focused for registered unemployment rate.

KEYWORDS

Municipality, local development, quality of life, the registered unemployment rate, regression analysis, s method.

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 ZÁKLADNÍ JEDNOTKA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY.....	12
1.1 VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA OBCE	12
1.2 DRUHY OBCÍ	12
1.3 ORGÁNY OBCE	13
1.4 PŮSOBNOST OBCE	16
1.4.1 Samostatná působnost obce.....	17
1.4.2 Přenesená působnost obce.....	17
1.5 ROZPOČET OBCE	18
1.6 MAJETEK OBCÍ.....	21
2 ROZVOJ VENKOVSKÝCH OBCÍ.....	23
2.1 MÍSTNÍ ROZVOJ	24
2.1.1 Mnohorozměrný rozvoj.....	26
2.1.2 Místní ekonomický rozvoj	27
2.1.3 Udržitelný rozvoj	28
2.2 PROGRAM ROZVOJE OBCE	29
3 KVALITA ŽIVOTA	32
3.1 OBJEKTIVNÍ KVALITA ŽIVOTA	34
3.2 SUBJEKTIVNÍ KVALITA ŽIVOTA	37
3.3 VYBRANÉ INDIKÁTORY KVALITY ŽIVOTA NA LOKÁLNÍ ÚROVNI.....	40
4 METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	43
4.1 STATISTICKÉ HODNOCENÍ	49
5 VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY.....	52
5.1 DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	52
5.2 VYHODNOCENÍ INDEXU FINANČNÍHO ZDRAVÍ	55
5.3 VYHODNOCENÍ INDIKÁTORU REGISTROVANÁ MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI VE VYBRANÝCH OBCÍCH.....	56
5.4 VYHODNOCENÍ UKAZATELE STABILITY A DIVERZIFIKACE MÍSTNÍ EKONOMICKÉ ZÁKLADNY VE VYBRANÝCH OBCÍCH	58
5.5 SHRNTÍ VYHODNOCENÍ INDIKÁTORŮ	58
5.6 SWOT ANALÝZA	60
5.7 VYHODNOCENÍ ANKETNÍHO ŠETŘENÍ	61
ZÁVĚR.....	68
POUŽITÁ LITERATURA	69
POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE	73
6 SEZNAM PŘÍLOH.....	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka 2 Kategorie vnímání individuálního prospěchu	34
Tabulka 3 Hlavní oblasti a tematické podokruhy SD indexu na globální úrovni	35
Tabulka 4 Index kvality života a udržitelného rozvoje na národní úrovni	36
Tabulka 5 Index kvality života a udržitelného rozvoje na regionální úrovni	37
Tabulka 6 Obecná charakteristika obcí	43
Tabulka 7 Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC (podle let)	45
Tabulka 8 Celkové vyhodnocení finančního zdraví	46
Tabulka 10 Index stáří ve vybraných obcích	54
Tabulka 11 Predikované hodnoty indexu stáří	54
Tabulka 17 Přijaté dotace vztažené na jednoho občana ve vybraných obcích	56
Tabulka 18 Míra využití investic ve vybraných obcích	56
Tabulka 19 Registrovaná míra nezaměstnanosti ve vybraných obcích	57
Tabulka 39 Jak jste spokojen(a) se základními veřejnými službami?	63
Tabulka 43 Výsledné ohodnocení oblastí v závislosti na osobním hodnocení důležitosti	65
Tabulka 44 Výsledné ohodnocení oblastí v závislosti na osobním hodnocení důležitosti	65
Tabulka 45 Zhodnocení kvality služeb	66
Tabulka 46 Zhodnocení dostupnosti základních veřejných služeb	66
Tabulka 47 Zhodnocení kvality daných položek	67
Tabulka 48 Možnosti zapojení do rozhodování ve vybraných obcích	67

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 Úrovně kvality života	39
Obrázek 2 Síť kvality života	40
Obrázek 3 Graf popisující počet obyvatel v letech 2000 – 2009 ve vybraných obcích	52
Obrázek 4 Migrační přírůstky ve vybraných obcích v letech 2000– 2012	53
Obrázek 5 Přirozený přírůstek ve vybraných obcích v letech 2000 – 2012	53
Obrázek 6 Celkový přírůstek občanů v letech 2000 – 2012	53
Obrázek 7 Registrovaná míra nezaměstnanosti	57
Obrázek 8 Vyhodnocení otázky všeobecné spokojenosti s danou obcí	62
Obrázek 9 Jak jste spokojen(a) s mezilidskými vztahy?	62
Obrázek 10 Jak jste spokojen(a) s možnostmi provozovat své záliby a koníčky?	63
Obrázek 11 Jak jste spokojen(a) s kvalitou životního prostředí?	64
Obrázek 12 Jak jste spokojen(a) s možnostmi zaměstnání ve vaší obci?	64

Obrázek 13 Jak jste spokojen(a) s možnostmi účastnit se místního plánování, rozhodování či kulatých stolů?	65
--	----

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

EU	Evropská unie
SWOT	Silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby
QOL	Quality of life (kvalita života)
HDI	Index lidského rozvoje
USA	Spojená státy americké
OSN	Organizace spojených národů
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
HDP	Hrubý domácí produkt
USD	Americký dolar
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
CO ₂	oxid uhličitý
ČSU	Český statistický úřad
MOS	Městská a obecní statistika
ARIS	Prezentační systém finančních a účetních informací státu
UFIS	Prezentační systém finančních a účetních informací státu

ÚVOD

Obec je základním územně samosprávným celkem. Podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. pečuje ve své samosprávné působnosti o potřeby svých občanů a o celkový rozvoj svého území. V právních vztazích vystupuje obec svým jménem, vlastní majetek a odpovídá za své právní kroky.

Rozvojem obce na obecné úrovni je možné chápat jako posun na vyšší kvalitativní úroveň. Všeobecný rozvoj je obvykle vnímán jako kategorie, která je velmi úzce propojena s kvalitou života. V posledních letech se pojmy „kvalita života“ a „rozvoj“ staly velmi populárními, rozsáhlými a složitými tématy. Názory na hodnocení kvality života jsou různé. Někteří odborníci tvrdí, že je možné zkoumat a měřit kvalitu života pouze v širším pojetí, jiní tvrdí, že ji zkoumat a měřit nelze. Je tedy nutné brát tuto oblast s jistým nadhledem, neboť kvalitu života ovlivňuje široká škála faktorů, které rovněž ovlivňují i samotný rozvoj obce.

Cílem práce je zhodnocení přístupů k ukazateli kvality života a posouzení míry intenzity vlivu kvality života na rozvojový potenciál obce.

V první kapitole bude stručně popsána charakteristika a struktura municipalit v České republice. Blíže se zaměřuje na jednotlivé orgány obcí a jejich pravomoci. Dále je zde rozebrána samostatná a přenesená působnost.

Druhá kapitola je věnována lokálnímu rozvoji obce. Tato kapitola je zaměřená na místní rozvoj, mnohorozměrný rozvoj, místní ekonomický rozvoj, udržitelný rozvoj, program rozvoje obce.

Třetí kapitola blíže charakterizuje kvalitu života. Je zde nastíněn stručný historický vývoj, vybrané definice pojmu a pohled jak na objektivní stránku kvality života, tak na její subjektivní stránku.

Čtvrtá kapitola bude zaměřena na výzkumnou metodologii. Budou zde popsány metody a postupy, které byly v práci použity k vyhodnocení výsledků.

V páté kapitole bude popsáno vyhodnocení výsledků analýzy. Tato kapitola obsahuje vyhodnocení indikátorů, které jsou zaměřeny na sociální a ekonomickou oblast. Dále zde bude vyhodnocena SWOT analýza vybraných obcí a anketní šetření spokojenosti občanů s místním společenstvím.

1 ZÁKLADNÍ JEDNOTKA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Z hlediska území jsou jednotlivá společenství občanů vymezena pomyslnými hranicemi. V jednotlivých uskupeních žijí občané, kteří jsou personálním základem obce. V rámci hierarchizovaných stupňů samosprávných orgánů může obec uskutečňovat svou vůli. Na základě právní subjektivity může vystupovat svým jménem a z právního hlediska může vydávat právní předpisy. Z ekonomického hlediska vlastní obec majetek.

1.1 Vymezení a charakteristika obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 1, § 2, § 5, § 6, § 7 a § 18 charakterizuje obec jako základní samosprávné společenství občanů, které tvoří celek a je vymezeno hranicí území obce. Jakákoliv část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Obec se může skládat z jednoho nebo více katastrálních území. Z hlediska institucionálního se jedná o veřejnoprávní korporaci vlastníci majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 18, § 19, § 20a, § 21 a § 22 tedy hovoří o tom, že jedním ze základních znaků obce je území. V případě výkonu samosprávy nemusí být územní působnost shodná s katastrem obce, neboť se u větších obcí celkové území může skládat z více katastrálních území. Změna území mezi obcemi může být dosažena dohodami mezi obcemi, v rámci kterých vysloví souhlas zastupitelstva obcí, kterých se to týká. Dohoda o změně území musí být však projednána s příslušným katastrálním úřadem. Katastrální úřad však nemusí vyslovit souhlas s danou dohodou. V případě, že je dohoda uzavřena, oznamují obce změnu Ministerstvu financí ČR a finančnímu úřadu. Nedohodnou-li se obce na převodu svého majetku, zůstávají pozemky a stavby ve vlastnictví obce, které patří, i když spadají do katastrálního území obce jiné. Oddělením části obce, popřípadě změnou vojenského újezdu může vzniknout obec nová.

1.2 Druhy obcí

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 3 rozlišuje tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy;
- města, která získala statut města, s počtem obyvatel nad 3 000;
- městyse;
- statutární města;
- Hlavní město Praha.

Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec je městysem, pokud na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Kancelář Poslanecké sněmovny zašle údaje o tom, že se obec stala městem nebo městysem, neprodleně Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu. Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Přerov. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

1.3 Orgány obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 5 uvádí jednotlivé orgány obce. Jsou jimi zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo je nejvyšším orgánem obce, kterému náleží rozhodovací oprávnění v oblasti samostatné působnosti. Zastupitelstvo rozhoduje v těch záležitostech, které jsou stanoveny v § 84 a § 85 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Dle § 67 a § 68 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích by obce do 500 obyvatel měly mít 5 až 15 členů zastupitelstva, nad 500 do 3 000 obyvatel by se mělo jednat o 7 až 15 členů zastupitelstva a v rozsahu nad 3 000 do 10 000 obyvatel by obec měla mít 11 až 25 členů zastupitelstva.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 82 a § 83 hovoří o právech člena zastupitelstva obce, které jsou zejména:

- předkládat zastupitelstvu obce a dalším orgánům obce (rada obce, výbor zastupitelstva a komise) návrhy k projednání;
- vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce, na předsedy výborů, na statutární orgány, které byly zřízeny obcí, na vedoucí příspěvkových organizací založených obcí;
- člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem;
- člen zastupitelstva musí plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, ab nebyla ohrožena vážnost jeho funkce;

Pravomoc zastupitelstva obce se vztahuje na věci patřící do samostatné působnosti (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 35). Jedná se tedy o stejné úkony, které jsou uvedeny v podkapitole věnované samostatné působnosti obce uvedené výše. Zastupitelstvo se v samostatné působnosti zaměřuje například na tyto úkony:

- schvalování programu rozvoje obce;
- schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce sestavené k rozvahovému dni;
- vydávání obecně závazné vyhlášky obce;
- rozhodování o vyhlášení místního referenda;
- stanovení počtu členů rady obce včetně dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva,
- udělování a odejmutí čestného občanství obce a ceny obce;
- rozhodování o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů;

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 82, § 91, § 92 a § 95 hovoří o tom, že se obecní zastupitelstvo schází podle potřeby, minimálně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání se koná v územním obvodu obce, je svoláváno a zpravidla řízeno starostou, v přítomnosti nadpoloviční většiny je schopné se usnášet. Tato většina je nutná pro schválení rozhodnutí zastupitelstva, včetně rozhodnutí pozměňovacích a procedurálních návrhů. Z hlediska přijetí návrhu jsou rozhodující hlasy pro, hlasy proti, zdržující se a absentující mají fakticky stejný účinek, který je proti přijetí návrhu.

V tomto odstavci bude charakterizována rada obce. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 99, § 100 a § 101 hovoří o tom, že rada obce výkonný orgán samostatné působnosti je tvořen starostou, místostarostou (v případě většího počtu jmenovaných místostarostů) a dalšími radními, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Počet členů rady je lichý. Nejmenší počet je stanoven na 5 členů a největší počet je stanoven na 11 členů. Jednotliví členové rady jsou voleni při větším počtu členů zastupitelstva (více jak 15 členů zastupitelstva). V případě nezvolení rady obce vykonává její pravomoci v omezeném rozsahu starosta. Rada obce plní úkoly uložené zastupitelstvem obce a v samostatné působnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. V přenesené působnosti obce rozhoduje na základě zákona. Jednání rady obce jsou veřejnosti uzavřena. Rada obce je usnášeníschopná v případě hlasování nadpoloviční většiny všech jejích členů. V kompetenci rady obce je příprava materiálů pro jednání zastupitelstva, zabezpečování plnění usnesení zastupitelstva obce, rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, řízení organizačních složek a dalších organizací zabezpečujících veřejné statky. V samostatné působnosti může rada obce například udělit pokuty. V přenesené působnosti může vydávat nařízení obce a zřizovat orgány obecního úřadu.

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v § 102 je radě obce vyhrazeno například:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu;

- provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce;
- vydávat nařízení obce;
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty jí předložené členy zastupitelstva obce nebo komisemi obce;
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce;
- přezkoumávat na základě podmětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi;
- schvalovat organizační řád obecního úřadu;
- schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni a další.

V tomto odstavci je charakterizován starosta. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 103 hovoří o tom, že starosta a místostarosta se zodpovídají za svůj výkon zastupitelstvu a zastupují obec navenek. Postavení starosty lze vzdáleně přirovnat ke státnímu orgánu právnické osoby. Starosta však nemůže o záležitostech patřících do samosprávy obce, neboť ve většině záležitostí rozhodují kolektivní orgány obce (zastupitelstvo obce nebo rada, s výjimkou obcí, kde není rada volena a kde její působnost zastupuje právě starosta sám až na zákonem stanovené výjimky).

Mezi pracovní úkony, které řeší starosta, zejména patří:

- objednání včasné kontroly hospodaření za předcházející rok;
- provádění úkolů, které jsou v kompetenci zaměstnavatele podle zvláštních předpisů;
- svěření výkonu přenesené působnosti v určitých věcech komisi avšak pouze po předchozím projednání záležitosti s ředitelem krajského úřadu
- odpovědnost za informovanost veřejnosti;
- zabezpečení výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu a další.

V tomto odstavci je charakterizován obecní úřad. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 109 stanovuje, že je obecní úřad tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad je veden starostou. Obecní úřad plní úkoly zastupitelstva obce a rady obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených tímto zákonem a vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce. Peková (2004, str. 90 – 92) konstatuje, že je obecní úřad výkonným orgánem administrativně organizační činnosti, která souvisí se samosprávou a přenesenou působností obce. Výkonná moc je prováděna jednotlivými odbory. Počet

jednotlivých odborů a náplň činnosti závisí na velikosti obce. Zpravidla v malých obcích se řídicí agenda sdružuje do několika málo odborů. Struktura a názvy odborů nejsou zákonem dány. Nejčastěji jsou zřizovány odbory týkající se rozpočtu, územního plánování, rozvoje služeb, podnikání, personální, sociální odbor pro styk s veřejností.

Zákon č. 128/2000, Sb. v § 117 obcích stanovuje, že mezi poradní orgány je možné zařadit výbory. Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce; to neplatí, jde-li o předsedu osadního výboru (§ 120). Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce. Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru. Jedná se o iniciativní a kontrolní orgány. Počet výborů určuje zastupitelstvo obce. Peková (2004, str. 93) hovoří o finančním výboru, který provádí kontrolu hospodaření s majetkem obce a s finančními prostředky obce. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce. Dále kontroluje dodržování právních předpisů. Poradním orgánem rady obce jsou komise, které mohou předkládat návrhy a náměty. Komise jsou výkonnými orgány v přenesené působnosti obce ve svěřených oblastech, kde jsou odpovědné starostovi. Vždy jsou zřízeny finanční a kontrolní výbor. Tyto výbory musí mít vždy lichý počet členů (nejméně tříčlenné). Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Výbory se schází dle potřeby a jejich usnesení je platné, pokud s ním vysloví souhlas nadpoloviční většina všech členů.

1.4 Působnost obce

Působnost obce je dělena na samostatnou a přenesenou v rozsahu stanoveném zákonem. U přenesené působnosti se rozlišují obce se základním rozsahem přenesené působnosti a obce s širším rozsahem přenesené působnosti. Základní rozsah přenesené působnosti vykonávají všechny obce. V případě širšího rozsahu přenesené působnosti vykonávají obce státní správu i na území druhých obcí. Jedná se o obce, které spadají do správního obvodu dané obce. Hendrych (2012, str. 110) uvádí další druhy působnosti. Jedná se o působnost věcnou, která se dále dělí na působnost všeobecnou a dílčí, územní působnost a působnost stanovenou zákonem, která se vztahuje na jednotlivé stupně hierarchizované struktury státních orgánů.

1.4.1 Samostatná působnost obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 35 hovoří o tom, že veškeré záležitosti, které patří do samostatné působnosti obce, jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou svěřeny krajům nebo nejde o působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěřil zákon. Samostatná působnost obce by měla napomáhat k uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělání a celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Koudelka (2010, str. 124) vysvětluje, že při výkonu samostatné působnosti se obec řídí jen právním řádem a není vázána interními akty (usnesení, směrnice, metodické pokyny a instrukce) státu a kraje.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 84, § 85 stanovuje jednotlivé úkony samostatné působnosti, do které patří například:

- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni;
- hospodařit podle rozpočtu;
- zřizovat a rušit právnické osoby obce, organizační složky obce, příspěvkové organizace a účast obce v právnických osobách;
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce;
- rozhodovat o osobních a věcných výdajích na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánech obce.

1.4.2 Přenesená působnost obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 61 stanovuje přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obci vykonávanou orgány obce určenou tímto nebo jiným zákonem, v rozsahu pověřeného obecního úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností, které jsou vykonávány tímto úřadem. Při výkonu přenesené působnosti se orgány řídí zákony nebo jinými právními předpisy. Hendrych (2012, str. 154) uvádí, že v rámci přenesené působnosti vykonávají orgány územního samosprávného celku záležitosti jiného nositele správy – státu. Jednotlivé agendy mají povahu cizích záležitostí a z pohledu jde naproti tomu o nepřímý výkon státní správy. Ústava předpokládá, že přenesená působnost bude svěřena orgánům územní samosprávy. Výkon záležitostí řazených do přenesené působnosti má pro správní celky povahu povinnosti, kterou lze uložit jen na základě zákona. V ostatních případech se řídí usnesením vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti

podle tohoto zákona. Obce, které vykonávají přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle níž budou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro orgány jiné obce (jiných obcí), která je (které jsou) účastníkem veřejnoprávní smlouvy. Provaníková (2009, str. 30) uvádí, že přenesená působnost je vykonávána na základě zvláštních zákonů, v daném správním obvodu, který je totožný s územním obvodem obce. Do přenesené působnosti obce například patří: vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků, správa drobných toků, vykonávají funkci povodňového orgánu, plní funkci ochrany přírody a ochrany ovzduší.

1.5 Rozpočet obce

Provaníková (2009, str. 57 a 58) rozebírá různá hlediska rozpočtů. Na rozpočty územních samosprávných celků může být nahlíženo jako na bilanci, která zaznamenává příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. Na rozpočet může být nahlíženo jako na nástroj prosazování municipální a regionální politiky, z čehož vyplývá, že plní funkci stanovování priorit v rámci veřejných statků a služeb, alokuje zdroje mezi činnosti obce, rozhoduje o úrovni zdanění a výši poplatků a poskytuje úplné informace o finanční situaci a o plánech obce. Z těchto funkcí dále vyplývají tři roviny rozpočtu, které jsou: rozhodovací, řídicí a kontrolní. Peková (2012, str. 233) říká, že na rozpočet je možné nahlížet z několika hledisek. Například jako na fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence (návrtnost se používá pouze v případě návratných příjmů). Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 2, § 3, § 4 říká, že finanční hospodaření územních samosprávných celků a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem¹ a rozpočtovým výhledem. Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku nebo svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na dva až pět let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí. Provaníková (2009, str. 58) uvádí, že při plánování příjmů a výdajů územních rozpočtů bývá vždy uplatňováno rozpočtové omezení. Jedná se o výši prostředků, které má obec k dispozici – tedy jaké druhy

---

¹ Zásady pro sestavení rozpočtu jsou následující: zásada každoročního sestavování, schvalování a časového použití, zásada reálnosti a pravdivosti, zásada účelnosti, zásada úplnosti a jednotnosti, zásada dlouhodobé vyrovnanosti a zásada veřejnosti.

příjmů, jak je může ovlivňovat apod. Vztahuje se na všechny ekonomické subjekty (obce i kraje) a vyjadřuje, že snaha územních celků vytvořit dostatečný objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu je často v konfliktu s financováním určitých záměrů a cílů na výdajové straně. Obce a kraje nejsou soběstačné a tak je nutné o příjmech uvažovat jako o rozpočtovém omezení. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním.² Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku. Koudelka (2010, str. 130) tvrdí, že je toto možné obejít tím, že obec uvede příjmy ve vyšší částce, než je reálné očekávat. Formálně však bude rozpočet vyrovnaný. Obecně je možné říci, že rozpočet může zpomalovat rozvoj v konkrétním roce, ale může sloužit k přípravě velké investice.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů uvádí, že kladný zůstatek finančních prostředků rozpočtového hospodaření běžného roku se převádí k použití v dalším roce, a to ke krytí rozpočtových výdajů, anebo se převádí do peněžních fondů. Schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech. Územní samosprávný celek a svazek obcí vede účetnictví podle zvláštního zákona³.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 6 uvádí, že obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se cizích prostředků a sdružených prostředků. Podnikatelská činnost územního samosprávného celku nebo svazku obcí se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Její výsledek se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu územního samosprávného celku nebo svazku obcí.

V tomto odstavci jsou charakterizovány příjmy obce. Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 7 stanovuje, že příjmy rozpočtu obce tvoří například:

---

² Platné pouze v ČR. Provazníková (2009, str. 57) uvádí, že například ve Velké Británii začíná fiskální rok 1. dubna a končí 31. března následujícího roku)

³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv;
- příjmy z výsledků vlastní činnosti;
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce;
- přijaté peněžité dary a příspěvky;
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

V tomto odstavci jsou charakterizovány výdaje obce. Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 9 stanovuje, že z rozpočtu obce jsou hrazeny například:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony;
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj;
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem;
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila;
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost;
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů;
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 11 říká, že územní samosprávný celek vypracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí a rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji. Koudelka (2010, str. 131) uvádí, že podmínkou rozpočtového výhledu je relativní neměnnost rozpočtových vztahů, zejména pak stabilita daňového určení mezi státní a územní samosprávou). V případě, že se územní samosprávný celek podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 12 dále uvádí, že rozpočet územního samosprávného celku a rozpočet svazku obcí se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

1.6 Majetek obcí

Peková (2012, str. 259) konstatuje, že vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit jsou jedny z předpokladů existence územní samosprávy. Majetek slouží k ovlivňování a plnění dlouhodobě sociálně-ekonomického rozvoje daného území, slouží k zabezpečování veřejných statků, je důležitým nástrojem řízení, slouží k podnikání a k dosažení dalších cílů. Provažníková (2009, str. 232) blíže specifikuje obecní majetek jako historický, majetek, který byl převedený do vlastnictví obcí na základě původního práva hospodaření, bytový fond a rozestavené objekty komplexní bytové výstavby a majetek investorských organizací. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích v § 38 a § 39 hovoří o tom, že majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Provažníková (2009, str. 228) říká, že obec může prostřednictvím majetku ovlivňovat ekonomický a sociální rozvoj daného území a společenství. Vlastnictví majetku je předpokladem existence a rozvoje podnikání obcí a tedy předpokladem rozvoje veřejného sektoru. Na základě vlastnictví a hospodaření s obecním majetkem plynou obci vlastní příjmy. Jedná se i o důležitý předpoklad pro získání úvěru, kterým může být financován rozvoj na obecní úrovni. Majetek obce může mít charakter nehmotného majetku, movité věci nebo nemovitosti. Územní samospráva musí rovněž zabezpečit rozdělení majetku a určení správného účelu majetku. Majetek může sloužit k veřejně prospěšným účelům. Může být určen pro municipální nebo regionální podnikání popřípadě sloužit pro výkon samosprávy.

Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy⁴, pokud tento zákon nestanoví jinak. Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo Národního fondu, závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí, těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát, těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji

---

⁴Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

nebo státem přesahuje 50 %, bytových družstev a honebních společenstev. Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně.

2 ROZVOJ VENKOVSKÝCH OBCÍ

Bernard (2011, str. 20) hovoří o tom, že blíže charakterizovat rozvoj v souvislosti s územím, regiony či obcemi není tak snadné, jak se na první pohled zdá. Předpokladem rozvoje je pohyb od určitého stavu k jinému, který chápeme jako pozitivní. Dalším předpokladem je znalost cíle, ke kterému celý proces rozvoje směřuje a znalost strategie díky které bude možné tohoto cíle dosáhnout. Lze tedy říci, že zlepšováním jednotlivých dílčích položek je možné dosáhnout celkového rozvoje a tím zlepšovat celkovou kvalitu života v dané obci. Místní rozvoj lze charakterizovat jako sociální změnu vedoucí ke zvýšení kvality života pro významnou část lokální populace. Podstatou je však správná identifikace indikátorů, které je možno k danému hodnocení využít.

Bernard (2011, str. 21) dále konstatuje, že v případě stanovení správných rozvojových indikátorů je možné za úspěšně rozvinutou obec považovat takovou obec, která nabízí dostatečné množství kvalitních ekonomických příležitostí, nebo poloha dané obce umožňuje za těmito příležitostmi dojíždět. Kvalitně rozvinutá obec má stabilní či rostoucí vyváženou věkovou strukturu, je vybavena službami, které umožňují uspokojovat základní potřeby uvnitř sídla, je vhodně urbanisticky řešena, esteticky atraktivní a nabízí zdravé životní prostředí. Dále v této obci existuje veřejné kulturní či sportovní dění, její obyvatelé jsou ochotni účastnit se transparentního politického dění, působí v místních sdruženích a tvoří lokální fungující skupinu.

Bernard (2011, str. 21) uvádí, že jedním ze základních faktorů je využívání strategických plánů jako podkladů pro územní plánování. Kolektiv autorů (2008, str. 171) vysvětluje, že každá obec musí mít svoji strategii, neboť potřebuje obstát ve vzájemné konkurenci ostatních obcí. Strategické plánování se orientuje na dlouhodobé cíle. Strategický plán musí být flexibilní a adaptabilní na možné změny vstupních podmínek.

Peková (2012, str. 121) uvádí, že dalším z hlavních faktorů rozvoje je přechod z řízeného plánování na strategické řízení rozvoje. Základní cíle a princip strategického řízení vycházejí ze zkušeností řízení v soukromé sféře a jsou adaptovány na specifické prostředí institucí veřejné správy. Důvodů pro zavádění je několik. Například: rostoucí finanční zátěž, zajišťování veřejných služeb a statků nebo rostoucí komplexnost a složitost celého veřejného sektoru a nedostatečné ekonomické zdroje. Strategické řízení na úrovni obcí je ovlivněno vnějším sociopolitickým a ekonomickým prostředím, které vytváří základní předpoklady pro aktivity jednotlivých samospráv. Územní samospráva je považována za „podsystem“ politického a sociálního systému, s nímž je ve vzájemných otevřených vazbách a s nímž

rovněž přímo nebo nepřímo komunikuje. Vnější vazby obecních úřadů ovlivňující povahu a možnosti využití metod strategického řízení zahrnují rovněž organizace, se kterými má obec nebo kraj specifické vztahy z pohledu zajištění nezbytného fungování základních veřejných služeb. Vzájemné vztahy mezi jednotlivými sektory, které se více či méně intenzivně rozvíjejí, ovlivňují rovněž přímo či nepřímo možnosti i metody jednotlivých úřadů realizovat rozvojové projekty na principech strategického plánování. Při realizaci strategického plánování je významným předpokladem schopnost vytvořit dlouhodobé perspektivy, vize a priority rozvoje území, kdy významnou roli při koncipování rozvojových programů hrají rovněž názory a postoje občanů k budoucímu vývoji. Při analýze rozvojového potenciálu obcí se nejčastěji využívá SWOT analýza.

Podle Pekové (2012, str. 122) spočívá význam strategického řízení především ve vytváření stabilního prostředí čitelného pro aktivity všech aktérů. Dlouhodobě nastavené cíle rozvoje území, definované v příslušné strategii, usnadňují možnost předvídat orientaci a kroky v rozhodování místních a regionálních představitelů a svoje aktivity tomuto rozhodování přizpůsobit. Území se stává čitelným pro občany, místní ekonomické aktéry i investory, kteří tento faktor hodnotí jako jednu z důležitých charakteristik daného území. Kolektiv autorů (2008, str. 172) dále hovoří o tom, že strategické plánování území je zakotveno v zákoně č. 128/2000 Sb. (zákon o obcích), v zákoně 129/2000 Sb. (zákon o krajích) a zejména v zákoně o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.

2.1 Místní rozvoj

Janečková, 1999 (str. 21 – 23) konstatuje, že prostředí obce je tvořeno vnějším a vnitřním prostředím. Vnější prostředí se dále dělí na demografické, ekonomické, politicko-právní, sociálně-kulturní, přírodní a technologické prostředí. Demografická analýza blíže charakterizuje sociální, příjmovou, kvalifikační a věkovou strukturu, vzdělanostní strukturu, ekonomickou aktivitu, mobilitu a jiné demografické znaky místní populace. Na základě demografické analýzy můžeme blíže charakterizovat vývoj obyvatelstva v dané lokalitě. Určit přírůstky a úbytky počtu obyvatel a jejich příčiny. Následně lze určit celkové vývojové tendence populační struktury. Podstatné v tomto ohledu jsou i samotné názory obyvatelstva na budoucnost v obci. Z dlouhodobého hlediska lze určit klesající stav obyvatelstva z důvodu migrace a snižující se porodnosti. Ekonomické prostředí v dané lokalitě v sobě zahrnuje makroekonomickou rovinu, která vyobrazuje hospodářskou situaci státu, mezoprostředí, které blíže charakterizuje ekonomickou situaci v regionu a mikroprostředí, které je zaměřeno na charakteristiku ekonomické situace v příslušné obci. Ekonomické prostředí je ovlivněno

z dlouhodobého hlediska tradicí podnikání a podnikatelskou kulturou. Ekonomické prostředí na úrovni regionu a mikroprostředí ovlivňuje obec přímo (prostřednictvím daňových příjmů) a nepřímo (vytvářením pracovních příležitostí). Politicko-právní prostředí vytváří rámec pravomocí místní samosprávy. Obec se může aktivně podílet na vytváření právního prostředí a tím vytvářet atraktivnější prostředí pro malé a střední podniky. Sociálně-kulturní prostředí se promítá do celkového obrazu obce a výrazně ovlivňuje její vnímání veřejností. Pod pojmem sociálně-kulturní prostředí rozumíme kulturu, vzdělání, tradice města, regionu, národa, rodinné vztahy, obecné zvyklosti, ale i změny hodnotových preferencí. Správné využití kulturních a historických tradic může přispět ke zvýraznění obce a následně ji odlišit od jiných a tím zvýšit atraktivnost obce. Přírodní prostředí obce je charakterizováno velikostí, klimatickými podmínkami, přírodními zdroji, dopravními možnostmi, úrovní technické infrastruktury, možností zapojení do mezinárodních aktivit, ekologické podmínky jak pro návštěvníky, tak pro potenciální podnikatele. Z hlediska technologického prostředí se jedná o využití technologických poznatků pro řízení obce (vytvoření vnitřního a vnějšího informačního systému nebo využití komunikační techniky k propagaci obce).

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (2010) uvádí, že klíčovým faktorem rozvoje obce je dopravní dostupnost a obslužnost obce vůči střediskům zaměstnanosti. Dopravní dostupností rozumíme využitelné napojení na dopravní síť. V České republice mají zodpovědnost za rozvoj a údržbu dopravní infrastruktury Ředitelství silnic a dálnic, státní organizace Správa železniční dopravní cesty, příslušné kraje a jednotlivé obce. Dopravní obslužnost je souhrn počtu spojů veřejné dopravy do ostatních sídel v průběhu týdne. V posledních letech došlo k výraznému posunu ve zlepšení dopravní obslužnosti vlivem budování dopravních uzlů, které kombinují železniční a autobusovou dopravu. V posledních letech se rovněž značně rozvíjí cyklodoprava, která je podporována z evropských dotačních zdrojů.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (2010) uvádí, že obecnější socioekonomickou situaci obce vyjadřují možnosti trhu práce, které jsou vyjádřeny ukazateli zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Ukazatel nezaměstnanosti vyjadřuje podíl uchazečů o zaměstnání ke všem osobám schopným pracovat. Míra nezaměstnanosti prochází sezónními výkyvy. Ukazatel nezaměstnanosti úzce souvisí se stabilitou ekonomických subjektů. Vyrovnanost trhu práce v rámci jednotlivých odvětví je charakterizována vyjížděkami za prací. Informace o dojížděci a vyjížděci jsou významné pro zjištění územního rozmístění a struktury pracovních míst. Faktorem rozvoje obce jsou i lidské zdroje v obci. Důležitá je kvantitativní stránka, ale i kvalitativní stránka. Kvalitativní stránka se projevuje v osobnosti

člověka. Bernard (2012, str. 29) hovoří o tom, že mohou být různé typy vůdcovských stylů starostů. Kooperativní a zároveň strategický typ se nazývá vizionář. Kooperativní typ a zároveň reproduktivní typ se nazývá facilitátor konsenzu. Autoritářský typ a zároveň strategický se nazývá „city boss“. Autoritářský a zároveň reproduktivní typ se nazývá protektor. Postavení starosty lze vzdáleně přirovnat ke státnímu orgánu právnické osoby. Starosta však nemůže o záležitostech patřících do samosprávy obce, neboť ve většině záležitostí rozhodují kolektivní orgány obce (zastupitelstvo obce nebo rada, s výjimkou obcí, kde není rada volena a kde její působnost zastupuje právě starosta sám až na zákonem stanovené výjimky). Peková (2012, str. 73) konstatuje, že vazby místních obyvatel na starostu jsou v malých obcích podstatně vyšší než ve větších obcích. V malých obcích je starosta v permanenci 24 hodin denně, sedm dní v týdnu, neboť občané mnohdy nerozlišují úřední hodiny. Vzhledem k informovanosti se jedná o velmi silné vazby. V obcích, kde je rada zastupována starostou obce, jsou prováděny úkony jen po předchozím schválení příslušným orgánem.

2.1.1 Mnohorozměrný rozvoj

Podle kolektivu autorů (2008, str. 214) je mnohorozměrný rozvoj determinován několika parametry. Primárně jde o využívání půdy, tvorbu a ochranu životního prostředí a biosféry, bydlení, urbanismus, stavby a fyzické struktury, dopravní podmínky, vztah obcí k jejich zázemí, možnosti rekreace a sportovních aktivit, sociální podmínky, populační vývoj a ekistiku. Ekonomické parametry jsou jednou součástí celku a netvoří hlavní část. V rámci možné typologie, která využívá stavu a vývojových možností v základních věcných oblastech, je možné rozdělit následující vrstvy:

- populační vývoj a ekistiku;
- bydlení, vybavenost obytného území, infrastrukturu, dopravu a rekreaci;
- sociálně ekonomické a psychologické podmínky (zaměstnání, životní standard, bezpečí a etika);
- kulturně historické dědictví, kulturní statky a hodnoty;
- tvorba a ochrana prostředí včetně urbanismu, vzhledových kvalit uměle vzniklých složek prostředí a využívání půdy.

Dle Wokouna(2008, str. 31) se rozvojové procesy a cíle mohou vzájemně doplňovat, podmiňovat, mohou být proti sobě konkurenční nebo vyvolávat náklady příležitosti. Cíle se mohou dále integrovat nebo vzájemně podporovat. Mohou být na sobě nezávislé. Při naplňování jednotlivých cílů rozvoje je podstatné nalézt optimální cestu mezi jednotlivými

záměry a hodnotami. Zejména se jedná o ekonomické a environmentální záměry a hodnoty. Tyto záměry a hodnoty se vždy nemusí vylučovat. Mnohdy se jedná o strategický postup, který přispívá oběma stranám a zvýší tak naplnění cílů na vyšší úrovni.

Dle kolektivu autorů (2008, str. 214) navozuje koncept mnohorozměrného rozvoje myšlenku jednotné zdrojové základny, která je poskytovaná ekonomikou. Při tomto chápání jsou mimoekonomické cíle v závislém postavení na ekonomickém rozvoji. Ekonomické cíle jsou vymezovány podle potřeb tvorby zdrojů. Protože zdroje, které ekonomika vytváří, jsou s ohledem na neohraničené možnosti jejich finálního užití vždy omezené a nedostačující.

2.1.2 Místní ekonomický rozvoj

Světová banka (2003) charakterizuje místní ekonomický rozvoj jako proces, při kterém veřejnost, obchodní partneři a nevládní sektor pracují společně na vytvoření lepších podmínek pro hospodářský růst a nová pracovní místa. Cílem je zlepšit kvalitu života pro všechny. Místní ekonomický rozvoj se zaměřuje na vybudování ekonomické síly místního společenství a tím chce zlepšit ekonomickou budoucnost a kvalitu života obyvatel. Úspěšnost místního ekonomického rozvoje je závislá na tom, jak rychle se dokážou občané přizpůsobit měnícím se národním a mezinárodním tržním prostředím. Každá místní komunita má jedinečné místní podmínky, které mohou napomáhat nebo bránit místnímu ekonomickému rozvoji. Tyto místní atributy tvoří základ pro navrhování a tvorbu strategií místního hospodářského rozvoje. Každá územní jednotka, která chce vybudovat silnou místní ekonomiku, vytváří strategické plány na základě svých silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb.

Blakely a Leigh (2010, str. 76) blíže charakterizují místní ekonomický rozvoj jako možnost určení rostoucí úrovně životních podmínek prostřednictvím lidského a fyzického rozvoje, které jsou založeny na spravedlnosti a udržitelnosti. Tato definice v sobě zahrnuje tři dílčí závěry:

- ekonomický rozvoj zajišťuje minimální životní úroveň občanů a zvyšuje tak životní standard;
- ekonomický rozvoj snižuje nerovnosti;
- ekonomický rozvoj podporuje udržitelné využívání zdrojů a jejich samotnou produkci.

Dle kolektivu autorů (2010, str. 65) je místní ekonomický rozvoj chápán jako komplexní koncept, který vždy nese určité národní, regionální a lokální specifika. Jedná se o dlouhodobý,

nepřetržitý a v přepracovanějších podobách až cyklický proces, který má dynamický charakter.

Žárská (2007, str. 171) definuje místní ekonomický rozvoj jako cílenou aktivitu podniků, místních samospráv a dalších místních skupin, zaměřených na maximalizaci ekonomických zdrojů na daném území. Dále se tyto skupiny zaměřují na zvýšení hospodářského blahobytu a na růst pracovních míst a zvýšení životní úrovně občanů.

Podle kolektivu autorů (2008, str. 211) místní ekonomický rozvoj čerpá z mnoha zdrojů, z nichž je nejvýznamnější neoklasická teorie, keynesiánské pojetí a další. V rámci neoklasické teorie je kladen důraz na přirozenou rovnováhu ekonomických systémů, mobilitu produkčních faktorů i výsledků ekonomických činností, teorie ekonomické báze, která klade důraz na vnější poptávku a funkční vztahy mezi exportním a ostatním sektorem, lokalizační teorie, která hodnotí vlastnosti území z hlediska předpokladů a důsledků umístění ekonomických subjektů a činností, teorie centrálních míst, která argumentuje ekonomickými efekty vyplývajícími z hierarchického uspořádání území, teorie kumulativního působení, která je soustředěna na kumulaci kapitálu, kvalifikované práce a dalších faktorů na úkor ostatních území a vytváření konkurenčních výhod, teorie založené na modelech atraktivity, v nichž mají rozhodující úlohu faktory spočívající v nabídkách, podporách, podmínkách vzbuzující zájem.

2.1.3 Udržitelný rozvoj

Podle zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí § 6 je trvale udržitelný rozvoj⁵ definovaný jako rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich životní základní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému. Pomahač (2013, str. 101) charakterizuje udržitelný rozvoj jako environmentálně orientovanou záležitost. Tento vychýlený pohled může vzbudit dojem, že se jedná o reakci na vznikající environmentální problémy.

Peková (2012, str. 116) konstatuje, že udržitelnost a budoucí prosperita jednotlivých území je založena na třech základních pilířích. První z nich je ekonomický pilíř, do kterého patří: zaměstnanost, HDP, daňová vytiženost území, rozvoj soukromého podnikání, růst počtu návštěvníků v oblasti, růst příjmů územních samospráv apod. Druhým pilířem jsou sociální podmínky: kvalitní veřejné služby dostupné všem sociálním skupinám, sociální inkluze, bezpečí, kvalitní a dostupné vzdělávací a zdravotní zařízení dostupnost bydlení pro jednotlivé sociální skupiny, místní a regionální kultura, participace na rozhodování, populační vývoj,

---

⁵ V současnosti se pojem „trvale udržitelný rozvoj“ již nepoužívá a nahrazuje pojmem „udržitelný rozvoj“.

možnosti využívání volného času. Třetí pilíř je věnován environmentálnímu prostředí, do kterého patří urbanistické a architektonické prostředí lokalit, kvalitní životní prostředí, zelené plochy, parky a udržitelné energie. Kolektiv autorů (2008, str. 218) uvádí, že princip trvalé udržitelnosti má pět základních dimenzí. Jedná se o dimenzi ekologickou, socioekonomickou, morálně etickou, ekonomickou a politickou. Hlavním principem trvale udržitelného rozvoje je respektování a využívání limitujících faktorů. Mezi tyto faktory jsou řazeny přírodní, sociální, vodohospodářské, hygienické, půdoochranné a etické faktory. Pro obnovitelné zdroje jako jsou půdy, vody, lesy a ryby nemůže být trvalá spotřeba vyšší než jejich regenerace. V případě neobnovitelných zdrojů nemůže přesahovat rychlost spotřeby nahrazování obnovitelnými zdroji a u znečišťujících látek nemůže být intenzita znečišťování vyšší než recyklace a absorpce dané látky do životního prostředí.

Peková (2012, str. 117) chápe udržitelné sídlo (popř. udržitelný region) jako lokalitu, která nabízí svým obyvatelům vysoký standard i rozsah veřejných služeb, kde každý najde zaměstnání, které odpovídá jeho kvalifikaci, kde je kvalitní životní prostředí i bydlení, kde efektivně fungují sociální služby, realizují se kulturní a sportovní aktivity a vytváří se vhodné podnikatelské prostředí. Hlavním znakem takového sídla je využívání vnitřních zdrojů, zodpovědné nakládání s energiemi a odpady a minimalizace negativních dopadů ekonomických aktivit na dané území. Důležitá je rovněž i komunikace mezi ostatními představiteli obcí, měst a krajů. V udržitelných sídlech mají občané důvěru v efektivitu veřejných rozhodování i vědomí občanských hodnot, odpovědnosti, pocitu sounáležitosti a také chuť k podnikatelským aktivitám.

Moldan (1996, str. 28 – 29) dále hodnotí i formální rámce indikátorů. U indikátorů, které se vztahují k životnímu prostředí, je světově uznávaný rámec zavedený Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), který má schéma „vliv-stav-odezva“. Indikátory typu „vliv“ jsou například: míra nezaměstnanosti (%), poměr průměrné mzdy žen k průměrné mzdě mužů (%), růst populace (%), saldo migrace (os/rok) aj. Indikátory vztahující se ke stejné oblasti typu „stav“ jsou následující: příjmový koeficient, hustota obyvatelstva (os/km²), obytná plocha na osobu (m²/os) atd. Indikátory typu „odezva“ jsou například: podíl HDP na zdravotní péči (%), náklady na sociální bydlení (USD), úvěry na bydlení (USD) státní prostředky věnované na lokální zdravotní péči a další.

2.2 Program rozvoje obce

Ministerstvo pro místní rozvoj chápe program rozvoje obce jako dokument, ve kterém jsou popsány základní rozvojové priority dané obce. V malých obcích se velmi často stává, že

zastupitelstvo obce vnímá některé cíle na myšlenkové úrovni. Písemná forma napomáhá ke snadnějšímu naplnění těchto cílů. Je zde stručně, jasně a výstižně nastíněn časový harmonogram a realizační podmínky (konkrétní činnosti, odpovědný subjekt, využitelné zdroje financí apod.). Program rozvoje obce rovněž přispívá k tomu, aby obec efektivněji využívala finance ze svého rozpočtu a také získané dotace. Díky programu rozvoje obce se mohou představitelé věnovat dlouhodobějším cílům.

Wokoun (2008, str. 217) konstatuje, že strategický plán rozvoje obce je základní dokument, který zahrnuje dlouhodobé cíle rozvoje obce. Tyto cíle vymezují základní cesty, jejich dosažení a zakládající kontinuitu rozvoje na 10 – 15 let. Plán rozvoje obce má svou společensko-politickou, systémovou a věcnou dimenzi. Strategický plán je všeobecnou dohodou s relevantními politickými silami a občany o tom, kam má obec s horizontu strategie dospět. Strategický plán je nástrojem strategického řízení obce a zapadá do soustavy strategických programových dokumentů. Strategický plán je obsahově orientován na klíčové problémy dlouhodobého rozvoje obce.

Ministerstvo pro místní rozvoj (2012) charakterizuje tvorbu programu rozvoje obce jako celek, který se skládá z několika postupových kroků, při nichž jsou vytvářeny jednotlivé části dokumentu. Jednotlivé fáze, které tvorba obsahuje, jsou následující: 1. tvorba analýz, 2. formulace návrhů, 3. vytvoření systému na podporu realizace. Během fáze přípravy dokumentu se stanoví hlavní parametry dokumentu (obsah, návrhové období, sběr informací atd.), způsob zpracování (odpovědná osoba, spolupracovníci, pracovní skupina), způsob zapojení jednotlivých subjektů z obce a komunikace mezi nimi (včetně veřejnosti) a časový harmonogram. Během fáze zpravování dochází ke zhodnocení situace v jednotlivých tematických oblastech (statistická data, vlastní data obcí, údaje od subjektů v obci). Může dojít k terénnímu šetření a srovnávací analýze. Dalším bodem je formulace závěrů z analytické části. Případně dochází k SWOT analýze, vyhodnocení předchozího programu rozvoje obce a projednávání závěru s pracovní skupinou. Následně dochází k formulaci žádoucího budoucího stavu obce, stanovení skutečností, které má být dosaženo realizací programu určením opatření (přístupů, témat a úkolů), která povedou k naplnění cílů/stanovení kroků/ činností/projektů rozvíjejících dané opatření, stanovení úkolů pro nejbližší období, nastavení způsobu sledování a vyhodnocování dokumentu. V poslední fázi dochází ke schválení dokumentu zastupitelstvem obce.

Ministerstvo pro místní rozvoj (2012) uvádí, že struktura programu rozvoje obce zahrnuje charakteristiku obce (území, obyvatelstvo, hospodářství, infrastrukturu, vybavenost, životní

prostředí, správu obce), východiska pro návrhovou část (faktory rozvoje a jejich významnost, významné problémy obce a jejich příčiny, zásadní skutečnosti pro formulaci návrhové části (včetně limitů rozvoje), strategické vize (konkrétně na 10 – 20 let), programové cíle (cíle na 4 – 7 let), opatření (tematická a prostorová), rozvojové aktivity a podporu realizace programu. Kadeřábková (2005. Str. 24) hovoří o tom, že strategický plán rozvoje obce by měl definovat cíle především z pohledu obyvatel. Občané jsou přizváni ke spolupráci hned od samého začátku tvorby strategického plánu rozvoje a vytváří tak širší prostor pro aktivní spolupráci obyvatel, podniků a organizací na plánování společné budoucnosti. Cíle a strategie rozvoje je potřeba prezentovat formou grafů, jednoduchých schematických mapek a textů tak, aby tyto výstupy mohli sloužit nejen veřejnosti, ale byly srozumitelné pro všechny obyvatele obce.

3 KVALITA ŽIVOTA

Křivohlavý (2004, str. 9) hovoří o tom, že slovo „kvalita“ je odvozeno od latinského *qualis* a to je odvozeno od kořene *qui* – kdo? Ve významu „kdo to je?“ případně „jaké to je?“. V českém jazyce kořen slova *KDO* – „k“ nás vede ke slovům typu „kěž“ či „kýžený“, tj. žádoucí stav. To se ozývá i v českém termínu pro kvalitu „jakost“ – např. v souběhu s upřesněním typu dobrá, prvotřídní až výtečná či naopak špatná jakost. Na kvalitu života je možné nahlížet z pohledu dynamického nebo statického. Rovněž je možné kvalitu života uchopit jako deskriptivní jev nebo deskriptivní jev.

V rámci charakteristiky pojmu „kvalita života“ je možné uvést následující synonyma: „Quality of Life“, „Wellbeing“ a „Standards of living“. Rapley (2007, str. 27) uvádí, že je možné charakterizovat pojem „Quality of Life“ několika českými ekvivalenty, které vyjadřují mnohoznačnost vznikající překladem. Jedná se o následující české ekvivalenty: štěstí, spokojenost, zdraví, zdar, seberealizaci, svobodnou volbu, dobrý fyzický stav, mentální a fyzické zdraví, životní harmonii, prosperitu, nízkou nezaměstnanost, vysoké HDP a demokratický liberalismus. Těmito pojmy je možné charakterizovat kvalitu života v kladném smyslu obecné roviny vnímání celkové problematiky. Rapley (2007, str. 32) uvádí pojem „Wellbeing“ jako zdraví nebo zdar případně osobní pohoda. Jedná se o pojem, prostřednictvím kterého je možné zaměřit se na subjektivní stránku vnímání naší reality. Konkrétněji jde o životní prostředí (světlo, teplo, vzduch, půda, voda, vzduch, minerály, fauna a flóra), prostředí vytvořené člověkem (budovy, silnice, technologie, hmotné předměty), sociální prostředí (rodina, sociální sítě, asociace, instituce a ekonomiky) a lidské vědomí (znalosti, dovednosti, tradice, porozumění a víra). Zdraví (Wellbeing) je potřeba vnímat jako celek, který je závislý na zmiňovaných faktorech, jež charakterizují životní prostředí. Měřitelnost „zdraví“ vyžaduje zmapování jednotlivých životních situací, které mají vliv na individuální kvalitu života. Na této individuální úrovni je nutné se zaměřit na fyzické, psychické, emociální a duševní aspekty celého života. Cvrilje (2010, str. 4) konstatuje, že pojem „Standards of living“ je stupeň životních podmínek jednotlivce nebo skupiny lidí. Jedná se o zjednodušený pohled bytí, prostřednictvím něhož lidé uspokojují své potřeby. Jedná se o životní dimenzi, ve které lidé žijí, prostřednictvím které lidé obchodují se zbožím a službami. Myšlenka pojmu „standards of living“ poskytuje pohled na naši realitu prostřednictvím makroekonomických ukazatelů jako je například příjem na osobu nebo ukazatel míry chudoby.

Cvrilje (2010, str. 4) uvádí, že je možné na kvalitu života nahlížet z pohledu měřitelnosti. Kvalita života souvisí s individuálními životními situacemi, které hrají klíčové role ve vnímání životní reality. Kvalita života může být měřena buď objektivními indikátory, nebo subjektivními indikátory. Často bývá kvalita života měřena individuálním štěstím nebo spokojeností. Zatím nejrozsáhlejší definicí kvality života je definice od autorů Felce a Perry (1995), která definuje kvalitu života jako celkovou spokojenost, která zahrnuje objektivní a subjektivní ohodnocení fyzické, materiální, sociální a emociální spokojenosti, individuálního rozvoje a působnosti.

Heřmanová (2012, str. 13) uvádí, že ve vědeckých publikacích neexistuje jednotná shoda, která se týká počátků výzkumu kvality života. Proto je možné tvrdit, že lidé měli zájem o kvalitu života již od pradávna. Dílo Etika Nikomachova může být považováno za první práci, která se zabývá otázkou kvality života. Samotný pojem kvality života se objevil ve 20. letech 20. století, v publikacích zabývajících se ekonomickým rozvojem a úlohou státu při podpoře nízkorozpočtových sociálních skupin.

Vad'urová (2005, str. 7) uvádí, že v psychologii byl pojem kvality života zaveden koncem 30. let 20. století. V 50. letech 20. století se pojem kvality života stal politickým sloganem v USA a následně se o tento pojem stal diskutovaným v medicíně. Světová zdravotnická organizace v období po druhé světové válce nově definovala a rozšířila pojem zdraví, což následně vedlo k diskuzím, zda lze tento pojem měřit. V 60. letech 20. století byl pojem kvality života využíván stále častěji v politické oblasti. Jednalo se zejména o J. F. Kennedyho a L. B. Johna, kteří tento pojem zavedli v programech The Great Society a The Beautiful America. V těchto programech, které byly podporovány politickou scénou, šlo mimo jiné o zlepšení image USA. V tomto desetiletí byl chápán pojem kvality života jako nemateriální dimenze života. V 70. letech 20. století se zkoumala QOL z pohledu materiálního bohatství nejvyspělejších států světa, které vedlo k rozšíření konzumního způsobu života.

Kvalita života může být vnímána pomocí subjektivního nebo objektivního pohledu. V případě spojení těchto dvou pohledů vznikne matice 2x2, kterou je možné popsat následující tabulkou. Osobní pohoda vzniká až v případě dobrých objektivních a subjektivních podmínek žití. Při špatných objektivních, ale dobrých osobních podmínkách vzniká adaptace na dané prostředí. Při dobrých objektivních podmínkách ale špatných subjektivních vznikne nelibozvučnost a při špatných objektivních i subjektivních podmínkách vzniká deprivace, která rozhodně nepřispívá zdraví člověka.

Tabulka 1 Kategorie vnímání individuálního prospěchu

Objektivní životní podmínky	Subjektivní životní podmínky	
	Dobré	Špatné
Dobré	WellBeing (osobní pohoda)	Disonance (nelibozvučnost)
Špatné	Adaptace	Deprivace

Zdroj: Zapf (1984) in Rapley (2007, str. 31)

3.1 Objektivní kvalita života

Pukeliene and Starkauskiene, (2011, str. 1) uvádějí, že objektivní kvalita života je měřena pomocí objektivních sociálních a ekonomických kritérií bez využití osobních zkušeností a individuálního vnímání prostředí. Vyhodnocování objektivní kvality života je prováděno prostřednictvím ekonomických indikátorů, jejich systémem a objektivními indikátory kvality života. Předmětem studií objektivní kvality života je vnější prostředí.

Heřmanová (2012, str. 47) konstatuje, že se v objektivní kvalitě života zohledňuje životní podmínky a životní úroveň. Rapley (2007, str. 11) uvádí další objektivní podmínky, které jsou následující: naděje na dožití, kriminalita, hrubý domácí produkt, míra chudoby, školní docházka, pracovní doba za týden a počet sebevražd. Dále je charakterizována měřitelnými životními podmínkami a dosaženou životní úrovní jednotlivce a obyvatelstva. Životní podmínky a životní úroveň, kterou dosáhli jednotlivci, často ovlivňuje i životní šance na dosažení určitého stupně bytí. Komparovatelné životní podmínky jsou například průměrná mzda, dostupnost bydlení, možnosti uplatnění na trhu práce, kvalita životního prostředí, dopravní dostupnost související s relativní geografickou polohou. Často ale existují i podmínky, které nejsou zjistitelné skoro vůbec nebo jsou zjistitelné jen obtížně. Jedná se například o míru korupce, možnost volby a výběru, možnost svobodného rozhodování, úroveň fungování principů, nastavení právního systému atd. Objektivní kvalitu života lze určit pomocí měřitelných ukazatelů vztahujících se k obyvatelstvu jako k celku nebo vybrané skupině. Lze uvést příklady indikátorů kvality života, které lze považovat za objektivně měřitelné. Jedná se především o: index lidského rozvoje, index blahobytu, index environmentální udržitelnosti, index udržitelného rozvoje a index kvality života a udržitelného rozvoje.

Kolektiv autorů (2009) považuje za objektivní faktory kvality života hrubý domácí produkt, životní úroveň domácnosti nebo jednotlivce a index lidského rozvoje. Hrubý domácí produkt je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb v daném období na určitém území. Hrubý domácí produkt vyjadřuje životní úroveň společnosti. V případě životní úrovně

domácnosti nebo jednotlivce dochází k přímému vyčíslení množství spotřebovaného zboží a služeb, popřípadě finančních příjmů majetku, volného času a prostředků vydávaných z rozpočtu na veřejné služby. Dále rovněž dochází k vyčíslení znečištění vod a ovzduší, průměrné délky života, kojenecké úmrtnosti a úrovně kriminality. Index lidského rozvoje je uveřejňovaný v rámci Zprávy o lidském rozvoji od roku 1990. Zpráva o lidském rozvoji je pravidelně vydávána Rozvojovým programem OSN (United Nations Development Programme - UNDP)⁶.

Index kvality života a udržitelného rozvoje se měří v rámci globální, národní a regionální úrovně. Hlavním cílem tohoto indexu je vyjádření kvality života na jednotlivých úrovních. Tento index využívá metody popisné statistiky. Výhodou tohoto indexu je jednoduchost, která je přitažlivá i pro širší veřejnost. Tento index se nesmí využívat ve velmi zjednodušené realitě. Struktura tohoto indexu je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 2 Hlavní oblasti a tematické podokruhy SD indexu na globální úrovni

1 – Lidská práva, svoboda a rovnost	A – Politika a lidská práva
	B – Rovnost
2 – Demografické ukazatele a očekávaná délka života	C – Demografické ukazatele
	D – Očekávaná délka života, úmrtnost
3 – Zdravotní stav a zdravotní péče	E – Zdravotní péče
	F – Nemoci a výživa
4 – Vzdělání, technologie a informace	G – Vzdělání
	H – Technologie a sdílení informací
5 – Ekonomický rozvoj a zahraniční zadlužení	I – Ekonomika
	K – Zadluženost
6 – Spotřeba zdrojů, ekologická efektivnost	L – Ekonomika – čisté domácí úspory
	M – Ekonomika – spotřeba Zdrojů
7- Kvalita životního prostředí	N – Životní prostředí – přírodní zdroje, využití půdy
	O – Životní prostředí – problémy měst a venkovské krajiny

Zdroj: Nováček (2010, str. 278)

Index kvality života a udržitelného rozvoje dostatečně vyjadřuje míru pokroku území ve směřování k udržitelnému rozvoji na globální úrovni. Tento index vychází z dostupných celosvětových zdrojů, které jsou pravidelně aktualizovány. Zejména se jedná o data, která

⁶ Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2013/>

jsou vydávána Světovou bankou (World Development Indicators) a ročenka UNDP Human development report. Doplňkovým zdrojem dat je Index svobody (Index of Freedom) od nevládní organizace Freedom House.

Index kvality života a udržitelného rozvoje na národní úrovni se skládá ze čtyř hlavních oblastí kvality života (společensko-politická, sociální, ekonomická a environmentální). Tyto hlavní oblasti byly dále rozčleněny na dvanáct problémových podokruhů. Výběr byl určen dostupností statistických dat. Index kvality života a udržitelného rozvoje na regionální úrovni má následující strukturu, která je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 3 Index kvality života a udržitelného rozvoje na národní úrovni

1 – Společensko-politická oblast	A – Mezinárodní postavení ČR
	B – Vnitřní bezpečnostní a politicko-spoolečenská situace
2 – Sociální oblast	C – Demografický vývoj
	D – Životní úroveň obyvatel
	E – Zdravotní stav obyvatel zdravotní péče
	F – Vzdělání, věda a výzkum
	G – Přístup k informacím
3 – Ekonomická oblast	H – Výkonnost ekonomiky a ekonomický rozvoj
	I – Zadluženost a saldo ekonomiky
	J – Vybrané ekonomické indikátory
4 – Environmentální oblast	K – Spotřeba přírodních zdrojů, ekoeфекtivita
	L – Kvalita životního prostředí

Zdroj: Nováček (2010, str. 281)

Index kvality života a udržitelného rozvoje na regionální úrovni lépe vyjadřuje rozdíly v dané zemi. Rovněž lépe vyjadřuje rozdíly mezi jednotlivými oblastmi kvality života (sociální a ekonomické). Důležitý je i fakt, že se kvalita života mění v čase, stejně jako se mění velikost rozdílů mezi regiony. Struktura Indexu kvality života je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 4 Index kvality života a udržitelného rozvoje na regionální úrovni

A. Předpoklady pro dlouhý a zdravý život	A11 – Demografické předpoklady
	A12 – Zdraví a bezpečnost obyvatelstva
	A13 – Kvalita životního prostředí
B. Předpoklady pro tvořivý život s dostatečným vzděláním	B11 – Úroveň školství a vzdělanost obyvatel
	B12 – Rodina a sociální soudržnost
	B 13 – Práce a možnosti společenského uplatnění
C. Předpoklady pro přiměřenou životní úroveň	C11 – Ekonomická výkonnost regionu
	C12 – Sociální status obyvatel

Zdroj: Nováček (2010, str. 282)

Objektivní přístup k měření udržitelnosti na lokální úrovni vyjadřují Indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni. Od roku 1999 existuje iniciativa, jejímž posláním je stanovit a vyhodnocovat indikátory udržitelného rozvoje evropských měst (tzv. společné evropské indikátory – European Common Indicators, ECI). Hlavní oblasti jsou následující: spokojenost občanů s místní komunitou, místní příspěvek ke globálním klimatickým změnám, místní mobilita a doprava cestujících, dostupnost místní veřejné zeleně a místních služeb a kvalita místního ovzduší. Doprovodné indikátory jsou následující: doprava dětí do školy, udržitelný management samosprávy a místních podnikatelů, znečištění životního prostředí hlukem, udržitelné využívání krajiny a produkty podporující udržitelnost.

3.2 Subjektivní kvalita života

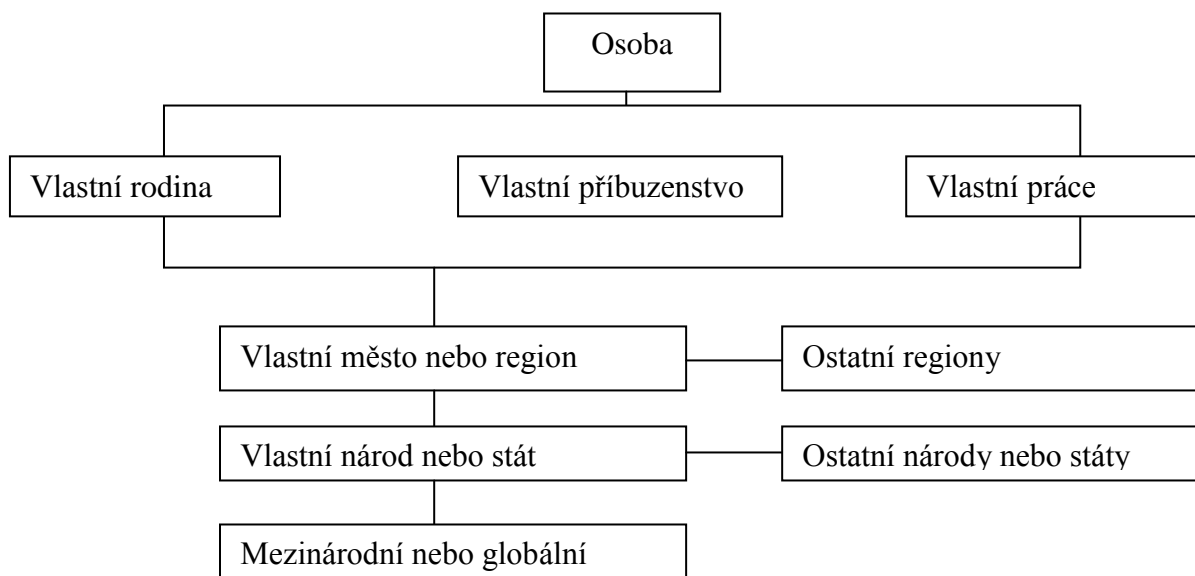
Hnilicová (2004, str. 21) hovoří o tom, že se v české terminologii ustálilo pravidlo spojovat well-being s rovinou duševní pohody, což v přeneseném slova smyslu tento pojem plně nevyčerpává. Je proto možné užívat český ekvivalent „osobní pohoda“. Subjektivní prožívání kvality života bývá často spojováno s dalšími dimenzemi, jako je například dimenze tělesné pohody („wellness“ či „fitness“), prožitek blaha („welfare“), dosažení a prožití úspěchu („success“), ale též komponentu přátelství („friendship“) nebo štěstí („happiness“).

Phillips (2006, str. 18) uvádí, že kvalitu života je možné posuzovat podle jako vlastní životní situace. Kvalita života pak v sobě zahrnuje informace o psychosociálním stavu individua, které ovlivňují faktory jako například věk, pohlaví, vzdělání, společenský status, ekonomická situace, hodnoty nebo osobní pohoda jedince. Phillips (2006, str. 18) hovoří o tom, že se osobní pohoda skládá ze tří hlavních komponent (příjemné působení, nepříjemné působení a uspokojení). Je možné rozlišit vysoký stupeň kladného pocitu a nízký stupeň

negativního pocitu. Spojením těchto dvou stránek vzniká štěstí. Opakem vznikne neštěstí. Vaďurová, Múhlpachr (2005, str. 20) uvádějí, že spojením vysokých stupňů obou citů vznikne hluboký prožitek a opakem bezcitnost. Kvalitu života rovněž charakterizuje i to, jak jedinec vnímá své místo v životě. Toto vnímání je ovlivněno kulturou, hodnotovým systémem, vztahem člověka k jeho cílům, očekávaným normám a obavám. Jako další proměnné kvalitu života determinují psychosomatický vztah jedince, sociální vztahy, osobní vyznání, vztah ke klíčovým oblastem životního prostředí. Veenhoven (2000) vytvořila matici 2x2 v rámci výzkumu jednotlivých úrovní kvality života. První kvadrant se zaměřuje na životaschopnost v prostředí. Tento pojem je možné nazvat životním standardem nebo jednodušeji životní pohodou, jak jej nazývají ekonomové a sociologové. Vysoké hodnoty jednotlivých indikátorů (ekonomické, environmentální, politické) nemusí vždy znamenat spokojenost s osobním životem. Proto druhé místo zaujímá „osobní bytí“, které je zaměřeno na osobní vnímání naší reality. Tento směr je velmi rozšířený ve výzkumech v oblasti medicíny. Tento determinant kvality života zahrnuje osobní zdraví, vzdělání a intelektuální schopnosti. Třetí kvadrant patří pojmu „osobní užitečnost“. Tento pojem je zaměřen na filozofickou oblast, ve které se filozofové zaměřují na osobní vlastnosti, morálku a osobní morální příspěvek společnosti. Pojem „osobní užitečnost“ v sobě zahrnuje utilitářskou myšlenku o maximalizaci štěstí a užitku. Čtvrtý kvadrant patří pojmu „individuální spokojenost“. Individuální spokojenost je založena na vnímání prostředí a je měřena anketami. Vedle individuálních osobních charakteristik je nutné uvést i sociální determinanty kvality života neboť člověk je součástí určitého společenství. Sociální determinanty jsou: komplexní, optimální a životní prostředí, adekvátní využití činnosti a činorodosti člověka, celková kvalita lidských vztahů, rozvojové rozdělení kompetencí a koncepční nasměrování dalšího vývoje člověka, plné respektování lidské důstojnosti člověka a vzájemné přispění k realizaci vyšších hodnot. Pojem kvality života se týká pochopení lidské existence a chápání samotného smyslu života pro lidského jedince. Kvalita života v sobě zahrnuje nejenom životní styl jedince ale i životní styl určitých skupin. Tvoří rámeček samotného způsobu. Na kvalitu života může být nahlíženo prostřednictvím dvou veličin materiální a nemateriální stránkou lidského života. Vnímání reality ze subjektivního pohledu je uvedeno na následujícím obrázku.

Obrázek 1 Úrovně kvality života

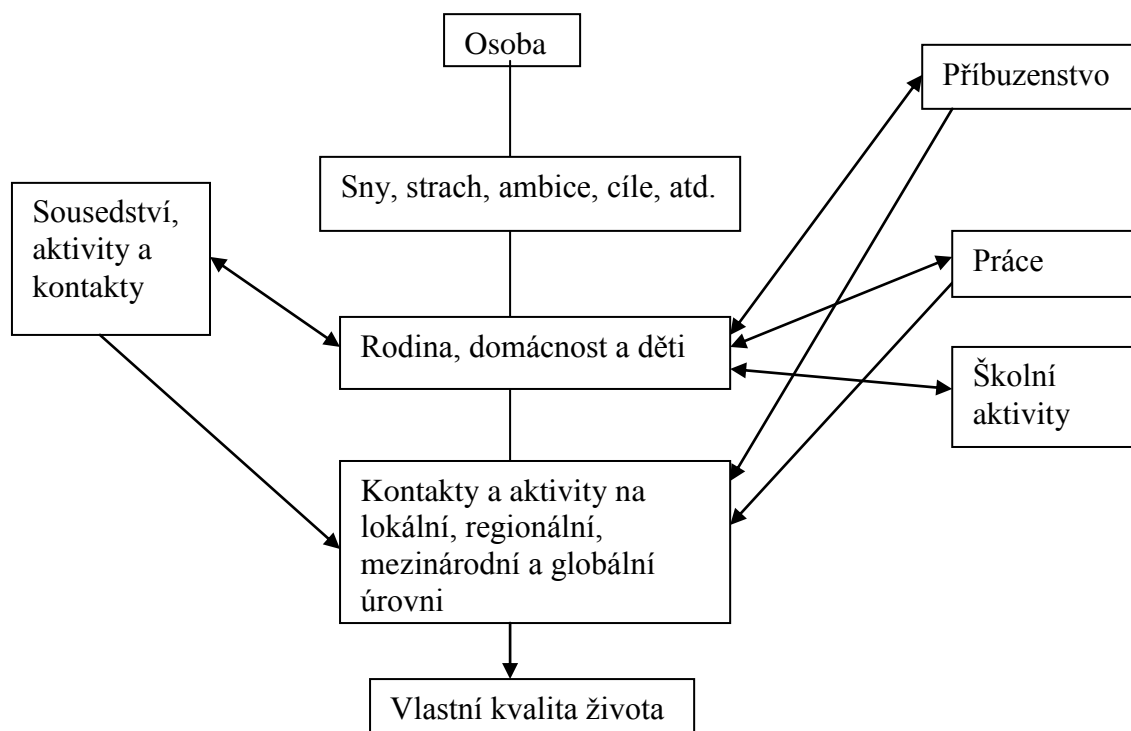

Zdroj: Seed and Lloyd (1997, str. 131)

Smyslové vnímání osobní kvality života je ovlivněno nejbližším okolím nejvíce. Zde se nachází nejvýznamnější vztah vzájemného působení. Jedná se o nejbližší rodinné příslušníky, kamarády a spolupracovníky. Následně je toto vnímání reality ovlivněno prostředím (městem nebo regionem případně i dalšími regiony). Následně je ovlivněno působením národa nebo státním příslušenstvím. Z tohoto pohledu je možné si položit následující otázky. Jaké mají lidé cíle? Ovlivní individuální cíle jednoho člověka druhého? Jakým běžným problémům lidé čelí? Jak efektivně lidé mezi sebou komunikují? Podobné otázky je možné si položit i v nejbližším sousedství nebo případně v pracovním okruhu lidí.

Subjektivní kvalita života je závislá na vzájemných vazbách mezi lidmi, lidmi a prostředím, lidmi a aktivitami, aktivitami a rozdílnými místy, lidmi a prostředím, lidmi a aktivitami, které způsobují rozdílná prostředí, životní cíle jednotlivých členů společnosti, životními cíli a aktivitami, životními cíli a prostředím. Následující schéma ukazuje perspektivy kvality života.

Obrázek 2 Síť kvality života

Zdroj: Seed and Lloyd (1997, str. 132)

Spokojenost jedince je jednou ze základních podmínek určujících kvalitu života. Jedná se však o veličinu, která je subjektivní a mění se v čase. Samotný pojem „spokojenost“ je rovněž rozsáhlý a rozmanitý. Informace o spokojenosti jednotlivých občanů jsou velmi podstatné pro management jednotlivých obcí, protože na základě spokojenosti občanů tento management rozhoduje a řeší otázky udržitelného rozvoje. Spokojenost občanů se rovněž odráží i na celkovém hodnocení stávající situace. Při hodnocení stávající situace je podstatné určit oblasti, které působí na jedince pozitivně a negativně. Následně pak pozitivní oblasti nechat působit nebo je prohloubit a negativní oblasti omezit. Občané obce posuzují jednotlivé oblasti na základě dostupnosti. V případě hůře dostupných položek se celková spokojenost snižuje.

3.3 Vybrané indikátory kvality života na lokální úrovni

Kolektiv autorů (2005, str. 16) uvádí, že kvalita života je podstatnou součástí udržitelné společnosti. Kvalita života na místní úrovni v sobě zahrnuje bezpečné a cenově přijatelné bydlení, dostupnost základních služeb jako je školství, zdravotnictví, kultura a další. Dále zohledňuje zajímavou a uspokojivou práci, kvalitní prostředí a reálnou možnost účastnit se místního plánování a rozhodování. Jedná se ovšem o výběr možných aspektů kvality života. Podstatné jsou i další oblasti jako jsou mezilidské vztahy, kvalita osobního života a podobně.

Z hlediska cílů neexistují přesné definice. Jedná se o obecný přístup, v rámci kterého přispívá kvalita života a spokojenost s daným místem k trvalé udržitelnosti.

Pomahač (2013, str. 106) hovoří o tom, že indikátory vztahující se k práci veřejné správy by měli splňovat následující vlastnosti. První vlastností je významnost. Například v environmentálním kontextu se jedná o velké množství dat, ze kterých je možné vyčíst potřebné informace. Následující vlastností je správnost. V tomto ohledu se jedná o dva důležité parametry. První z nich se vztahuje k tomu co měřit. A druhý z nich, jak toto měření provádět. Jde tedy o směr z teoretické do praktické roviny. Dále je velmi podstatné zmínit, jak byla data získána. Data by neměla být zatížena náhodnými chybami. Avšak v případě environmentální roviny dochází často ke značným odchýlkám. Dalším požadavkem je reprezentativnost. Z metodiky jednotlivých indikátorů musí jednoznačně vyplývat, jaký jev daný indikátor sleduje, zároveň musí být zvoleno vhodné měřítko a správné časové rozložení. Každý indikátor by měl přinášet novou informaci, avšak může docházet k tomu, že některé indikátory stojí na pomezí a naměřená data jsou korelována. Indikátory by měly být měřitelné. V praxi se může totiž stát to, že naměřená data pro daný indikátor nemusí existovat. Získávání informací na základě indikátorů je spojeno s náklady, proto je důležité sledovat poměr nákladů a užitků. Dalším požadavkem na měření je šetrnost k životnímu prostředí, neboť během měření může dojít k poškození měřeného jevu. Velmi podstatným požadavkem je spolehlivost, která v sobě zahrnuje několik nezávislých měření, případně porovnání s dalšími výsledky, toto souvisí s požadavkem srovnatelnosti, který souvisí s celkovou existencí informace. V případě správnosti musí být naměřená data průhledná a postup, při kterém byla data získána, musí být transparentní. Získaná data by měla být pochopitelná a sběr dat správně načasován. A v neposlední řadě by měla mít data vypovídací schopnost a měla by být srozumitelná. Pomahač (2013, str. 110) konstatuje, že po ověření měřitelnosti indikátorů lze s těmito indikátory dále pracovat a na základě jejich studia dojít k závěrům a navrhnout vhodná doporučení. Postupy mohou být jednak složité nebo jednoduché. Zpravidla se doporučuje jednoduchost, kvůli transparentnosti. Velmi názornou a použitelnou metodou je komparativní analýza. Může jít například o porovnání údajů v různých časových intervalech. Zcela běžně může dojít k určení pomocných výsledků, které mohou být příliš vysoké, nebo příliš nízké, nebo průměrné. Dle Říchové (2008, str. 8) je komparativní metoda cestou a s její pomocí se lze propracovat k obecné rovině poznání. Stejně tak je i cestou, kterou je možné odhalit konkrétní případ prostřednictvím odhalení obecného – tedy zákonitostí a pravidelností, jakožto logického protikladu specifického nebo zvláštního. Hroch (1985, str. 235) uvádí jednotlivé kroky komparativní metody. Prvním z nich je definice objektu

komparace, druhým krokem je určení cílů, třetím krokem je stanovení kritérií komparace pro vlastní analýzu zvolených objektů a posledním krokem je vymezení vztahu komparace k časové ose.

Kolektiv autorů (2010, str. 7) uvádí, že indikátor udává jednoduchou kvantitativní informaci, která je měřitelná v čase. Umožňuje vytvářet trendy, které vyobrazují historický vývoj, pomáhá odhadnout směr, kterým se budou dané hodnoty ubírat. Indikátory jsou určeny pro občany obcí či měst, kteří tak získávají srozumitelné informace o vývoji vybraných klíčových jevů v ekonomické, sociální a environmentální oblasti. Občané pomocí indikátorů mohou sledovat důsledky rozhodování v místní ekonomice a poznávají silné a slabé stránky místa, ve kterém žijí. Zastupitelé a místní politici získávají prostřednictvím indikátorů zpětnou vazbu. Indikátory jsou obrazem spokojenosti občanů v daném místě a politici tak mohou posoudit preference svých voličů. Následně pak mohou posoudit dopad svých opatření k prosazování udržitelného rozvoje.

Kolektiv autorů (2010, str. 7) konstatuje, že v roce 1999 na základě iniciativy Evropské komise byla vyvinuta sada deseti společných evropských indikátorů, jejichž cílem je sledování environmentální udržitelnosti na místní úrovni. Původní soubor obsahoval více než 100 indikátorů. Z tohoto souboru bylo vybráno deset hlavních, které byly rozšířeny o ukazatel Ekologické stopy. Následně došlo k samotnému testování indikátorů ve více než 160 evropských samosprávách. Po ukončení projektu Evropská komise nechává testování indikátorů na místních samosprávách. Z tohoto důvodu byla v roce 2002 zahájena činnost platformy Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj⁷, která převzala sledování indikátorů v českých a moravských městech. Metodika k těmto indikátorům na úrovni České republiky prošla částečnou modifikací.

Kolektiv autorů (2010, str. 11) uvádí konečnou sadu indikátorů ECI/TIMUR. Jedná se o tyto indikátory: spokojenost občanů s místním společenstvím, místní příspěvek ke globálním změnám klimatu, mobilita a místní přeprava cestujících, dostupnost veřejných prostranství a služeb, kvalita místního ovzduší, cesty do škol a zpět, nezaměstnanost, zatížení obyvatel hlukem, udržitelné využívání území, ekologická stopa. Indikátory jsou sledovány v řadě měst a obcí ČR.

---

⁷ www.timur.cz

4 METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Cílem výzkumu je zhodnocení přístupů k ukazateli kvality života a posouzení míry intenzity vlivu kvality života na rozvojový potenciál obce. V této práci bude hodnocena kvalita života z objektivního hlediska prostřednictvím jednotlivých indikátorů a subjektivního hlediska prostřednictvím SWOT analýzy a anketního šetření. Informace jsou získávány na základě dostupných dat z různých internetových zdrojů a z anketního šetření.

Územní jednotky, které byly pro výzkum vybrány, splňují následující podmínky pro zařazení: patří do příhraniční oblasti v severovýchodní části Pardubického kraje, splňují požadavek do 3 500 obyvatel, jsou řízeny místní samosprávou, existuje zde místní vodovod, místní sbor dobrovolných hasičů a jsou zde zastávky místního významu. Dále se jedná o obec, u které nepřesáhly výdajové a příjmové položky v posledních deseti letech 120 000 000 Kč. Dále byly obce vybrány na základě relativní dostupnosti pro získání dat v rámci dotazníkového šetření. Obce, které splňují výše uvedené požadavky, jsou následující: Dolní Morava, Červená Voda, Kunvald, Klášterec nad Orlicí a Mladkov. Obecná charakteristika je uvedena v následující tabulce. Tyto omezující podmínky jsou zde kladeny z důvodu upřesnění problematické oblasti Pardubického kraje.

Tabulka 5 Obecná charakteristika obcí

Obec	Okres	Pověřená obec	Části obce	Katastrální výměra	Nadmořská výška	Počet obyvatel
Dolní Morava	Ústí nad Orlicí	Králíky	3	36,6 km ²	615 m	304
Červená Voda	Ústí nad Orlicí	Králíky	8	47,4 km ²	530 m	3 085
Kunvald	Ústí nad Orlicí	Kunvald	7	29,93 km ²	658 m	996
Klášterec nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	Žamberk	5	17,91 km ²	490 m	885
Mladkov	Ústí nad Orlicí	Králíky	4	12,8 km ²	508 m	577

Zdroj: ČSU

Obce byly vybrány na základě předem zvolených atributů, které jsou uvedeny v předcházejícím odstavci. Jedná se o záměrný výběr obcí, které spadají do regionu Králicko. Rovněž je podstatné dodat i ten fakt, že se jedná o nejvíce problematickou oblast Pardubického kraje vzhledem k zaměstnanosti obyvatel. Jde však o oblast, která má veliký potenciál v turistice. Jedná se o horskou oblast, která je bohatá na pěší nebo cyklistické trasy.

Zkoumaná oblast je bohatá na sjezdařské a běžecké trasy. Celou oblastí prochází „Betonová hranice“, která je rovněž velikým turistickým lákadlem.

Pro účely této diplomové práce byly zvoleny indikátory, které postihují ekonomickou a sociální oblast a jsou často v analýzách využívány (sociálně-demografická struktura, ukazatel finančního zdraví, ukazatel registrované míry nezaměstnanosti a ukazatel stability a diverzifikace místní ekonomické základny ve vybraných obcích). Indikátory byly vybrány na základě zásad pro vypracování diplomové práce.

V rámci demografické analýzy byl sledován vývoj obyvatelstva za určité období, migrační přírůstek, přirozený přírůstek a celkový přírůstek. Data byla získána z veřejně dostupných databází Českého statistického úřadu. Migrační přírůstek (migrační saldo) patří do sociálně-demografické oblasti. Jedná se o rozdíl mezi počtem přistěhovaných osob a vystěhovaných osob za stejné období. Vyjadřuje se absolutními hodnotami. Indikátor udává nárůst či pokles obyvatel obce způsobený migrací. V případě, že je hodnota indikátoru kladná – počet obyvatel v obci narůstá. Naopak v případě, že je hodnota záporná – počet obyvatel v obci klesá. Obecně platí, že pokud počet obyvatel roste, v obci dochází k rozvoji. Tento údaj vypovídá o změně počtu obyvatel v závislosti na migraci respektive na stěhování. Indikátor nepostihuje obyvatele, kteří v obci sice žijí, ale nemají v ní trvalé bydliště. Indikátor se vypočítá jako rozdíl mezi počtem přistěhovaných a počtem vystěhovaných obyvatel obce za časovou jednotku. Zdrojem dat je ČSU (MOS) a obec (matrika). Údaje z ČSU vycházejí ze sčítání lidí, domů a bytů a v mezidobí se údaje mění podle výkazů obcí (bilance). Dále je možné sledovat přirozený přírůstek, který je způsoben přirozeným úbytkem obyvatel a narozením nových občanů. Tento indikátor má vypovídací schopnost z hlediska přirozeného přírůstku nebo úbytku obyvatel. Celkový přírůstek nebo úbytek je závislý na migračním a přirozeném přírůstku. Zdrojem dat je ČSU (MOS). Dále je uveden index stáří, který se vypočítá vydělením počtu obyvatel v důchodovém věku počtem obyvatel ve věku 0 – 14 let. Následně je tento podíl vynásoben 100.

V rámci finanční analýzy byly sledovány jednotlivé přebytky a deficity jednotlivých rozpočtů, provozní výsledek hospodaření, podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech, krytí dluhové služby a peněžní rezervy. Aby bylo možné sledovat ukazatele finančního zdraví, je nutné získat ze systému ARIS následující data, jejich struktura je vyobrazena na následující tabulce.

Tabulka 6 Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC (podle let)

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC (podle let)		
Část	Skupina položek	Název položky
Pevné části	III. Financování	Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků
	IV. Rekapitulace příjmů, výdajů, financování a jejich konsolidace	Třída 1 - Daňové příjmy
		Třída 2 - Nedaňové příjmy
		Třída 3 - Kapitálové příjmy
		Třída 4 - Přijaté transfery
		Třída 5 - Běžné výdaje
		Třída 6 - Kapitálové výdaje
		Výdaje celkem
		Konsolidace příjmů
	Konsolidace výdajů	
Příjmy	I. Rozpočtové příjmy	Položky 42xx (může být obsažena vícekrát nebo vůbec)
Výdaje	II. Rozpočtové výdaje	Položky 5141 (může být obsažena vícekrát nebo vůbec)
		Položky 5178 (může být obsažena vícekrát nebo vůbec)
		Položky 6143 (může být obsažena vícekrát nebo vůbec)
Výkaz Rozvaha (bilance)		
Rozvaha	B. Oběžná aktiva	Dlužné cenné papíry k obchodování (Účet 253)
		Základní běžný účet (Účet 231)
		Běžné účty peněžních fondů (Účet 236)

Zdroj: www.indikatory.eu

Přebytek běžného rozpočtu se vypočítá následujícím součtem: (Třída 1 Daňové příjmy + Třída 2 Nedaňové příjmy + Třída 4 Přijaté transfery) – (Konsolidace příjmů + Položka 42xx Investiční dotace + Třída 5 Běžné výdaje - Konsolidace výdajů) + (Položka 5141 Placené úroky z úvěrů + 5178 Splátky leasingu + 6143 Investiční úroky). Podíl běžného přebytku rozpočtu na běžných příjmech se vypočítá následujícím způsobem: Přebytek běžného rozpočtu / (Třída 1 Daňové příjmy + Třída 2 Nedaňové příjmy + Třída 4 Přijaté transfery - Konsolidace příjmů). Krytí dluhové služby se vypočítá následujícím způsobem: Přebytek běžného rozpočtu / (Položka 5141 Placené úroky z úvěrů + 5178 Splátky leasingu + 6143 Investiční úroky + Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků). Peněžní rezervy vzniknou následujícím součtem: Účet 231 Základní běžný účet + Účet 236 Běžné účty peněžních fondů + Účet 253 Dlužné cenné papíry k obchodování.

Aby bylo možné zjednodušeně zhodnotit hospodaření obce, je možné vytvořit 3 kategorie udržitelnosti (A, B, C). Kategorii A je možné považovat za optimální, kategorii B za únosnou a kategorii C za neúnosnou. Jednotlivé váhy a kategorie jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 7 Celkové vyhodnocení finančního zdraví

Typ ÚSC	Specifikace	Indikátor	Požadované hodnoty	Hodnocení
Malá sídla venkovského charakteru	Provozní výsledek hospodaření	Běžné příjmy - běžné výdaje	> 0	A
			≤ 0	C
	Poměr přebytku běžného rozpočtu	Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech (%)	≥ 10	A
			0 - 10	B
			≤ 0	C
	Krytí dluhové služby	Podíl průměru běžného rozpočtu a splátek ze závazků	> 1,3	A
			1 - 1,3	B
			≤ 1	C
	Peněžní rezervy	Souhrn likvidních aktiv / průměrný přebytek běžného rozpočtu	≥ 1	A
			interval (0, 1)	B
			≤ 0	C

Zdroj: www.indikatory.eu

Obec, která získá při konečném hodnocení kategorii A, je finančně stabilní a má do budoucna schopnost realizovat své investice. Obec, která získá výslednou hodnotu B, je uspokojivě finančně stabilní a udržitelná za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů. Při získání výsledné kategorie C je územní jednotka finančně nestabilní a do budoucna velmi riziková a s ohroženou schopností realizovat své investice a proto neodpovídá kritériím ekonomické udržitelnosti. Při celkovém vyhodnocení finanční stability musí obec získat u většiny ukazatelů výslednou kategorii A. Pakliže by obec získala větší než třetinový podíl u kategorie C, je považovaná za nestabilní a tudíž za neuspokojivou. Kategorie B odpovídá průměru mezi těmito hraničními kategoriemi. Toto hodnocení je prováděno na základě dat získaných během jednoho kalendářního roku a může se v čase měnit, přičemž není vyloučeno, že daná obec získá během čtyř až pěti let všechny tři kategorie. Pro výpočet výsledné kategorie byly stanoveny váhy jednotlivých kategorií v následujícím pořádku. Pro kategorii A byla stanovena váha jedna, pro kategorii B byla stanovena váha dva a pro kategorii C byla stanovena váha tři. Váhy byly stanoveny na základě vlivu vztahujícímu se k celkovému výsledku. Váha 1 má nejmenší vliv a váha 3 má největší vliv. Následně byly určeny 3 intervaly, do kterých pomocí váženého aritmetického průměru byla zařazena celková výsledná hodnota. Intervaly byly určeny na 1/3 z celkového počtu 52 kategorií.

Hodnocení této oblasti ve vztahu ke kvalitě života je velmi obtížné. To, že je obec zadlužená, není překážkou rozvoji kvality života v obci. Např. nejzadluženější obce mohou být zároveň dobře upravené a funkční ve vztahu k dobrému žití (bydlení). V minulosti uskutečnily řadu projektů, což jim zvýšilo jejich zadluženost. A naopak, obce, které žádné projekty nerealizují, zadlužené nejsou. Je to tedy otázka úhlu pohledu.

Indikátor registrované míry nezaměstnanosti vyjadřuje podíl registrovaných – dosažitelných uchazečů o práci, vedených úřadem práce podle místa bydliště (čítatel) na celkovém počtu zaměstnaných + nezaměstnaných v dané obci tj. na celkové pracovní síle (jmenovatel). Míra nezaměstnanosti představuje základní indikátor, který úzce souvisí s problematikou prvního rozvojového cíle tisíciletí a otázkou chudoby v ČR. Jedná se o problém velmi citlivě vnímaný občany a politiky. Sledování je standardně prováděno ve všech zemích EU, tedy i ČR a na všech úrovních. Indikátor je metodicky zpracován a vychází z evidence úřadů práce. Je vhodné ho kombinovat s dalšími indikátory v oblasti zaměstnanost a nezaměstnanost a porovnávat ho podle pohlaví, věkových kategorií nebo doby trvání nezaměstnanosti. Česká verze indikátoru byla v roce 2004 harmonizována s běžně mezinárodně využívanou metodikou pro zvýšení reprezentativnosti a srovnatelnosti. Čitatelem je počet registrovaných nezaměstnaných k 31. 12. daného roku. Jmenovatelem ve zlomku je velikost pracovní síly v obci (klouzavý průměr posledních 12-ti měsíců). Frekvence sledování je roční, případně měsíční.

Ukazatel struktura podniků dle počtu zaměstnanců vypovídá o rozložení zaměstnanosti dle velikosti podniků a umožňuje identifikovat přítomnost dominantního zaměstnavatele, jehož ekonomická kondice ovlivňuje stabilitu místního trhu práce. Pokud převažují mikropodniky a malé podniky, lze usuzovat na významnou podnikatelskou aktivitu v obci. Z počtu středních a velkých podniků (vezmeme-li v úvahu velikost ÚSC podle počtu obyvatel), lze usuzovat na možnou přítomnost dominantního zaměstnavatele, což může v případě jeho ekonomických potíží značně ohrozit místní trh práce, a tedy i ekonomicky nepříznivě ovlivnit obyvatele dané územní jednotky.

Ukazatel diverzifikace ekonomických činností (struktura podnikatelských subjektů dle odvětví) je primárně zaměřen na nabídkovou stranu místního trhu práce, tedy na charakter zaměstnanosti (aktivity podnikatelských subjektů, pracovní příležitosti pro obyvatele) a jeho možnou náchylnost k zásadním výkyvům (závislost na dominantním zaměstnavateli, nedostatečná podnikatelská aktivita). U tohoto ukazatele došlo ke změně klasifikace. Do roku

2007 byla využívána klasifikace dle OKEČ a od roku 2008 šlo o klasifikaci dle CZ-NACE. Z tohoto důvodu jsou získaná data rozdělena do dvou částí.

Indikátory kvality života na místní úrovni byly vyhodnocovány během měsíce července a srpna v roce 2013 a během měsíce ledna v roce 2014.

Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb je analýzou, v rámci které je analyzováno vnější a vnitřní prostředí obce. SWOT analýza je základním nástrojem situační analýzy obce a odpovídá na otázku „kde se obec v současné době nachází a kam směřuje“. Situační analýza slouží jako základ pro vypracování strategie i vlastních rozvojových programů města. Slouží rovněž jako nástroj informování interních a externích partnerů obce. Mezi vnitřní faktory obce patří fyzické a přírodní podmínky obce, obyvatelstvo, ekonomika obce, trh práce, infrastruktura obce a podnikatelské prostředí atd. Příležitosti a hrozby jsou posuzovány z hlediska makroprostředí a mezoprostředí. Mezi jednotlivá kritéria je možné zařadit například rostoucí význam služeb a cestovního ruchu, klesající význam zemědělství a těžkého průmyslu, rostoucí mobilita firem, vstup zahraničního kapitálu a další.

Výzkum byl prováděn ve dvou fázích. První fází bylo vyhodnocování indikátorů kvality života na lokální úrovni včetně demografického rozboru a rozboru finanční stability vybraných obcí, které nejsou součástí společné sady indikátorů ECI/TIMUR. Druhou fází bylo anketní šetření spokojenosti obyvatel s daným prostředím. Anketa pro občany obce je zcela inspirována dotazníkem A1 ze sady společných evropských indikátorů ECI/TIMUR, tak, aby byla zaručena objektivnost. Konzistentnost byla zajištěna odpověďmi občanů vybraných obcí. Obsahuje 13 uzavřených otázek, které mají předdefinované odpovědi. V rámci anketních otázek občané obce hodnotili své odpovědi na stupnici od jedné do šesti, přičemž „1“ na bodovací škále představovala hodnocení „nízká spokojenost a „6“ „vysoká spokojenost“. Bodování se týkalo otázek směřujících k hodnocení kvality života v obci. Šest otázek se týká spokojenosti občanů s místním společenstvím. U těchto otázek je možné vybrat čtyři varianty jako odpověď. Anketní průzkum byl prováděn v únoru 2014 během pěti pracovních dní a byly získány odpovědi od 71 obyvatele z vybraných obcí. Anketa je uvedena v příloze F.

U otázek 4, 8, 9, 10, 11, 12 a 13 byl v rámci celkového vyhodnocení využit vážený aritmetický průměr, u kterého byly stanoveny následující váhy: u kritéria nízké spokojenosti se jedná o váhu jedna, u kritéria průměrné spokojenosti se jedná o váhu dva a kritéria vysoké spokojenosti jde o váhu tři. Výsledek byl určen váženým aritmetickým průměrem a zaokrouhlením výsledné hodnoty a následným přiřazením k danému kritériu.

Otázky, které byly při výzkumu kladeny a které se vztahují k diskusi, jsou následující. Je možné zhodnotit kvalitu života na lokální úrovni na základě vybraných indikátorů? Jakou mají získané informace vypovídací schopnost? Které oblasti kvality života není možné zhodnotit na základě dostupnosti dat? Je možné zvýšit kvalitu života tím, že dojde ke zlepšení ve vyhodnocování daných indikátorů? Je možné zvýšit kvalitu života ve vybraných obcích samotným vyhodnocováním indikátorů?

Odpovědi, které byly nalezeny, jsou následující. Objektivní kvalitu života na lokální úrovni je možné hodnotit prostřednictvím objektivních indikátorů, jako je například registrovaná míra nezaměstnanosti, která je sledována Ministerstvem práce a sociálních věcí. Objektivní indikátory vztahující se k životnímu prostředí vyhodnocovat nelze, protože nejsou dostupná aktuální data. Získané informace mají jistou vypovídací schopnost, kterou je možno využít při sestavování strategických plánů rozvoje obce. Na základě dostupnosti dat je možné zhodnotit například sociálně demografickou strukturu, indikátor finančního zdraví a indikátor volební participace.

4.1 Statistické hodnocení

Regresní analýza je v této práci použita za účelem predikce budoucích hodnot. Kubanová(2004, str. 108, 121) uvádí, že jednoduchým modelem lineární regrese se nazývá takový model, kdy grafem regresní funkce je přímka. Je možné předpokládat, že $Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ je n -tice nekorelovaných náhodných veličin s vlastnostmi:

$$EY_i = \alpha + \beta x_i \quad (2)$$

$$DY_i = \sigma^2 \quad (3)$$

$i = 1, 2, \dots, n$;

kde α, β, σ^2 jsou neznámé parametry;

$x_1, x_2, \dots, x_n$ je n -tice známých hodnot;

EY_i je střední hodnota;

DY_i je rozptyl.

Jednoduchým modelem lineární regrese je možné nazývat model $Y_i = \alpha + \beta x_i + \varepsilon_i$, kde ε_i jsou nezávislé náhodné veličiny, pro které platí:

$$E\varepsilon_i = 0 \quad (4)$$

$$D\varepsilon_i = \sigma^2 \quad (5)$$

$E\varepsilon_i$ je střední hodnota náhodné složky;

$D\varepsilon_i$ je rozptyl náhodné složky;

ε_i je nazývána náhodná složka v lineárním modelu.

Náhodná složka zahrnuje působení náhodných vlivů nebo působení veličin, které nejsou zahrnuty do modelu. Přímka $Y_i = \alpha + \beta x_i$ se nazývá regresní přímka, β je její směrnice. Bodové odhady parametrů α , β získáme metodou nejmenších čtverců.

Metoda nejmenších čtverců se používá k odhadům parametrů regresních funkcí, které jsou lineární v parametrech, nebo jsou převést na lineární v parametrech:

$$y = y_i - \hat{y} \quad (6)$$

y je délka strany čtverce;

y_i je naměřená hodnota;

$\hat{y}$ je regresní přímka;

$$\hat{y} = \alpha + \beta x \quad (7)$$

α , β jsou parametry regresní přímky;

x je naměřená hodnota;

$$S = (y_i - \hat{y})^2 \quad (8)$$

S je obsah čtverce;

y_i je skutečná naměřená hodnota;

$\hat{y}$ je teoretická hodnota;

$$S = \sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y})^2 \quad (9)$$

S je součet všech čtverců.

Dolní a horní hranice intervalů spolehlivosti pro hodnoty regresní funkce vytvoří pro dané hodnoty x dvě křivky, které ohraničují pás spolehlivosti. Pás spolehlivosti má nejmenší šířku v bodě $x = \bar{x}$. Vzdaluje-li se bod x od bodu $\bar{x}$, šířka pásu roste. Interval spolehlivosti je dán vztahem:

$$I_{100(1-a)} = \left(A + Bx - S_{rez} t_{\alpha, n-2} \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x-\bar{x})^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}}; A + Bx + S_{rez} t_{\alpha, n-2} \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x-\bar{x})^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right) \quad (10)$$

kde $I_{100(1-a)}$ je interval spolehlivosti;

$A + Bx$ je regresní přímka;

S_{rez} je reziduální součet čtverců;

$t_{\alpha, n-2}$ je studentovo rozdění pravděpodobností;

$\frac{1}{n}$ je počet naměřených hodnot;

$\frac{(x-\bar{x})^2}{\sum_{i=1}^n (x_i-\bar{x})^2}$ je součet čtverců.

Hindls (2007, str. 30) uvádí vzorec pro výpočet váženého aritmetického průměru, který se dá popsat následovně:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i m_i \quad (11)$$

kde $x_i (i=1, 2, \dots, r)$ je hodnota náhodné veličiny,

m_i je třídni četnost,

r je počet tříd

n je rozsah náhodného výběru.

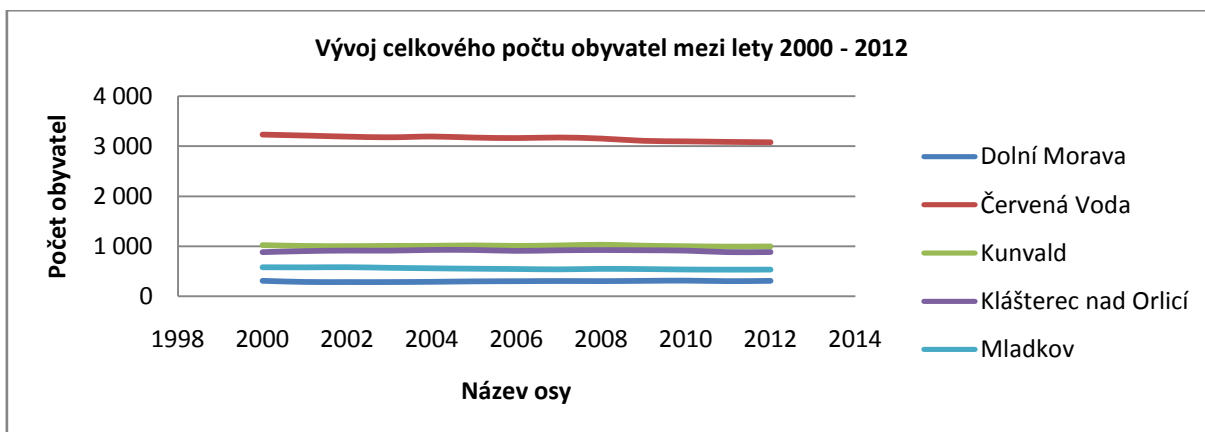
5 VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY

Indikátory slouží k hodnocení nejrůznějších rysů života a rozvoje obce, ať už jde o oblast hospodářskou, sociální, environmentální či správu věcí veřejných. Vnímání kvality života souvisí s očekáváním občanů, že dojde ke zvyšování kvality života v jejich obci. Řadu indikátorů může obec ovlivnit (znečištění ovzduší z lokálních topenišť, dostupnost základní zdravotní péče, míra registrované nezaměstnanosti). V těchto případech však může obec vytvořit podmínky pro zlepšení hodnoty indikátoru (zvýhodněním nájemného nebo vytvořením pracovních míst).

5.1 Demografická analýza

Jednotlivé počty obyvatel jsou z dlouhodobého hlediska téměř neměnné. Nedochozí k výrazným změnám v počtu obyvatel, avšak v obci Červená Voda dochází postupně k poklesu obyvatel na hranici 3 000, jak je zřejmé z následujícího grafu číslo tři.

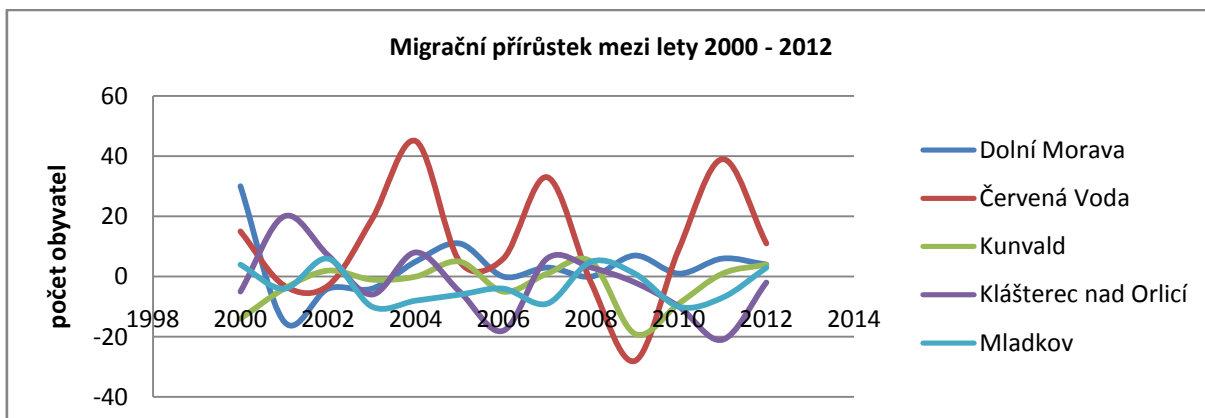
Obrázek 3 Graf popisující počet obyvatel v letech 2000 – 2009 ve vybraných obcích

Zdroj: ČSU

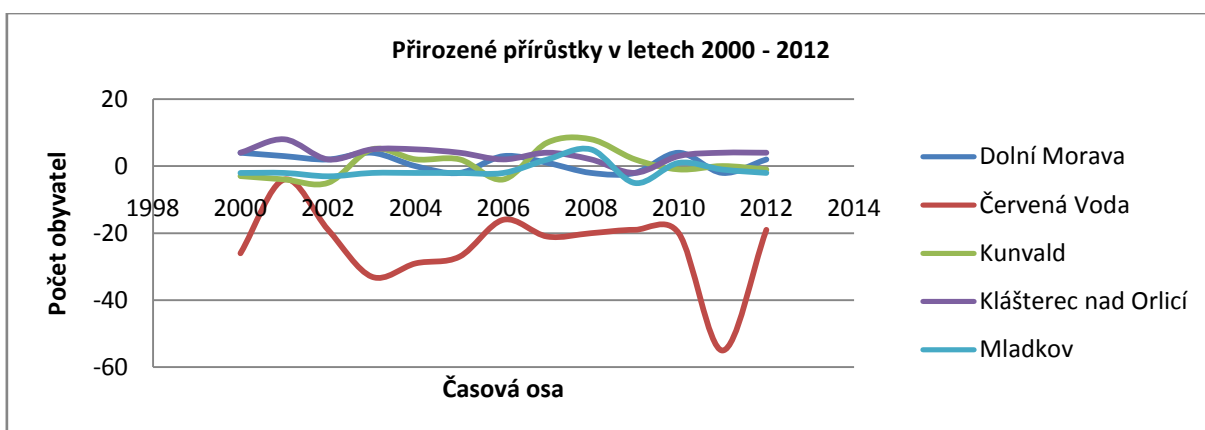
V rámci srovnání celkových migračních přírůstků ve vybraných obcích a jejich následnému srovnání je možné říci, že nejvýraznější přírůstky jsou v obci Červená Voda. Nejvýraznější nárůstky byly v letech 2004, 2007 a 2011, kdy došlo k nárůstu kolem 40 obyvatel. V současnosti je možné říci, že se stav obyvatel osciluje kolem svého průměru a budoucnosti je možné, že v jednotlivých obcích bude obyvatel přibývat. Zejména pak v obci Červená Voda, kde je vystavěno sociální zařízení pro lidi v důchodovém věku. Jednotlivé migrační přírůstky jsou vidět na následujícím grafu číslo čtyři. Jednotkami sledovaného migračního salda jsou jednotlivé počty přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel.

Obrázek 4 Migrační přírůstky ve vybraných obcích v letech 2000– 2012

Zdroj: ČSU

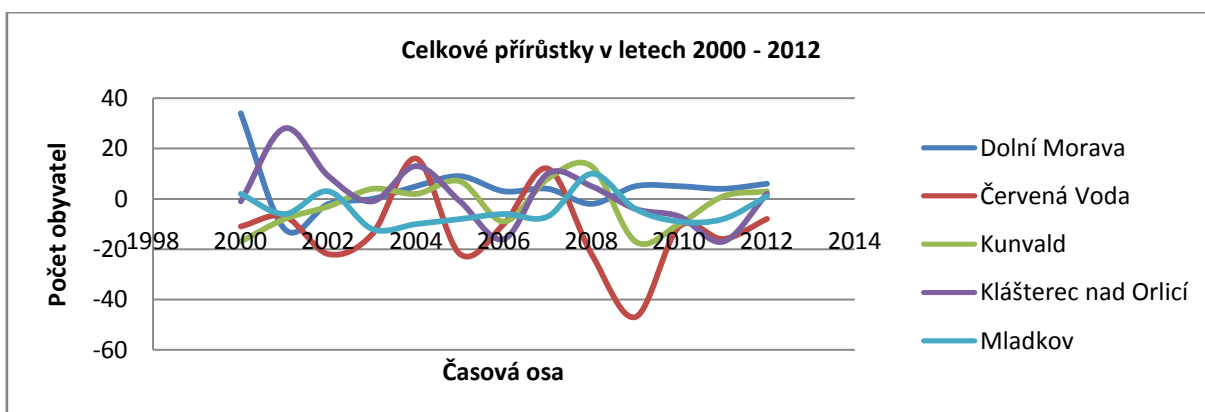
Obrázek 5 Přirozený přírůstek ve vybraných obcích v letech 2000 – 2012

Zdroj: ČSU

Na předcházejícím grafu číslo pět je vyobrazen přirozený přírůstek mezi léty 2000 – 2012. Z grafu je zřejmé, že v obci Červená Voda jsou značné úbytky obyvatel. Ostatní obce se drží v rozmezí od +10 do -10 obyvatel.

Obrázek 6 Celkový přírůstek občanů v letech 2000 – 2012

Zdroj: ČSU

Na předcházejícím grafu číslo šest je vyobrazen celkový přírůstek ve vybraných obcích. Nejvyšší kolísavost má obec Červená Voda, která měla největší přírůstky v letech 2004 a 2007. Naopak největší úbytky jsou v letech 2002, 2005 a 2009.

Na následující tabulce číslo deset je uveden index stáří ve vybraných obcích. V celkovém součtu je patrný u obcí rostoucí lineární trend, který je srovnatelný s okresem Ústí nad Orlicí, s Pardubickým krajem a Českou republikou. Lineární trend je zřejmý i z výsledků regresní analýzy v příloze A.

Tabulka 8 Index stáří ve vybraných obcích

	Červená Voda	Dolní Morava	Kláštrec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov	Okres Ústí nad Orlicí	Pardubický kraj	ČR
2000	61,6	29,3	63,6	86,5	67,6	74,8	83,2	84,7
2001	63,7	35,9	58,8	86,1	70,6	76,4	85,1	87,2
2002	68,1	32,3	59,0	81,8	64,7	78,2	87,3	89,2
2003	72,4	38,7	57,4	86,0	65,0	80,1	89,7	91,6
2004	76,0	49,1	59,7	88,3	64,3	82,2	92,2	94,0
2005	82,2	51,9	60,3	93,4	71,4	84,9	95,1	97,0
2006	85,1	50,0	66,7	91,3	80,0	88,3	98,1	100,2
2007	87,6	51,9	64,5	90,0	90,5	91,1	100,6	102,4
2008	96,1	55,1	68,9	88,8	98,7	94,6	103,7	105,1
2009	104,5	51,9	72,8	92,4	112,1	97,3	106,2	107,0
2010	107,6	51,8	75,9	100,7	116,4	98,9	107,1	107,8
2011	106,9	53,7	81,5	104,8	140,3	102,5	110,0	110,4
2012	108,5	57,1	79,9	106,9	142,6	106,7	114,1	113,7

Zdroj: ČSU

V rámci vyhodnocování indexu stáří byla provedena podrobná regresní analýza, která je vyobrazena v příloze A (grafy č. 14 – 18). V rámci regresní analýzy byla provedena predikce výsledných hodnot, ze kterých je patrný rostoucí trend v budoucích dvou letech. Výsledné hodnoty jsou uvedeny v následující tabulce č. 11.

Tabulka 9 Predikované hodnoty indexu stáří

	Červená Voda	Dolní Morava	Kláštrec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
2013	116,8595	61,65492	80,20473	103,9354	138,6006
2014	121,2415	63,77175	82,114	105,6306	145,3855
2015	125,6235	65,88858	84,02326	107,3257	152,1705

Zdroj: regresní analýza

Z demografického hlediska se počet obyvatel nemění, avšak v případě obce Červená Voda jsou patrné větší a menší migrační přírůstky během historického vývoje. Tyto vyšší výkyvy

z hlediska migrace byly způsobeny historickými okolnostmi. Z vyhodnocování změny počtu obyvatel je zřejmé, že celkově občané ve vybraných obcích přibývají až na obec Červená Voda, co je zřejmě způsobeno rostoucí nezaměstnaností, která je vyhodnocena dále. Je nutné vzít v úvahu i rostoucí index stáří v okrese Ústí nad Orlicí.

5.2 Vyhodnocení indexu finančního zdraví

V rámci srovnání jednotlivých rozpočtů ve vybraných obcích má vyšší položky obec Červená Voda. Jedná se o částky několikanásobně vyšší než u ostatních rozpočtů, jak na straně příjmové, tak na straně výdajové.

Z hlediska hodnocení rozpočtové situace je poměr velikosti rozpočtů u čtyř obcí vzhledem k obci Červená Voda značně nerovnovážený. Avšak v obci je patrná značná snaha zastupitelstva zlepšit kvalitu života v obci. Nicméně je obec do značné míry zadlužena, což může při pokračování stávajícího trendu způsobit neschopnost dostát svým závazkům.

V rámci hodnocení finančního zdraví byly dále vyhodnocovány tyto ukazatele: provozní výsledek hospodaření v letech 2000 – 2012, podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech v letech 2000 – 2012, krytí dluhové služby v letech 2000 – 2012 a peněžní rezervy v letech 2000 – 2012. Jednotlivé údaje u vybraných obcí jsou uvedeny na tabulkách v příloze B (tabulky č. 20 – 24).

Ze sledování několika předchozích let vyplývá, že jednotlivé obce dlouhodobě vykazují výsledné hodnocení „B“. Hospodaření obcí je tedy v těchto letech „finančně stabilní, udržitelné za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů.“ Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý, v ideálním případě by však mohlo dojít ke zlepšení situace a „povýšení hospodaření do kategorie „A“.

Na následujících tabulkách č. 17 a 18 jsou uvedeny dotace vztažené na jednoho občana ve vybraných obcích a míra využití investic ve vybraných obcích. V obci Červená Voda byly provedeny významné výdaje v roce 2001. Investovala do odvádění a čištění odpadních vod, pozemních komunikací, silniční dopravy a ostatní dopravy. Celkové investice představovaly částku 46 515 080 Kč. V tomto roce sahal deficit obce do výše 22 070 200 Kč. Nejvyšší příjmovou položkou byly dotace ze státního rozpočtu, které sahaly do výše 28 246 030 Kč. V roce 2003 obec Červená Voda investovala prostředky z veřejného rozpočtu do oblasti školství. Tyto výdaje byly kryty dotacemi z veřejných rozpočtů, které sahaly do výše 54 135 340 Kč. V následujícím roce 2004 se jednalo rovněž o oblast školství. V letech 2005, 2006, 2008 a 2009 se obec zaměřila na oblast sociálních věcí a během zmíněných dvou let zde

investovala částku přesahující 125 000 000 Kč. V roce 2012 proběhly opět významné investice do průmyslu na odvádění a čištění odpadních vod, pitnou vodu, pozemní komunikace, vnitřní obchod, služby a cestovní ruch a na dopravu. Investice sahaly do výše 56 017 980 Kč

Tabulka 10 Přijaté dotace vztážené na jednoho občana ve vybraných obcích

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
2000	3 835 Kč	2 697 Kč	5 521 Kč	695 Kč	872 Kč
2001	8 783 Kč	1 819 Kč	383 Kč	325 Kč	8 323 Kč
2002	8 749 Kč	7 247 Kč	401 Kč	1 600 Kč	488 Kč
2003	17 024 Kč	7 905 Kč	7 194 Kč	5 074 Kč	3 459 Kč
2004	15 934 Kč	3 723 Kč	7 888 Kč	5 157 Kč	4 289 Kč
2005	10 465 Kč	6 904 Kč	774 Kč	1 022 Kč	896 Kč
2006	11 758 Kč	16 872 Kč	999 Kč	493 Kč	475 Kč
2007	6 574 Kč	8 823 Kč	1 890 Kč	445 Kč	1 350 Kč
2008	10 774 Kč	3 636 Kč	4 585 Kč	784 Kč	583 Kč
2009	16 519 Kč	7 802 Kč	12 115 Kč	5 343 Kč	873 Kč
2010	4 009 Kč	29 576 Kč	1 519 Kč	9 441 Kč	4 796 Kč
2011	4 472 Kč	3 811 Kč	2 383 Kč	7 630 Kč	16 977 Kč
2012	15 214 Kč	16 544 Kč	1 217 Kč	1 849 Kč	25 434 Kč

Zdroj: ARIS a UFIS

Tabulka 11 Míra využití investic ve vybraných obcích

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
2000	35,11%	2,36%	71,09%	19,62%	6,54%
2001	64,75%	0,40%	16,72%	18,95%	44,50%
2002	51,41%	1,71%	7,70%	43,81%	1,74%
2003	42,63%	48,20%	9,85%	20,88%	3,01%
2004	38,72%	46,68%	19,48%	10,93%	0,08%
2005	40,90%	25,81%	7,89%	29,04%	0,87%
2006	45,28%	71,29%	0,31%	13,18%	29,60%
2007	45,06%	42,66%	21,81%	9,77%	18,04%
2008	62,46%	25,78%	37,26%	13,33%	13,32%
2009	72,89%	27,11%	21,25%	48,11%	22,03%
2010	31,91%	80,13%	26,96%	64,47%	19,36%
2011	48,10%	44,95%	36,81%	48,51%	77,99%
2012	65,00%	53,41%	15,41%	33,16%	83,53%

Zdroj: ARIS a UFIS

5.3 Vyhodnocení indikátoru registrovaná míra nezaměstnanosti ve vybraných obcích

Na následující tabulce č. 19 a grafu číslo sedm je vyobrazena registrovaná míra nezaměstnanosti. Z dlouhodobějšího hlediska je zřejmé, že v roce 2008 u všech obcí včetně

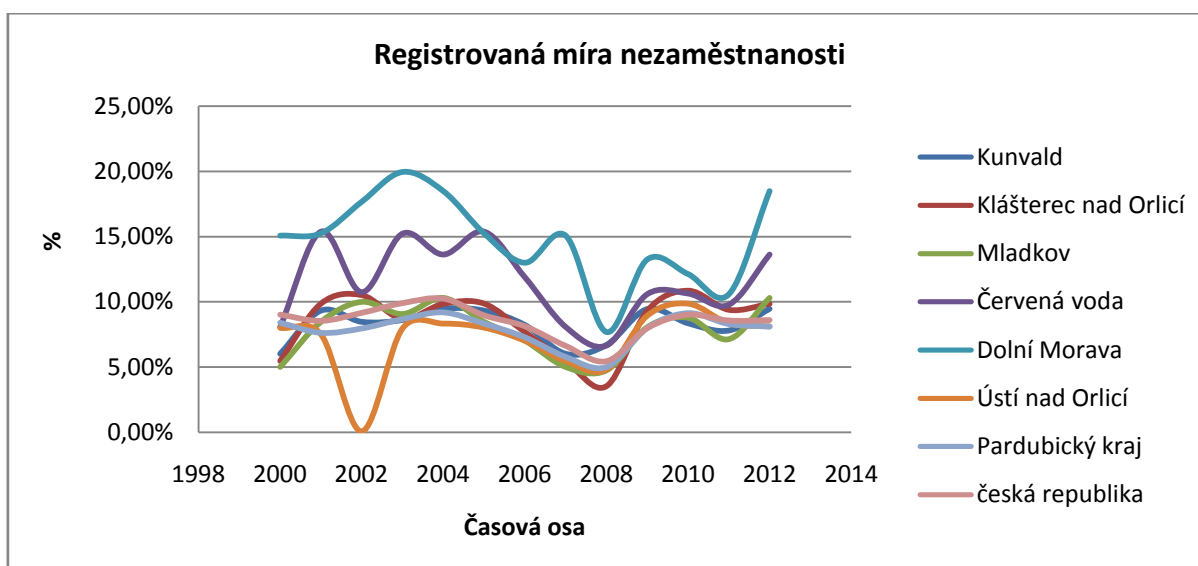
okresu Ústí nad Orlicí, Pardubického kraje a České republiky nezaměstnanost klesala. Výrazně vyšší hodnoty jsou viditelné u obce Dolní Morava s nejnižším počtem občanů. Maximální hodnota dosahuje až 20 %. Tato hodnota byla dosažena v roce 2003. Naopak v okresu Ústí nad Orlicí v roce 2002 byla registrovaná míra nezaměstnanosti na nejnižší úrovni. Dostala se téměř na nulu.

Tabulka 12 Registrovaná míra nezaměstnanosti ve vybraných obcích

Roky	Kunvald	Kláštorec nad Orlicí	Mladkov	Červená voda	Dolní Morava
2000	6,03%	5,47%	5,01%	8,08%	15,08%
2001	9,32%	9,87%	8,46%	15,37%	15,25%
2002	8,46%	10,52%	9,99%	10,73%	17,68%
2003	8,60%	8,70%	9,06%	15,22%	19,96%
2004	9,45%	9,85%	10,29%	13,62%	18,49%
2005	9,32%	9,87%	8,46%	15,37%	15,25%
2006	8,22%	7,68%	7,03%	11,88%	13,00%
2007	6,03%	5,47%	5,01%	8,08%	15,08%
2008	6,70%	3,53%	4,75%	6,65%	7,69%
2009	9,43%	9,32%	8,05%	10,58%	13,25%
2010	8,35%	10,86%	8,78%	10,63%	12,13%
2011	7,80%	9,39%	7,13%	9,78%	10,58%
2012	9,45%	9,85%	10,29%	13,62%	18,49%

Zdroj: MPSV

Obrázek 7 Registrovaná míra nezaměstnanosti

Zdroj: MPSV

Při analýze registrované míry nezaměstnanosti ve vybraných obcích byl zjištěn možný růst, který by se neměl brát na lehkou váhu, neboť by mohlo dojít ke zhoršení kvality života

ve vybraných obcích. Z tohoto důvodu je nutné určit, jak tento reálný problém vyřešit a snížit tak zhoršující se stav.

5.4 Vyhodnocení ukazatele stability a diverzifikace místní ekonomické základny ve vybraných obcích

Na tabulkách, které jsou uvedeny v příloze C (tabulky č. 25 – 34), jsou vyobrazeny počty podniků rozděleny dle počtu zaměstnanců. Tento ukazatel vypovídá o rozložení zaměstnanosti dle velikosti podniků a umožňuje identifikovat přítomnost dominantního zaměstnavatele, jehož ekonomická kondice ovlivňuje stabilitu místního trhu práce. Data jsou dostupná od roku 2003. Roky 2003 a 2004 je nutné brát jen jako orientační.

Z celkového hodnocení je v této oblasti nejvýznamnější obec Červená Voda, která má ve svém obvodu v současnosti čtyři velké podniky, které mají nad 50 zaměstnanců. Je tedy možné, že se jedná o dominantního zaměstnavatele, který v případě potíží může ovlivnit místní trh práce a rovněž i obyvatele dané územní jednotky. V obcích Červená Voda a Dolní Morava je z celkového pohledu vidět stabilní růst podnikatelských subjektů, kdežto u obcí Klášterec nad Orlicí, Kunvald a Mladkov je vidět růst následovaný mírným poklesem a vzestupem. Z toho vyplývá, že se obce v rámci soukromého sektoru nevyvíjeli shodně.

V příloze C je vyobrazen počet ekonomických subjektů podle jejich právní formy v letech 2003 – 2013. Obce se vyznačují relativně dostatečnou podnikatelskou základnou, přičemž ve všech obcích převládají fyzické osoby. U všech obcí je možné zaznamenat růst právnických osob do roku 2008 a pak následný pokles, který byl podpořen dalším růstem. Nárůst právních subjektů je možné porovnávat s registrovanou mírou nezaměstnanosti, která byla v roce 2008 ve všech obcích v poklesové fázi. Ve všech obcích převažují podnikající fyzické osoby, což vytváří dostatečnou základnu pro výběr sdílených daní do rozpočtu obce.

5.5 Shrnutí vyhodnocení indikátorů

V rámci demografické analýzy byly sledovány následující indikátory: vývoj počtu obyvatel, migrační přírůstek, přirozený přírůstek, celkový přírůstek a index stárí.

Počet obyvatel ve vybraných obcích má téměř neměnný charakter. Jde o tyto obce: Dolní Morava, Kunvald, Klášterec nad Orlicí a Mladkov. V případě obce Červená Voda se jedná o mírný pokles k hranici 3 000 obyvatel. Během sledovaného období ve vybraných obcích došlo k celkovému přirozenému úbytku – 108 obyvatel. Souhrnně lze říci, že hodnoty nevykazují v obcích žádnou prudkou změnu.

Migrační přírůstky ve vybraných obcích vykazují extrémní hodnoty pouze v obci Červená Voda (jedná se o roky 2004, 2007 a 2011). Během sledovaného období ve vybraných obcích došlo k celkovému migračnímu přírůstku + 64 obyvatel.

Přirozený přírůstek obyvatel je rozdílem počtu živě narozených dětí a počtu zemřelých obyvatel za stejné období a území. Z analýzy je zřejmé, že v obci Červená Voda dochází v posledních letech k záporným hodnotám. U ostatních vybraných obcí je zřejmé, že nedochází k vysokému výkyvu a hodnoty se drží řádově do +/- 10 obyvatel.

Celkový přírůstek obyvatel je součtem přirozeného přírůstku a migračního přírůstku za stejné období v daném území. Nejvyšší kolísavost má obec Červená Voda, která měla největší přírůstky v letech 2004 a 2007. Naopak největší úbytky jsou v letech 2002, 2005 a 2009.

Index stáří udává, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0 – 14 let v daném časovém okamžiku na daném území. U indexu stáří je patrný rostoucí lineární trend, který je srovnatelný s okresem Ústí nad Orlicí, s Pardubickým krajem a Českou republikou.

Obcím lze doporučit zlepšování životních podmínek obyvatel.

V rámci vyhodnocení indikátoru finančního zdraví byly vyhodnocovány následující ukazatele: provozní výsledek hospodaření v letech, podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech, krytí dluhové služby a peněžní rezervy. Dále byly sledovány přijaté dotace vztažené na jednoho občana a míra využití investic.

V rámci vyhodnocení ukazatele finančního zdraví byly u jednotlivých obcí určeny výsledné kategorie „B“. Tato kategorie je charakterizována jako uspokojivě finančně stabilní a udržitelná za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot. Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý.

Následně byly vyhodnoceny přijaté dotace vztažené na jednoho občana ve vybraných obcích a míra využití investic. Na základě údajů v tabulce 10 a 11 bylo zjištěno, že celková míra využití investic a přijaté dotace jsou ve vybraných obcích shodné.

Lze doporučit, že by v ideálním případě mělo dojít ke zlepšení situace a „povýšení“ hospodaření obce do kategorie „A“.

Z dlouhodobějšího hlediska je zřejmé, že v roce 2008 u všech obcí včetně okresu Ústí nad Orlicí, Pardubického kraje a České republiky nezaměstnanost klesala. Výrazně vyšší hodnoty jsou viditelné u obce Dolní Morava s nejnižším počtem občanů. Maximální hodnota dosahuje

až 20 %. Tato hodnota byla dosažena v roce 2003. Naopak v okrese Ústí nad Orlicí v roce 2002 byla registrovaná míra nezaměstnanosti na nejnižší úrovni. Dostala se téměř na nulu.

Při analýze registrované míry nezaměstnanosti ve vybraných obcích byl zjištěn možný růst, který by se neměl brát na lehkou váhu, neboť by mohlo dojít ke zhoršení kvality života ve vybraných obcích.

Z tohoto důvodu je nutné určit, jak tento reálný problém vyřešit a zlepšit tak zhoršující se stav.

Struktura podniků je vzhledem k velikosti obce adekvátní, převažují podnikající fyzické osoby, což vytváří dostatečnou základnu pro výběr sdílených daní do rozpočtu města. Celkem je ve vybraných obcích 12 podniků s celkovým rozsahem 25 – 199 zaměstnanců.

Obcím lze doporučit udržení a postupné zlepšování stávajícího stavu.

5.6 SWOT analýza

Dle podrobné SWOT analýzy jednotlivých obcí je možné vyhodnotit vnitřní prostředí tvořené silnými, slabými stránkami, příležitostmi a hrozbami v rámci jednotlivých oblastí, které jsou následující:

- veřejná dopravní a technická infrastruktura,
- sociodemografické podmínky,
- bydlení,
- rekreace,
- hospodářské podmínky.

Výsledné silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby jsou uváděny postupně v tabulkách v příloze D (tabulky č. 35 – 39) a G (tabulky č. 50 – 74).

Hodnocení vybraných obcí v rámci SWOT analýzy proběhlo v následujících oblastech: veřejná dopravní a technická infrastruktura, sociodemografické podmínky, bydlení, rekreace a hospodářské podmínky.

V oblasti veřejné dopravní a technické infrastruktury je možné považovat za silnou stránku například to, že jednotlivé obce jsou uspokojivě obslouženy hromadnou dopravou. V těsné blízkosti vybraných obcí se nachází jediný silniční a také jediný železniční hraniční přechod Pardubického kraje s Polskem. Velká část obcí je zásobována vodou z veřejných vodovodů.

Oblast sociodemografických podmínek je možné charakterizovat následujícími silnými stránkami. V jednotlivých obcích funguje dostatečná síť mateřských a základních škol.

V Červené Vodě se nachází léčebný ústav, který poskytuje zdravotnické služby v oblasti následné péče a také rychlou záchrannou pomoc.

Z celkového pohledu na oblast bydlení je možné říci, že zájem o bydlení je především v Červené Vodě, kde je výhodou především dobrá dostupnost, infrastruktura a pracovní příležitosti.

Z hlediska rekreace má celá oblast vysoký turistický potenciál pro letní i zimní rekreaci. Těžištěm těchto aktivit jsou hlavně tři přírodní parky (Králický sněžník, Jeřáb a Buková hora – Suchý vrch). Území se využívá jak pro individuální tak pro hromadnou rekreaci. Jádrem nabídky je pěší a cyklistická turistika v létě a sjezdové a běžecké lyžování v zimě. Pro sjezdové lyžování je vyhledávanou lokalitou především Dolní Morava, další sjezdovky jsou v Červené Vodě a Mladkově. Dalším významným turistickým lákadlem území je systém předválečného opevnění z let 1936-1938.

Z hlediska hospodářských podmínek je oblast charakteristická těžbou a zpracováním dřeva, zemědělskou výrobou a průmyslovou výrobou. Hlavní zaměstnavatelé pracují v oborech lesnictví, výroba světelných zdrojů, textilní výroba a barvení tkanin, výroba kartáčnického zboží.

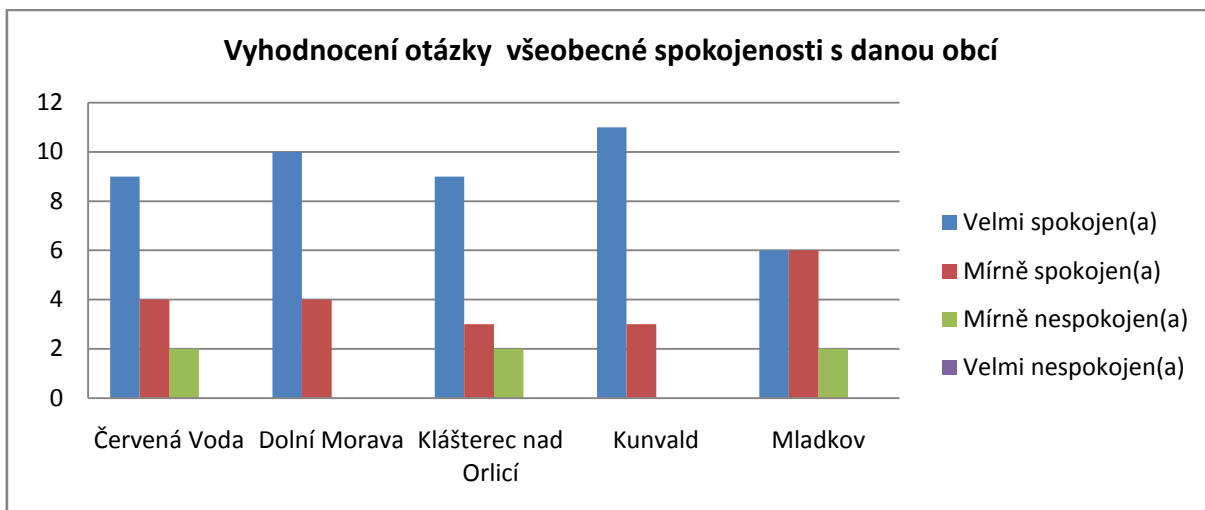
Obcím lze doporučit maximální využití zmiňovaných příležitostí.

5.7 Vyhodnocení anketního šetření

Na následujícím grafu číslo 8 je uvedeno zhodnocení všeobecné spokojenosti občanů s místním společenstvím. Ve všech obcích převažuje velká spokojenost s daným prostředím. Mírně nespokojení občané jsou pouze v Červené Vodě, Klášterci a Mladkově. Jedná se však o počet dvou hlasů.

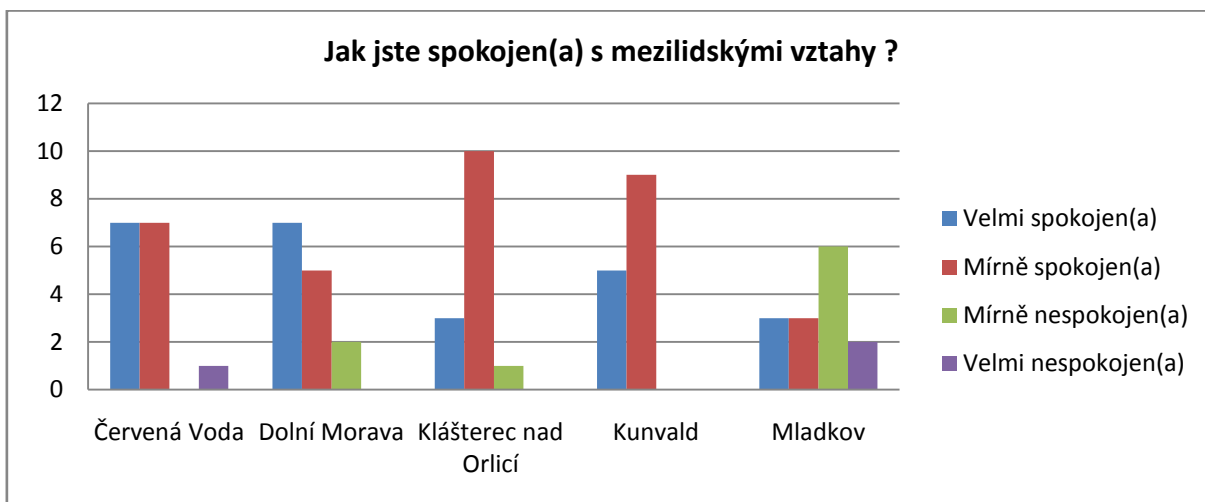

Obrázek 8 Vyhodnocení otázky všeobecné spokojenosti s danou obcí

Zdroj: Anketní šetření

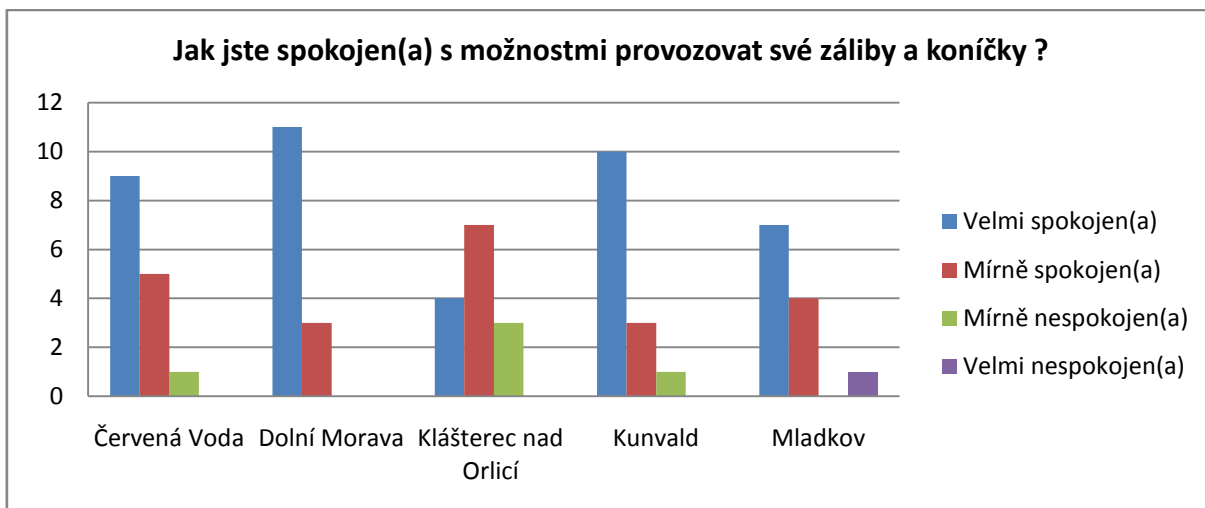
Obrázek 9 Jak jste spokojen(a) s mezilidskými vztahy?

Zdroj: Anketní šetření

Na předcházejícím grafu číslo devět je vyhodnocena otázka týkající se spokojenosti občanů s mezilidskými vztahy. V obcích Červená Voda, Dolní Morava, Klášterec nad Orlicí a Kunvald je spokojenost na vysoké úrovni a v obci Mladkov je spokojenost nižší.

Obrázek 10 Jak jste spokojen(a) s možnostmi provozovat své záliby a koníčky?

Zdroj: Anketní šetření

Na předcházejícím grafu číslo 10 je vyhodnocena otázka týkající se spokojenosti občanů s provozováním svých koníčků a zálib. Ve všech obcích je možné vidět značnou spokojenost s danými možnostmi

V následující tabulce č. 39 jsou uvedeny výsledné kategorie spokojenosti s poskytováním základních veřejných služeb. V obci Červená Voda je patrná převažující vysoká spokojenost. V obci Dolní Morava je zřejmá průměrná spokojenost. V obci Klášterec nad Orlicí se jedná o hodnoty průměrné spokojenosti a vysoké spokojenosti. V obci Kunvald se jedná o vysokou spokojenost s danými službami a v obci Mladkov jde o převažující vysokou spokojenost.

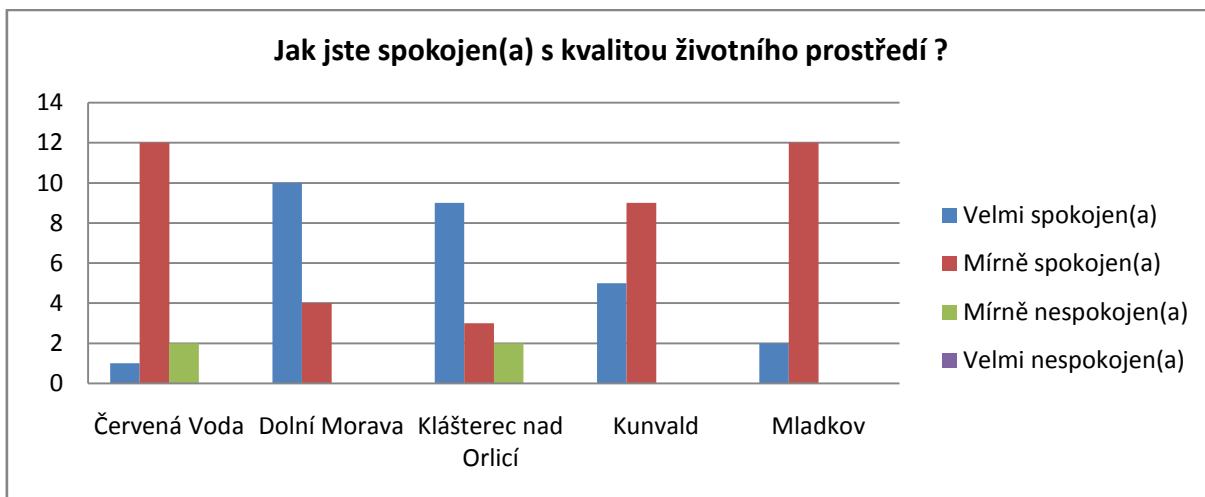
Tabulka 13 Jak jste spokojen(a) se základními veřejnými službami?

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
Zdravotní služby	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Sociální služby	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost
Mateřské školy	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Základní školy	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Fungování obecního úřadu	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Fungování technických služeb	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost

Zdroj: Anketní šetření

Na následujícím grafu č. 11 je uvedeno vyhodnocení otázky vztahující se ke kvalitě životního prostředí. V obcích Červená Voda, Kunvald a Mladkov převažuje mírná spokojenost s životním prostředím a v obcích Dolní Morava a Klášterec nad Orlicí převažuje velká spokojenost s životním prostředím.

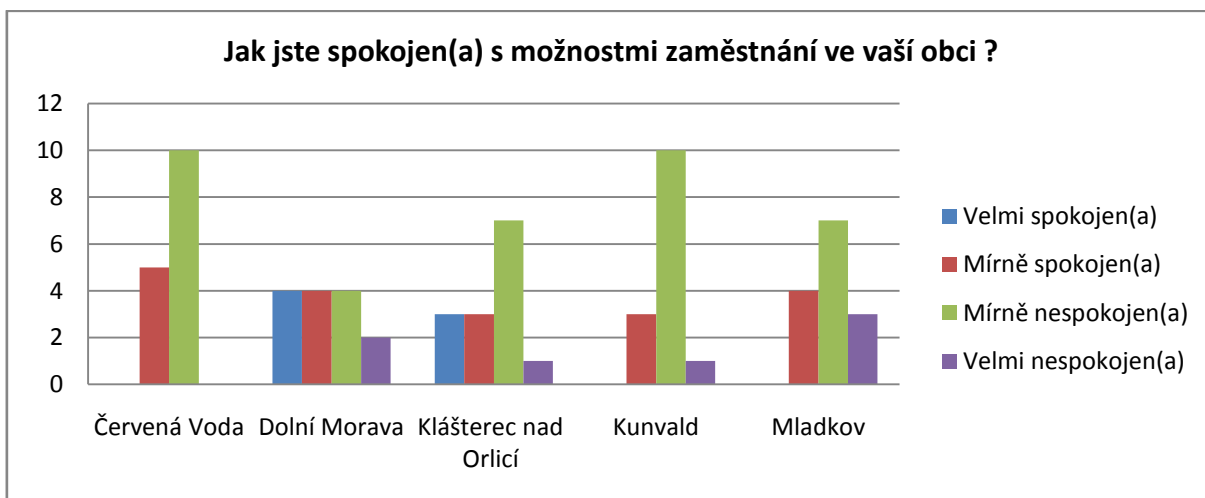
Obrázek 11 Jak jste spokojen(a) s kvalitou životního prostředí?

Zdroj: Anketní šetření

Na následujícím grafu č. 12 je uvedeno vyhodnocení otázky týkající se možnosti zaměstnání. Ve všech vybraných obcích převažuje mírná nespokojenost se zaměstnáním. V obcích Červená Voda a Kunvald jsou hodnoty nejvyšší.

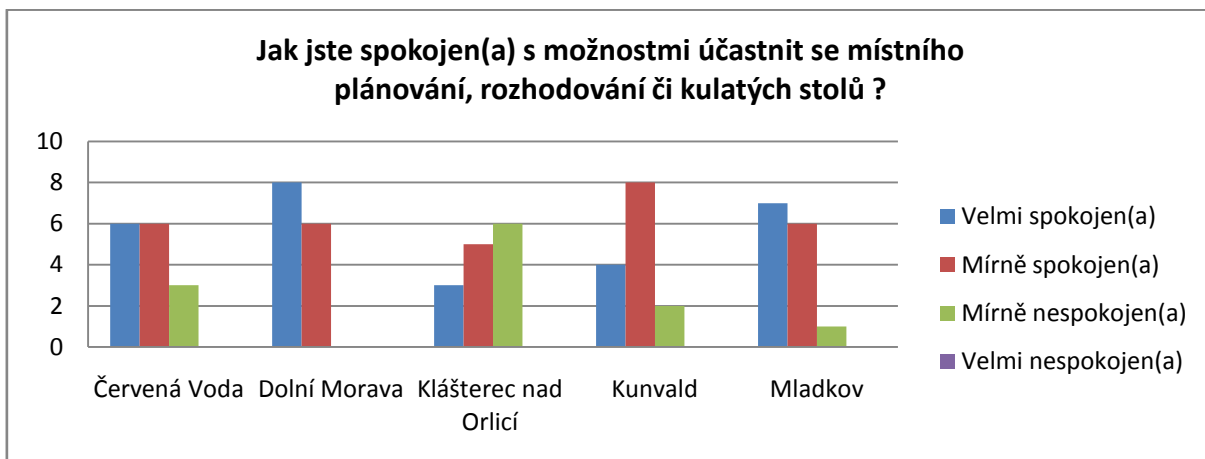
Obrázek 12 Jak jste spokojen(a) s možnostmi zaměstnání ve vaší obci?

Zdroj: Anketní šetření

Na následujícím grafu č. 13 je vyhodnocena otázka týkající se spokojenosti s možnostmi účastnit se místního plánování, rozhodování či kulatých stolů. V obcích Červená Voda, Dolní Morava, Kunvald a Mladkov jsou občané převážně spokojeni. V obci Klášterec nad Orlicí jsou s plánováním občané spíše nespokojeni.

Obrázek 13 Jak jste spokojen(a) s možnostmi účastnit se místního plánování, rozhodování či kulatých stolů?

Zdroj: Anketní šetření

V následující tabulce č. 43 je vyhodnocena spokojenost s mezilidskými vztahy, zájmy a zálibami, základními veřejnými službami, kvalitou životního prostředí, možnostmi zaměstnání a možnostmi účastnit se lokálního plánování. Ve všech vybraných obcích převažuje průměrná spokojenost. V rámci vyhodnocení kvality životního prostředí převažuje vysoká spokojenost.

Tabulka 14 Výsledné ohodnocení oblastí v závislosti na osobním hodnocení důležitosti

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
mezilidské vztahy	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
zájmy a záliby	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
základní veřejné služby	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
kvalita životního prostředí	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
možnost zaměstnání	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	nízká spokojenost
možnost účastnit se lokálního plánování	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost

Zdroj: anketní šetření

V následující tabulce č. 44 je vyhodnocena spokojenost v oblasti sociálních vztahů ve vybraných obcích. V obci Červená Voda, Dolní Morava, Klášterec nad Orlicí a Mladkov převažuje průměrná spokojenost. V obci Kunvald vysoká spokojenost.

Tabulka 15 Výsledné ohodnocení oblastí v závislosti na osobním hodnocení důležitosti

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
Mluvit se sousedy?	Průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost

Mluvit s lidmi, které potkáváte v obchodech?	Průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost
Zastavit se a hovořit s přáteli, které potkáváte na ulici?	Průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost
Setkávat se na místech k tomu určených (hospody, kostel, sociální centra, parky)?	Průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost

Zdroj: Anketní šetření

V následující tabulce č. 45 je vyhodnocena spokojenost s dostupností následujících služeb: divadla, kina, muzea a výstavní síně, kulturní domy a knihovny. V obcích převažuje nízká nebo průměrná spokojenost.

Tabulka 16 Zhodnocení kvality služeb

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
Divadla	nízká spokojenost	nízká spokojenost	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	nízká spokojenost
Kina	průměrná spokojenost	nízká spokojenost	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	nízká spokojenost
Muzea a výstavní síně	nízká spokojenost	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	nízká spokojenost
Kulturní domy	průměrná spokojenost	nízká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Knihovny	průměrná spokojenost	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost

Zdroj: Anketní šetření

V následující tabulce č. 46 je uvedena spokojenost se základními veřejnými službami, které jsou následující: praktičtí lékaři, nemocnice, sociální služby, sociální bydlení, policie, veřejné školy a veřejná doprava. V obcích převažuje průměrná a vysoká spokojenost.

Tabulka 17 Zhodnocení dostupnosti základních veřejných služeb

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
Praktičtí lékaři	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost
Nemocnice	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Sociální služby	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Sociální bydlení	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Policie	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Veřejné školy	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Veřejná doprava	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost

Zdroj: Anketní šetření

V následující tabulce č. 47 je uvedena spokojenost s následujícími položkami: veřejné parky a zahrady (zeleň obecně), zastavěné prostory, odvoz odpadů a čištění ulic, kvalita ovzduší, hlučnost v noci a hlučnost ve dne. V obci Červená Voda převažuje nízká spokojenost. V obci Dolní Morava převažuje průměrná a vysoká spokojenost. V Klášterci nad

Orlicí se jedná o průměrnou spokojenost. V obci Kunvald převažuje průměrná spokojenost a v obci Mladkov průměrná a vysoká spokojenost.

Tabulka 18 Zhodnocení kvality daných položek

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
Veřejné parky a zahrady, zeleň obecně	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost
Zastavěné prostory	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Odvoz odpadů a čištění ulic	nízká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost
Kvalita ovzduší	nízká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost
Hlučnost v noci	nízká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost
Hlučnost ve dne	nízká spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost	průměrná spokojenost

Zdroj: Anketní šetření

V následující tabulce č. 48 je vyhodnocena spokojenost se zapojením do rozhodování ve vybraných obcích. V rámci jednotlivých obcí převažuje vysoká a průměrná spokojenost.

Tabulka 19 Možnosti zapojení do rozhodování ve vybraných obcích

	Červená Voda	Dolní Morava	Klášterec nad Orlicí	Kunvald	Mladkov
Podílet se na místním plánovacím procesu	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Stát se členem místní nevládní organizace	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Podávat přímé žádosti/dotazy na místní úřad	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Účast v komunálních volbách/referendech	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	vysoká spokojenost
Organizovat/účastnit se na místních demonstracích	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost	vysoká spokojenost	průměrná spokojenost

Zdroj: Anketní šetření

Spokojenost občanů s místním společenstvím je jedním ze základních předpokladů sociální soudržnosti a stability společnosti. Indikátor vyčísluje míru spokojenosti občanů s životem v obci a míru spokojenosti s různými oblastmi života a s kvalitou veřejných služeb. Souhrnně je možné říci, že spokojenost občanů s životem v obci je individuální a subjektivní.

Obcím lze doporučit udržení a postupné zlepšování stávajícího stavu.

ZÁVĚR

Kvalita života je velmi složitý a široký pojem. Je těžko uchopitelný pro svou multidimenzionalitu a komplexnost. Zkoumá materiální, psychologické, sociální, duchovní a další podmínky pro zdravý a šťastný život člověka. S pojmem kvalita života úzce souvisí pojem místní rozvoj na lokální úrovni. Na kvalitu života lze tedy pohlížet z mnoha hledisek. Nejčastějšími přístupy bývají subjektivní a objektivní přístupy. Subjektivní přístup je zaměřen na psychosociální stav individua, který je ovlivňován faktory jako například věk, pohlaví, vzdělání, společenský status, ekonomická situace, hodnoty nebo osobní pohoda jedince. Objektivní kvalita života je měřena pomocí objektivních sociálních a ekonomických kritérií bez využití osobních zkušeností a individuálního vnímání prostředí.

Předpokladem rozvoje je pohyb od určitého stavu k jinému, který chápeme jako pozitivní. Dalším předpokladem je znalost cíle, ke kterému celý proces rozvoje směřuje a znalost strategie díky které bude možné tohoto cíle dosáhnout. Lze tedy říci, že zlepšováním jednotlivých dílčích položek je možné dosáhnout celkového rozvoje a tím zlepšovat celkovou kvalitu života v dané obci. Místní rozvoj lze charakterizovat jako sociální změnu vedoucí ke zvýšení kvality života pro významnou část lokální populace. V případě stanovení správných rozvojových indikátorů je možné za úspěšně rozvinutou obec považovat takovou obec, která nabízí dostatečné množství kvalitních ekonomických příležitostí, nebo poloha dané obce umožňuje za těmito příležitostmi dojíždět. Kvalitně rozvinutá obec má stabilní či rostoucí vyváženou věkovou strukturu, je vybavena službami, které umožňují uspokojovat základní potřeby uvnitř sídla, je vhodně urbanisticky řešena, esteticky atraktivní a nabízí zdravé životní prostředí.

Cílem práce bylo zhodnocení přístupů k ukazateli kvality života a posouzení míry intenzity vlivu kvality života na rozvojový potenciál obce. Z celkových výsledků je možné říci, že jednotlivé indikátory mají různý vliv na rozvojový potenciál obce. Na základě celkových výsledků je možné říci, že na lokální úrovni je možné posuzovat objektivní kvalitu života jen částečně. Je možné vyhodnotit indikátory vztahující se k sociálně-demografické struktuře, finančnímu zdraví, registrované míře nezaměstnanosti ukazateli stability a diverzifikace místní ekonomické základny. Na lokální úrovni je možné posuzovat kvalitu života ze subjektivního hlediska. Subjektivní kvalita života lépe vystihuje danou situaci v čase. Subjektivní přístup měření kvality života dokáže vyhodnotit spokojenost občanů s daným společenstvím a tím dospět ke kvalitě života z vnitřního pohledu jednotlivých občanů.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Agenda 21. In: *Agenda 21*. Ministerstvo životního prostředí, 2000. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/6d13b004071d0140c12569e700154acb/b56f757c1507c286c12570500034ba62?OpenDocument>
- [2] BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- [3] BUČEK, Ján, Zuzana BORÁROSOVÁ a Andrej SOPKULIAK. *Miestne finance a miestny ekonomický rozvoj*. Bratislava: Geografika, 2010. ISBN 978-80-89317-12-7.
- [4] ČERVENÝ, Miloš, Jan MÜLLER, MATYÁŠ, Jiří KLÍMA, René WOKOUN, Milan DAMBORSKÝ a Jaroslav MACHÁČEK. *Ekonomika v prostoru: svět, střední Evropa, EU, OECD, ČR*. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2008. ISBN 978-80-7201-698-3.
- [5] DITRICHOVÁ, Jaroslava, Jitka PTATSCHEKOVÁ a Vojtěch JINDRA. *Základy financí*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-074-0.
- [6] DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. *Základní modely demokratických systémů*. Praha: VŠE v Praze - nakladatelství Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1357-7.
- [7] EUROPEAN COMMUNITIES. *Committee of Regions: Evaluating Quality of Life in European regions and cities*. Brussels: COR-STUDIES, 1999. ISBN 92-828-7910-0.
- [8] HEŘMANOVÁ, Eva. *Koncepty, teorie a měření kvality života*. Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ (SLON), 2012. ISBN 978-80-7419-106-0, 239 s.
- [9] HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a Jakub FISHER. *Statistika pro ekonomy*. Osmé vydání. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [10] HROCH, Miroslav. *Úvod do studia dějepisu*. Praha: SPN - Státní pedagogické nakladatelství, 1985. ISBN 14-383-85.
- [11] HŘEBÍK, Štěpán a Viktor TŘEBICKÝ. *Manuál zpracování a využití sady indikátorů rozvoje pro malé obce: Zrcadlo místní udržitelnosti*. Praha: EnviConsult, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-239-8594-8.

- [12] J. BLAKELY, Edward a Nancey GREEN LEIGH. *Planning Local Economic Development: Theory and Practice*. čtvrté vydání. London: SAGE Publications Ltd., 2010. ISBN 978-1-4129-3093-9.
- [13] JANEČKOVÁ, L. VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. Havlíčkův Brod: Grada Publishing, 1999. 184 str., ISBN 80-7169-750-8.
- [14] JÍLEK, Milan. *Veřejné finance*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 1999. ISBN 80-7040-361-6.
- [15] JIRAVA, P., MANDYS, J., KŘUPKA, J., KAŠPAROVÁ, M. *Možnosti modelování kvality života na regionální úrovni*. Příspěvek na konferenci: „Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje na mikroekonomické a makroekonomické úrovni“. Brno: Ministerstvo životního prostředí ČR, Vysoká škola ekonomie a managementu v Praze, Masarykova univerzita v Brně, Univerzita Pardubice, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Vysoká škola ekonomická v Praze; 2010. 7 s. Anglická verze: *Possibilities of quality of life of modeling on regional level*.
- [16] KADEŘÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 300 s.
- [17] KOLEKTIV AUTORŮ. *Metodika sledování udržitelného rozvoje na místní úrovni*. Hradec Králové: Civitas Per Populi, 2012. ISBN 978-80-904671-8-7.
- [18] KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2010. ISBN 978-80-254-8660-3.
- [19] KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [20] KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [21] KŘUPKA, J. - MANDYS, J. - KAŠPAROVÁ, M. - JIRAVA, P. Approaches for the Comparison of the Quality of Life Investigation. In *Book of Proceedings of the 5th International Conference EMAN 2009: Environmental Accounting Sustainable Development Indicators*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2009. 1-11. S. ISBN 978-80-7414-124-9.
- [22] KUBANOVÁ, Jana. *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-85659-37-9.

- [23] LUPAČ, Mirek, Josef NOVÁK, Michael PONDĚLÍČEK, Simona KOSÍKOVÁ ŠULCOVÁ a Viktor TŘEBICKÝ. *Zrcadlo místní udržitelnosti: Evropské indikátory udržitelného rozvoje v praxi měst České republiky*. Druhé aktualizované a doplněné vydání. Havlíčkův Brod: Studio Gabreta, 2005. ISBN 80-903244-7-9.
- [24] MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: Příklad kraje Vysočina*. České Budějovice: Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-4093-5.
- [25] MOLDAN, Bedřich. *Indikátory trvale udržitelného rozvoje*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 1996. ISBN 80-7078-380-X.
- [26] NOVÁČEK, Pavel. *Udržitelný rozvoj*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2514-6.
- [27] NOVÁK, Josef, Viktor TŘEBICKÝ, Michaela POMALIŠOVÁ a Miroslav LUPAČ. *Zrcadlo místní udržitelnosti: Indikátory místní udržitelnosti v ČR*. Praha: Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.s., 2010. ISBN 978-80-904490-5-3.
- [28] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [29] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-85963-96-5.
- [30] PHILLIPS, D. *Quality of Life: Concept, Policy and Practice*. London: Routledge; 2006. 276 s. ISBN 978-0-415-32355-0
- [31] POMAHAČ, R. a kol. *Veřejná správa*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 335 s.
- [32] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: Grada, 2009, 280 str., ISBN 978-80-247-2097-5
- [33] PŮČEK, Milan a David KOPPITZ. *Strategické plánování a řízení pro města, obce a regiony*. Praha: Národní síť Zdravých měst České republiky ČR, 2012. ISBN 978-80-260-2789-8.
- [34] PUKELIENE, Violeta a Viktorija STARKAUSKIENE. Quality of Life: Factors Determining its Measurement Complexity. *Inžinerine Ekonomika-Engineering Economics*. 2011, roč. 22, č. 2, s. 147-156. Dostupné z: <http://www.ecoman.ktu.lt/index.php/EE/article/viewFile/311/830>

- [35] RAPLEY, Mark. *Quality of life research: a critical introduction*. 2. vyd. London: London Sage Publications, 2007. ISBN 978-0-7619-5457-6.
- [36] ROUDNÝ, Radim. *Rozhodování - příklady I*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 978-80-7194-998-5.
- [37] SEED, Phillips a Greg LLOYD. *Quality of life*. USA (Bristol): Library of Congress Cataloging in Publication data, 1997. ISBN 1-85302-413-9.
- [38] Světová banka. Local Economic Development, LED Quick Reference.[on-line]. Gütersloh: Bertelsmann Stiftung, World Bank, 2003. Dostupné z: http://www.bertelsmann-stiftung.de/cps/rde/xbcr/SID-610A6D32-B2690259/bst_engl/QuickReference.pdf
- [39] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 9788073950194.
- [40] VAŽUROVÁ, H., MÜHLPACHR, P. (2005): *Kvalita života. Teoretická a metodologická východiska*. PF MU, Brno, 143 s., s. 32-33.
- [41] VEENHOVEN, Ruut. The four Qualities of Life: Ordering Concepts and Measures of the Good Life. *Journal of Happiness Studies*. 2000, č. 1, s. 61-68.
- [42] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [43] Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- [44] Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- [45] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE

- [46] CVRLJE, Dajana a Tomislav ČORIĆ. Macro&microaspects of standard of living and quality of life in a small transition economy: The case of Croatia. *Macro&microaspects of standard of living and quality of life in a small transition economy: The case of Croatia*. 2010, roč. 10, č. 02. Dostupné z: <http://web.efzg.hr/RePEc/pdf/Clanak%2010-02.pdf>
- [47] GAREP, spol. s r. o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o. ELEKTRONICKÁ METODICKÁ PODPORA TVORBY ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ OBCÍ. 10. prosince 2012. 2012, 72 s. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/3fcc621f-52d0-48d1-83c7-e9c65bf700d0/METODIKA-tvorby-rozvoje-obce.pdf>
- [48] Indikátory sociálního pilíře udržitelného rozvoje na lokální úrovni [online]. 2010 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.indikatory.eu/sites/default/files/04_Kucerova-Simek_Socialni_pilir.pdf
- [49] Jak (ne)měřit kvalitu života. Kritické pohledy na index lidského rozvoje. In: Mezinárodní vztahy [online]. 2008 [cit. 2013-07-15]. Dostupné z: <http://www.mezinarodnivztahy.com/article/view/286>
- [50] Kvalita života [online]. [cit. 15-02-2008]. Dostupný na WWW: <http://kvalitazivota.vubp.cz/prispevky/soudoba_sociologie_II_kvalita_zivota-svobodova.doc>.
- [51] POTŮČEK, M. A KOL. Průvodce krajinou priorit pro Českou republiku [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro sociální a ekonomické strategie, 2002. [cit. 06-03-2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.martinpotucek.cz/download/books/pruvodce.pdf>>.
- [52] POTŮČEK, M. *Popularizační články, Velká hra o budoucnost* [online]. Lidové noviny, 2002. [cit. 04-03-2008]. Dostupný na WWW: <<http://www.martinpotucek.cz/clanky/020323.html>>.
- [53] SVOBODOVÁ, L. Kvalita pracovního života – změny ve světě práce, modely, indikátory [online]. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce Praha, 2006. [cit. 29-02-2008] Dostupný na WWW: <http://kvalitazivota.vubp.cz/prispevky/sbornik_kvalita_pracovniho_zivota.doc>.
- [54] ŠILHÁNOVÁ, Vladimíra. Metodika sledování udržitelného rozvoje na místní úrovni. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2012. ISBN 978-80-904671-8-7. Dostupné z: http://www.indikatory.eu/sites/default/files/Metodika_indikatory_na_web.pdf
- [55] Územně analytické podklady správního území obce s rozšířenou působností Králíky. *Www.kraliky.eu* [online]. 2012 [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: <http://www.kraliky.eu/data/ext-4921.pdf>
- [56] Vesnice: Rozvoj vesnice. In: *Ústav územního rozvoje* [online]. Brno, 2005 [cit. 2013-08-11]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezneni/vesnice-7-rozvoj/Vesnice-7-rozvoj.pdf>
- [57] www.cenia.cz
- [58] www.czso.cz
- [59] www.indikatory.eu
- [60] www.mpsv.cz

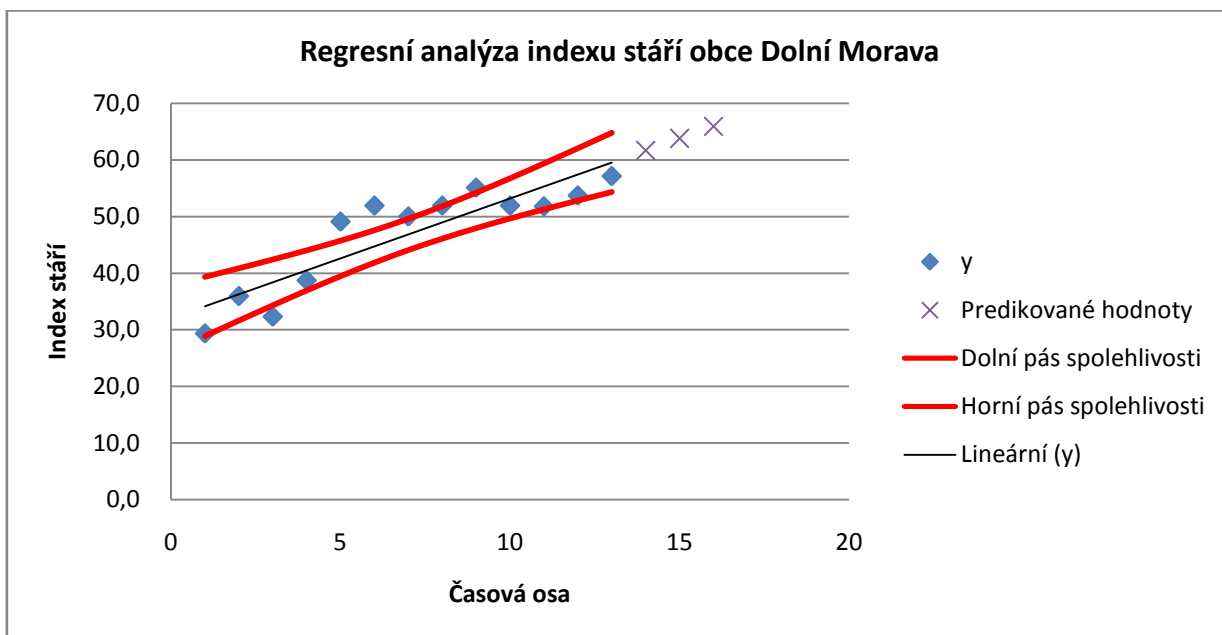
[61] www.risy.cz

6 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	Regresní analýza
Příloha B	Analýza finančního zdraví
Příloha C	Analýza soukromého sektoru
Příloha D	Výsledná SWOT analýza
Příloha E	Rozbor odvětví dle klasifikace OKEČ a CZ-NACE
Příloha F	Anketní šetření
Příloha G	SWOT analýza

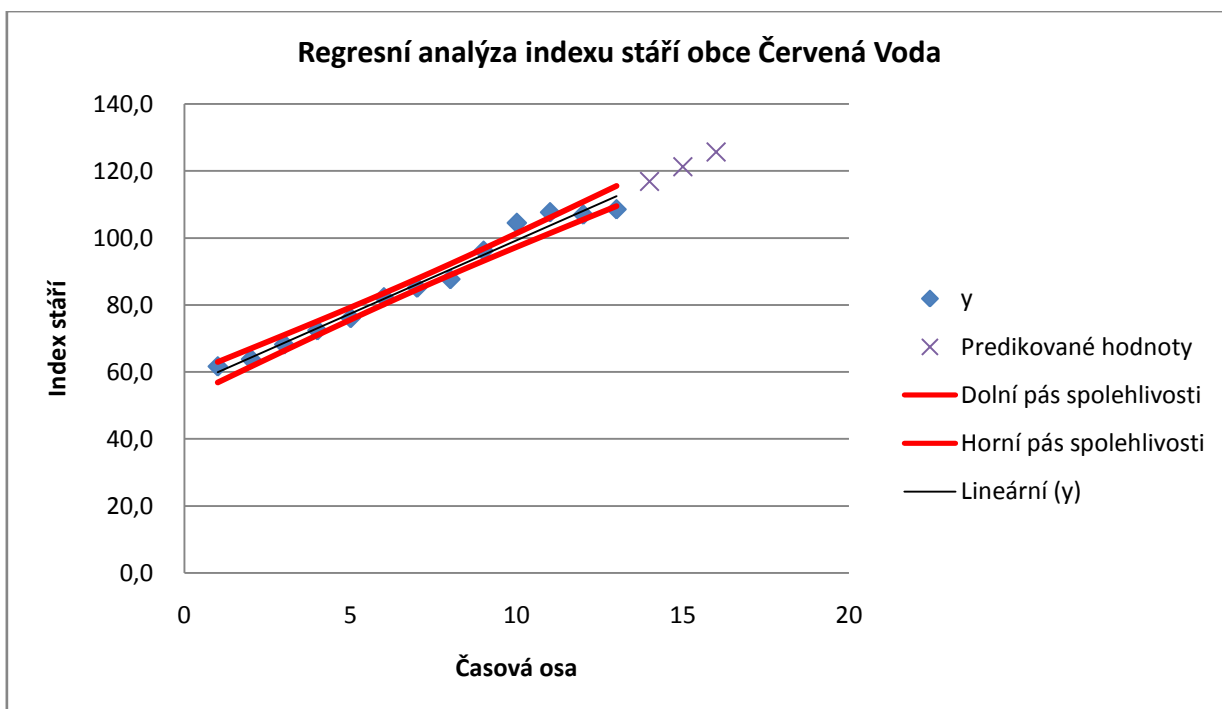
Příloha A

Obrázek 14 Regresní analýza indexu stáří obce Dolní Morava

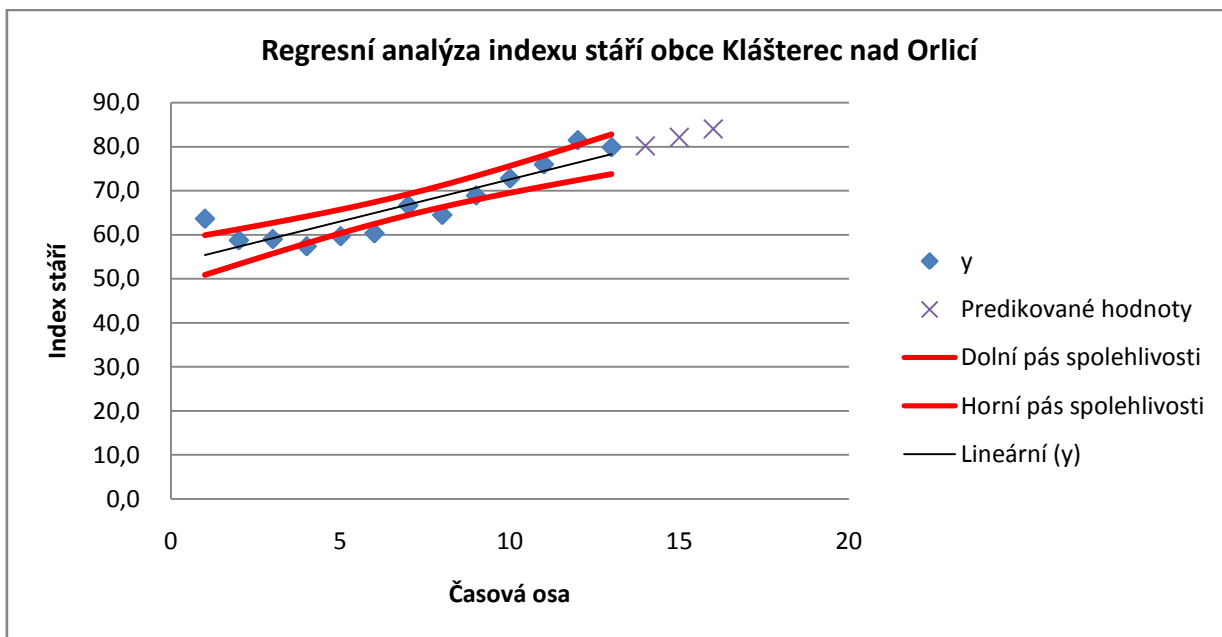
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 15 Regresní analýza indexu stáří obce Červená Voda

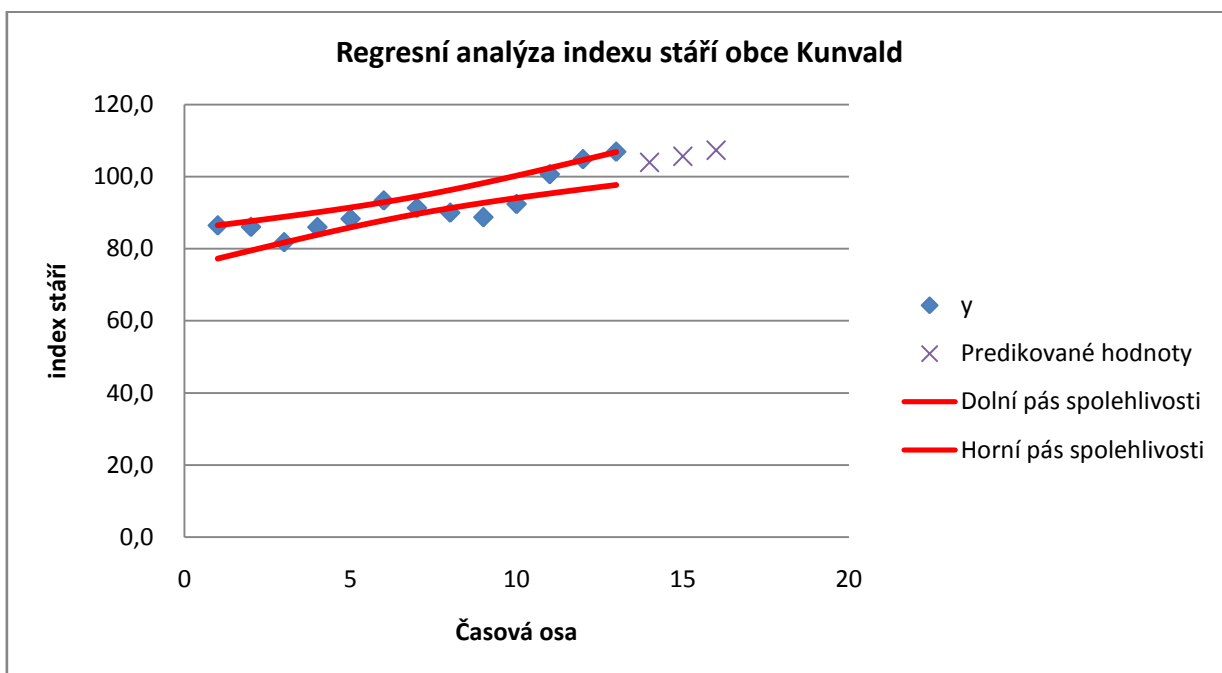
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 16 Regresní analýza indexu stáří obce Klášterec nad Orlicí

Zdroj: Vlastní zpracování

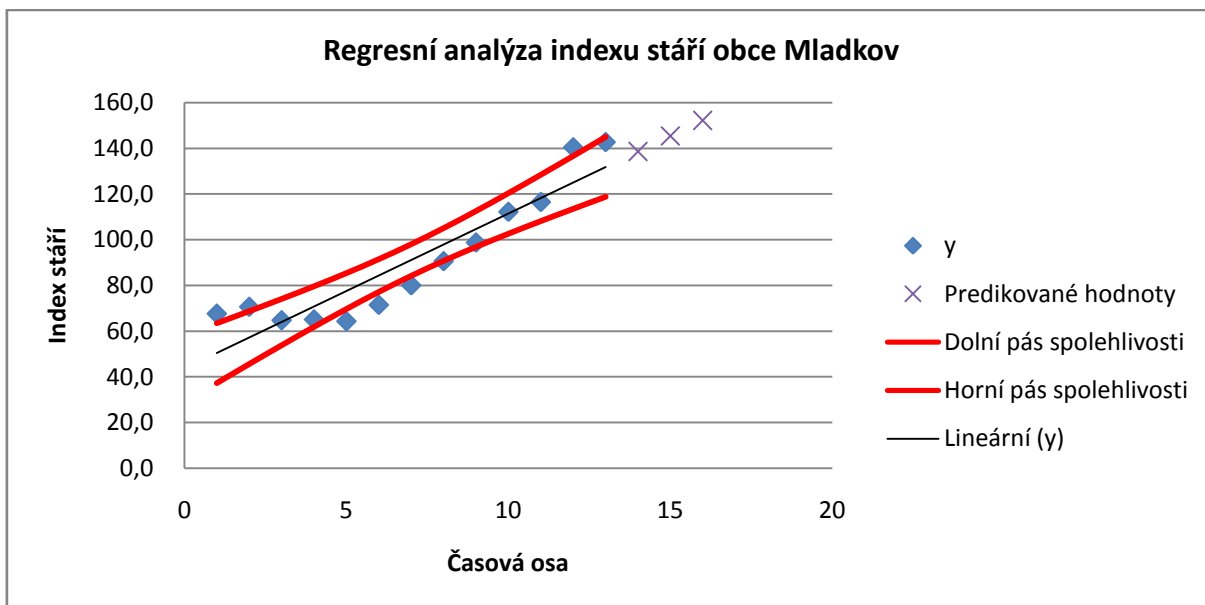
Obrázek 17 Regresní analýza indexu stáří obce Kunvald

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 18 Regresní analýza indexu stáří obce Mladkov

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha B

Tabulka 20 Hodnocení finančního zdraví v obci Dolní Morava

Roky	Provozní výsledek hospodaření v letech	Hodnocení	Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech	Hodnocení	Krytí dluhové služby	Hodnocení	peněžní rezervy	Hodnocení
2000	-530070	C	-18,62%	C	0	C	1057800	A
2001	227570	A	6,82%	B	0	C	1057800	A
2002	-50140	C	-1,03%	C	0	C	713630	A
2003	1096170	A	20,79%	B	0	C	4467020	A
2004	985520	A	23,59%	B	0	C	3672080	A
2005	964860	A	17,84%	B	0	C	5923420	A
2006	2870660	A	26,02%	B	0	C	4865910	A
2007	937180	A	13,53%	B	0	C	6280310	A
2008	2806860	A	40,70%	B	0	C	9024630	A
2009	3012220	A	33,48%	B	0	C	13363140	A
2010	4436700	A	29,49%	B	0	C	10662000	A
2011	2333770	A	45,77%	B	0	C	8619850	A
2012	1356050	A	15,65%	B	0	C	12928390	A

Zdroj: ARIS a UFIS

Ze sledování několika předchozích let vyplývá, že obec Dolní Morava dlouhodobě vykazuje výsledné hodnocení „B“. Hospodaření obce Dolní Morava je tedy v těchto letech „finančně stabilní, udržitelné za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů.“ Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý, v ideálním případě by však mohlo dojít ke zlepšení situace a „povýšení hospodaření do kategorie „A“.

Tabulka 21 Hodnocení finančního zdraví v obci Červená Voda

Roky	Provozní výsledek hospodaření v letech	Hodnocení	Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech	Hodnocení	Krytí dluhové služby	Hodnocení	Peněžní rezervy	Hodnocení
2000	212 420	A	0,66%	B	3,42	A	1493430	A
2001	25005360	A	50,30%	B	25,07	A	1493430	A
2002	12259110	A	23,46%	B	21,58	A	998190	A
2003	9821610	A	11,64%	B	-6,85	C	2463480	A
2004	10650020	A	13,17%	B	-5,73	C	4255410	A
2005	12185530	A	19,05%	B	-4,67	C	3568500	A
2006	9430000	A	14,25%	B	-3,18	C	4201020	A
2007	12703050	A	24,20%	B	-1,50	C	8395540	A
2008	11239280	A	15,73%	B	-3,350	C	3413590	A
2009	11144130	A	12,98%	B	-9,90	C	1388300	A
2010	9247860	A	25,21%	B	-0,81	C	1056000	A
2011	15877900	A	34,84%	B	-5,70	C	1777170	A
2012	12457600	A	15,52%	B	-3,59	C	4075080	A

Zdroj: ARIS a UFIS

Ze sledování několika předchozích let vyplývá, že obec Červená Voda dlouhodobě vykazuje výsledné hodnocení „B“. Hospodaření obce Červená Voda je tedy v těchto letech „finančně stabilní, udržitelné za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů.“ Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý, v ideálním případě by však mohlo dojít ke zlepšení situace a „povýšení hospodaření do kategorie „A“.

Tabulka 22 Hodnocení finančního zdraví v obci Kunvald

Roky	Provozní výsledek hospodaření v letech	Hodnocení	Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech	Hodnocení	Krytí dluhové služby	Hodnocení	Peněžní rezervy	Hodnocení
2000	366930	A	12,09%	A	0	C	7855500	A
2001	1925110	A	29,37%	A	0	C	7855500	A
2002	2248730	A	26,80%	A	0	C	8163700	A
2003	1271010	A	11,59%	A	0	C	7378060	A
2004	1721430	A	14,75%	A	0	C	8241850	A
2005	1125320	A	13,88%	A	0	C	7662750	A
2006	2819430	A	30,07%	A	0	C	10420560	A
2007	-669820	A	-9,04%	C	0	C	9348430	A
2008	2454890	A	24,61%	A	0	C	11148550	A
2009	6063770	A	57,77%	A	0	C	10742570	A
2010	2689770	A	36,82%	A	0	C	7781000	A
2011	-3578350	A	-50,33%	C	0	C	9859140	A
2012	3519410	A	31,81%	A	0	C	10105950	A

Zdroj: ARIS a UFIS

Ze sledování několika předchozích let vyplývá, že obec Kunvald dlouhodobě vykazuje výsledné hodnocení „B“. Hospodaření obce Kunvald je tedy v těchto letech „finančně stabilní, udržitelné za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů.“ Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý, v ideálním případě by však mohlo dojít ke zlepšení situace a „povýšení hospodaření do kategorie „A“.

Tabulka 23 Hodnocení finančního zdraví v obci Klášterec nad Orlicí

Roky	Provozní výsledek hospodaření v letech	Hodnocení	Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech	Hodnocení	Krytí dluhové služby	Hodnocení	Peněžní rezervy	Hodnocení
2000	3069630	A	34,20%	B	11806,2	A	0	C
2001	1472760	A	31,70%	B	0	C	6278120	A
2002	1575860	A	16,97%	B	0	C	7194860	A
2003	1982420	A	13,32%	B	0	C	8057200	A
2004	3269160	A	20,14%	B	0	C	8457550	A
2005	1993240	A	46,93%	B	0	C	2169530	A
2006	698170	A	6,06%	B	0	C	2258870	A
2007	2308870	A	17,10%	B	0	C	2491750	A
2008	2068000	A	11,94%	B	0	C	4393860	A
2009	985840	A	8,92%	B	0	C	1306500	A
2010	1398830	A	12,66%	B	0	C	1193000	A

2011	2160460	A	26,30%	B	0	C	5944670	A
2012	331230	A	3,27%	B	0	C	4365180	A

Zdroj: ARIS a UFIS

Ze sledování několika předchozích let vyplývá, že obec Klášterec nad Orlicí dlouhodobě vykazuje výsledné hodnocení „B“. Hospodaření obce Klášterec nad Orlicí je tedy v těchto letech „finančně stabilní, udržitelné za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů.“ Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý, v ideálním případě by však mohlo dojít ke zlepšení situace a „povýšení hospodaření do kategorie „A“.

Tabulka 24 Hodnocení finančního zdraví v obci Mladkov

Roky	Provozní výsledek hospodaření v letech	Hodnocení	Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech	Hodnocení	Krytí dluhové služby	Hodnocení	Peněžní rezervy	Hodnocení
2000	-913310	C	-24,93%	C	1,59	A	0	C
2001	68220	A	1,90%	B	-0,11	C	810430	A
2002	487380	A	11,28%	B	-0,86	C	717060	A
2003	1109150	A	16,52%	B	-1,93	C	1019910	A
2004	83860	A	1,18%	B	-0,13	C	781250	A
2005	22220	A	0,43%	B	-0,14	C	763840	A
2006	795440	A	14,10%	B	-6,10	C	1032970	A
2007	952870	A	15,33%	B	-3,66	C	1168010	A
2008	2229930	A	28,92%	B	-8,51	C	2335340	A
2009	451970	A	7,57%	B	-1,58	C	1768400	A
2010	1328470	A	16,21%	B	-4,44	C	3963000	A
2011	2747040	A	18,24%	B	-22,45	C	2918060	A
2012	2810520	A	14,38%	B	0	C	2089950	A

Zdroj: ARIS a UFIS

Ze sledování několika předchozích let vyplývá, že obec Mladkov dlouhodobě vykazuje výsledné hodnocení „B“. Hospodaření obce Mladkov je tedy v těchto letech „finančně stabilní, udržitelné za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot rozšiřujících indikátorů.“ Tento dlouhodobý trend lze souhrnně označit za uspokojivý, v ideálním případě by však mohlo dojít ke zlepšení situace a „povýšení hospodaření do kategorie „A“.

Celkem	217	217	220	233	236	244	220	232	236	244
Bez zaměstnanců	178	163	66	74	62	76	82	90	85	86
1 – 5 zaměstnanců	6	8	6	10	10	10	6	5	6	7
6 – 9 zaměstnanců		1	1	1	1	1	2	1	1	1
10 – 19 zaměstnanců								1		
20 – 24 zaměstnanci	1	1	1	1		1	1	1	1	1
25 – 49 zaměstnanců					1					
50 – 99 zaměstnanců										
100 – 199 zaměstnanců	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: ČSU

Tabulka 29 Počty ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců v obci Mladkov

Mladkov	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkem	106	110	115	111	117	120	113	116	116	117
Bez zaměstnanců	68	63	26	29	28	44	44	41	41	41
1 – 5 zaměstnanců	6	7	6	6	7	4	2	3	3	2
6 – 9 zaměstnanců	1	2	1	1	1	1	3	3	3	3
10 – 19 zaměstnanců	2	3	2	2	2	2		1	1	1
20 – 24 zaměstnanci							1			
25 – 49 zaměstnanců										
50 – 99 zaměstnanců										
100 – 199 zaměstnanců										

Zdroj: ČSU

Z celkového hodnocení je v této oblasti nejvýznamnější obec Červená Voda, která má ve svém obvodu v současnosti čtyři velké podniky, které mají nad 50 zaměstnanců. Je tedy možné, že se jedná o dominantního zaměstnavatele, který v případě potíží může ovlivnit místní trh práce a rovněž i obyvatele dané územní jednotky. V obcích Červená Voda a Dolní Morava je z celkového pohledu vidět stabilní růst podnikatelských subjektů, kdežto u obcí Klášterec nad Orlicí, Kunvald a Mladkov je vidět růst následovaný mírným poklesem a vzestupem. Z toho vyplývá, že se obce v rámci soukromého sektoru nevyvíjeli shodně.

Tabulka 30 Počet ekonomických subjektů podle jejich právní formy v obci Červená Voda

Červená Voda	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
celkem	501	521	547	563	579	590	575	607	625	634	626
Fyzické osoby	436	456	478	494	510	520	504	534	548	565	552
Veřejná obchodní společnost	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Společnost s ručením omezeným	16	15	16	16	17	19	19	18	19	21	25
Nadační fond	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Akciová společnost	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Obecně prospěšná společnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Společenství vlastníků jednotek	1	1	1	1	3	3	4	5	5	6	6

Družstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Príspevková organizace	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Zahraniciční osoba	18	20	22	26	23	20	18	18	18	6	4
Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)	8	8	9	9	10	11	13	14	16	17	19
Církevní organizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Organizační jednotka sdružení	14	13	13	9	9	10	10	10	11	11	12
Honební společenstvo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obec nebo městská část hlavního města Prahy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: ČSU

Tabulka 31 Počet ekonomických subjektů podle jejich právní formy v obci Dolní Morava

Dolní Morava	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
celkem	92	91	94	95	101	112	99	109	114	114	110
Fyzické osoby	79	78	78	77	80	90	78	86	92	92	86
Veřejná obchodní společnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Společnost s ručením omezeným	6	7	9	8	11	12	11	12	11	11	12
Nadační fond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akciová společnost	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-
Obecně prospěšná společnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Společenství vlastníků jednotek	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2
Družstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Príspevková organizace	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zahraniciční osoba	4	4	4	6	5	5	5	5	5	5	4
Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)	-	-	-	-	1	1	1	1	1	2	3
Církevní organizace	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organizační jednotka sdružení	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Honební společenstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obec nebo městská část hlavního města Prahy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: ČSU

Tabulka 32 Počet ekonomických subjektů podle jejich právní formy v obci Klášterec nad Orlicí

Klášterec nad Orlicí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
celkem	169	173	178	181	178	182	160	169	165	169	175
Fyzické osoby	141	143	148	152	150	154	132	139	133	134	142
Veřejná obchodní společnost	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Společnost s ručením omezeným	7	8	8	7	6	5	5	6	8	11	11
Nadační fond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akciová společnost	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Obecně prospěšná společnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Společenství vlastníků jednotek	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1

Družstvo	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Příspěvková organizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zahraniční osoba	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)	3	4	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Církevní organizace	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organizační jednotka sdružení	2	2	3	3	3	3	3	4	5	5	5
Honební společenstvo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obec nebo městská část hlavního města Prahy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: ČSU

Příloha D

Tabulka 35 Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Veřejná dopravní a technická infrastruktura	
<p>Strenghts – Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Území vybraných obcí obsluhují dvě silnice I. třídy I/11 a I/43 • V těsné blízkosti vybraných obcí se nachází jediný silniční a také jediný železniční hraniční přechod Pardubického kraje s Polskem • Územím vybraných obcí prochází železniční trať č. 021 (Týniště nad Orlicí – Letohrad – Štítý), č. 025 (Dolní Lipka – Hanušovice) a mezinárodní trať č. 831 (Lichkov – Miedzylesie), trať z Letohradu do Polska je nově elektrifikovaná • U polikliniky v Červené Vodě se nachází heliport záchranné letecké služby a jedno travnaté letiště (Červený potok) • Velká část obcí je zásobována vodou z veřejných vodovodů • Jednotlivé obce jsou uspokojivě obslouženy hromadnou dopravou (železnice, autobusy), v průběhu turistické sezóny je území Orlicka obslouženo také cyklobusy a skibusy 	<p>Weaknesses – Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednotlivé obce nejsou příliš kvalitně napojena na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací; k plánované trase R/35 Hradec Králové – Olomouc je do Svitav vzdálenost cca 60 km a doba jízdy 60 minut, dnes je nejbližší rychlostní komunikace v Mohelnici (50 km, 50 minut), do Hradce Králové je to z Králík 80 km a 85 minut • Problematická trasa I/11 přes Červenovodské sedlo, zvláště v zimním provozu • Rozvolněná zástavba typická pro tuto oblast je problematická z hlediska výstavby a údržby technické infrastruktury (vodovod, kanalizace, plynovod, elektřina) a také z hlediska obsluhy území hromadnou dopravou • Část území není plynofikována, se stoupající cenou zemního plynu to může být problematické • Nedostatečné napojení území na elektrickou síť vyšší kapacity
<p>Opportunities – Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednotlivé obce nejsou příliš kvalitně napojena na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací; k plánované trase R/35 Hradec Králové – Olomouc je do Svitav vzdálenost cca 60 km a doba jízdy 60 minut, dnes je nejbližší rychlostní komunikace v Mohelnici (50 km, 50 minut), do Hradce Králové je to z Králík 80 km a 85 minut • Problematická trasa I/11 přes Červenovodské sedlo, zvláště v zimním provozu • Rozvolněná zástavba typická pro tuto oblast je problematická z hlediska výstavby a údržby technické infrastruktury (vodovod, kanalizace, plynovod, elektřina) a také z hlediska obsluhy území hromadnou dopravou • Část území není plynofikována, se stoupající cenou zemního plynu to může být problematické • Nedostatečné napojení území na elektrickou síť vyšší kapacity 	<p>Threats – Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hrozící sankce obcím od státu při nedokončení systémů kanalizace a ČOV • Nerealizace plynofikace z důvodů nezájmu občanů (zdražování zemního plynu), topení nekvalitními tuhými palivy • Při malém využití autobusových spojů hrozí jejich zrušení, problémy s financováním spojů hromadné dopravy

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 36 Sociodemografické podmínky

Sociodemografické podmínky	
<p>Strenghts – Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • V jednotlivých obcích funguje dostatečná síť mateřských a základních škol • V Červené Vodě se nachází léčebný ústav, 	<p>Weaknesses – Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statistiky neobsahují informace o počtu obyvatel v jednotlivých částech obcí, dá se předpokládat, že okrajové oblasti

<p>který poskytuje zdravotnické služby v oblasti následné péče a také rychlou záchrannou pomoc (včetně možnosti přistání vrtulníku)</p> <ul style="list-style-type: none"> • V Červené Vodě se nachází domov důchodců sv. Zdislavy 	<p>jednotlivých obcí se vyliďňují ještě výrazněji, i když se to ve statistikách nemusí zobrazit (obyvatelé se mohou stěhovat v rámci jednotlivých obcí)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednotlivé obce patří do bývalých Sudet, většina původního německého obyvatelstva byla po válce odsunuta a území bylo nově dosídleno lidmi z jiných částí republiky nebo ze zahraničí, byla zde přerušena historická i sociální kontinuita
<p>Opportunities – Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokud v obcích vzniknou nové pracovní příležitosti, může to přinést zvýšení počtu obyvatel • Podporovat místní kulturní akce a další aktivity, které posílí identitu obcí a lokální patriotismus místních obyvatel • Nárůst salda migrace je pouze v obcích Červená Voda (+39) a Dolní Morava (+6). 	<p>Threats - Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odcházení mladších vzdělaných lidí mimo region, další ubývání obyvatel • Klesající naplněnost školských zařízení, především středního školství

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 37 Bydlení

Bydlení	
<p>Strengths – Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nejvíce bytů bylo vybudováno v Červené Vodě (16) a v Mladkově (2) • Zájem o bydlení je především v Červené Vodě, kde je výhodou především dobrá dostupnost, infrastruktura a pracovní příležitosti. 	<p>Weaknesses – Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zájem o bydlení v menších obcích není příliš velký, což je způsobeno hlavně nedostatkem pracovních míst • Stávající i nový bytový fond je často využíván jen pro rekreaci, zvyšuje se počet trvale neobydlených bytů
<p>Opportunities – Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvořit dostatek vhodných ploch pro bydlení tam, kde je o něj zájem • Zlepšovat technickou i veřejnou infrastrukturu jednotlivých obcí pro zvýšení jejich atraktivity pro bydlení • Vytvořit možnosti pro bydlení mladých lidí ve startovních bytech 	<p>Threats – Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba v některých místech je omezena limity využití území (ochrana přírody, záplavové území,...) • Výstavba v obcích je omezena nedostatkem pracovních příležitostí pro případné nové obyvatele • Stálé snižování počtu lidí v okrajových sídlech

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 38 Rekreace

Rekreace	
<p>Strengths – Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblast, ve které se nachází vybrané obce, má vysoký turistický potenciál pro letní i zimní rekreaci. Těžištěm těchto aktivit jsou hlavně tři přírodní parky (Králický sněžník, Jeřáb a Buková hora – Suchý vrch). Území se využívá jak pro individuální tak pro hromadnou rekreaci. Jádrem nabídky je pěší a cyklistická turistika v létě a sjezdové a běžecké lyžování v zimě. • Pro sjezdové lyžování je vyhledávanou lokalitou především Dolní Morava, další sjezdovky jsou v Červené Vodě a Mladkově, v létě jsou některé lokality využívány pro padákové létání • Dalším významným turistickým lákadlem 	<p>Weaknesses – Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné další služby a aktivity jako doplněk k ubytování • Dlouhé jarní a podzimní období mimo hlavní sezóny s malou návštěvností • Objekty individuální rekreace jsou často umístěny ve volné krajině, jejich kumulace a sezónní obývání s sebou přináší problémy s ochranou majetku, likvidací odpadních vod, atd. • Rozvoj rekreace se střetává se zájmy ochrany přírody • Vyliďňování okrajových oblastí území, byty využívány pouze pro sezónní pobyt chalupářů

<p>území je systém předválečného opevnění z let 1936-1938; linie těžkých betonových bunkrů probíhá od vrcholu Maliníku na východě území, přes Červený potok, dále severně od Králík (tvrz Hůrka), po hřebeni od Boudy (tvrz Bouda) k Mladkovu a přes něj dále k severozápadu k vrcholu Adama (tvrz Adam); mnoho objektů je zpřístupněno veřejnosti (nově především tvrz Hůrka u Králík), součástí nabídky je i Vojenské muzeum Králíky a Vojenské Muzeum Lichkov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalším turistickým cílem je klášter Hora matky Boží s poutním kostelem 	
<p>Opportunities – Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doplnovat zázemí a další aktivity pro rekreaci a turistiku pro zvýšení atraktivity území i mimo hlavní sezóny a pro případ nepříznivého počasí (kulturní zařízení, aktivity v interiéru – krytý bazén, wellness, squash, bowling, atd.); tyto funkce budou sloužit také místním obyvatelům • Rozšiřovat systémy cyklostezek a cyklotras, rozšiřovat délky upravených lyžařských běžeckých tras, budovat nové sjezdovky tam, kde to má smysl • Rozšiřovat možnosti rekreace a trávení volného času místních obyvatel • Regulace výstavby objektů individuální rekreace ve volné krajině • Cyklostezkami propojit významné objekty předválečného opevnění • Možné uvážlivé využití lomu v k.ú. Velká Morava pro rozvoj rekreace 	<p>Threats – Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možný střet s ochranou přírody u nových rekreačních areálů – převážně sjezdovek • Zvyšování počtu bytů určených pro rekreaci na úkor trvale obydlených bytů

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 39 Hospodářské podmínky

<p>Hospodářské podmínky</p>	
<p>Strengths – Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Významnými obory podnikání ve vybraných obcích jsou převážně těžba a zpracování dřeva, průmyslová výroba a v menší míře zemědělská výroba (hlavně chov dobytka a péče o zatrávněné plochy); důležité je také podnikání v cestovním ruchu (ubytování a služby pro turistiku a rekreaci), území je vhodné pro celoroční rekreační využití • Hlavní zaměstnavatelé pracují v oborech lesnictví, výroba světelných zdrojů, textilní výroba a barvení tkanin, výroba kartáčnického zboží 	<p>Weaknesses – Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nejvyšší míru nezaměstnanosti v řešeném území vykazuje obec Dolní Morava (12,8% k 31. 12. 2011) • Obyvatelé často dojíždí za prací mimo svou obec, v malých obcích nebo okrajových částech je minimum pracovních příležitostí • Pracovní síla v území není příliš kvalifikovaná
<p>Opportunities – Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Připravit nové rozvojové plochy pro průmyslovou výrobu a přilákat investory, podpořit podnikatele působící v regionu; nové výrobní objekty však nesmí svým měřítkem a výškou narušit ráz krajiny, který je hlavní hodnotou území • Obnovit těžbu mramoru v Dolní Moravě • Pokračovat v profilaci území na především 	<p>Threats - Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nové větší rozvojové plochy pro výrobu je možné nalézt téměř pouze na půdách nejvyšší kvality – střet se zájmy ochrany ZPF • Odcházení mladých vzdělaných lidí mimo region • Při velké orientaci na cestovní ruch jsou výdělky závislé na přízní počasí

<p>rekreační funkci, doplnit ji však také silnou základnou průmyslové a lesnické výroby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Při zlepšení dopravního napojení (nová trasa I/11 a hlavně výhledová kapacitní komunikace do Polska) lze očekávat ekonomický růst oblasti • Navazovat hospodářské kontakty v sousedním Polsku (pracovní síla, pracovní příležitosti,...) <p>Využití kupní síly v území</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel • Klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel
---	--

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Příloha E

Tabulka 40 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Červená Voda

Červená Voda	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	501	521	547	563	579
Zemědělství, myslivost a související činnosti	56	58	66	67	67
Lesnictví a související činnosti	17	21	27	24	21
Výroba potravinářských výrobků a nápojů	2	2	3	4	4
Výroba textilií a textilních výrobků	2	3	2	2	1
Výroba oděvů, zpracování a barvení kožšin	4	4	4	4	4
Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	14	15	17	18	18
Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahrávaných nosičů	2	2	3	2	2
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	1	1	1	1	2
Výroba kovových konstrukcí a kovářských výrobků (kromě strojů a zařízení)	7	7	7	7	9
Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.	3	4	6	6	6
Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.	6	8	8	8	6
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	2	-	-	1	-
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	3	3	3	3	3
Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.	3	3	3	4	4
Stavebnictví	92	96	101	105	114
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot	15	16	16	17	17
Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)	17	19	23	29	34
Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	103	107	106	106	110
Ubytování a stravování	26	24	26	27	25
Pozemní a potrubní doprava	8	9	7	7	7

Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kanceláří a agentur	2	2	2	2	4
Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním	15	15	13	14	14
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	1	5	4	5
Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	1	1	1	2	2
Činnosti v oblasti výpočetní techniky	4	4	4	6	6
Ostatní podnikatelské činnosti	26	28	25	26	26
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	1	6	6	6
Vzdělávání	2	3	3	3	4
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	12	13	13	12	13
Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti	3	3	3	3	3
Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.	22	21	15	12	13
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	5	5	5	5	4
Ostatní činnosti	24	22	23	26	25

Zdroj: ČSU

Tabulka 41 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Dolní Morava

Dolní Morava	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	92	91	94	95	101
Zemědělství, myslivost a související činnosti	26	26	28	27	27
Lesnictví a související činnosti	20	20	16	17	15
Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	4	4	4	3	3
Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahaných nosičů	1	1	1	1	1
Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	1	1	1	1	1
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)	1	1	1	1	1
Recyklace druhotných surovin	1	1	1	1	1

Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie	3	2	2	1	1
Stavebnictví	7	6	6	7	8
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot	2	3	2	2	2
Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)	2	2	2	2	2
Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	5	6	7	6	6
Ubytování a stravování	7	6	10	11	13
Pozemní a potrubní doprava	-	-	1	1	3
Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kanceláří a agentur	1	1	1	1	1
Činnosti v oblasti nemovitostí	-	1	1	1	1
Ostatní podnikatelské činnosti	4	4	3	4	5
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	1	2	2	2
Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti	-	-	-	-	1
Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.	2	1	1	1	1
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	4	3	3	3	4
Ostatní činnosti	-	1	1	2	2

Zdroj: ČSU

Tabulka 42 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Klášterec nad Orlicí

Klášterec nad Orlicí	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	169	173	178	181	178
Zemědělství, myslivost a související činnosti	44	45	48	49	49
Lesnictví a související činnosti	6	8	5	5	5
Výroba potravinářských výrobků a nápojů	1	2	2	3	3
Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin	1	-	-	-	-
Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	7	7	5	6	5
Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahaných nosičů	2	2	2	2	2
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	3	3	3	3	3

Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)	6	6	8	9	10
Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.	1	1	1	1	1
Stavebnictví	20	22	23	23	27
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot	2	2	2	2	2
Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)	7	7	9	11	9
Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	13	13	14	14	13
Ubytování a stravování	12	11	13	13	12
Pozemní a potrubní doprava	2	3	2	2	2
Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním	7	7	7	7	5
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	1	1	1	1
Činnosti v oblasti výpočetní techniky	1	1	1	1	1
Ostatní podnikatelské činnosti	9	7	7	6	6
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	1	2	2	2
Vzdělávání	2	2	2	2	2
Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.	10	11	9	8	8
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	2	2	2	2	2
Ostatní činnosti	9	9	10	9	8

Zdroj: ČSU

Tabulka 43 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Kunvald

Kunvald	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	217	217	220	233	236
Zemědělství, myslivost a související činnosti	72	71	75	75	75
Lesnictví a související činnosti	3	3	4	8	8
Výroba potravinářských výrobků a nápojů	1	2	2	2	2
Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi	1	1	1	1	1
Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	8	9	9	9	10
Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahaných nosičů	1	1	1	1	1

Výroba kovových konstrukcí a kovárenských výrobků (kromě strojů a zařízení)	4	3	2	3	2
Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.	1	1	1	1	1
Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.	2	2	2	2	2
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	1	1	1	1	1
Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.	2	2	2	1	1
Stavebnictví	20	22	23	25	27
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot	4	4	4	4	4
Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)	15	13	14	18	16
Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	23	24	21	22	23
Ubytování a stravování	14	13	13	13	12
Pozemní a potrubní doprava	2	2	1	1	1
Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kanceláří a agentur	2	2	2	2	1
Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním	8	7	8	8	7
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	1	1	1	1
Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	1	1	1	1	1
Činnosti v oblasti výpočetní techniky	3	3	2	3	3
Ostatní podnikatelské činnosti	3	3	4	4	5
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	1	2	2	2
Vzdělávání	3	4	4	4	4
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	3	3	3	3	4
Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.	11	11	9	9	9
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	2	2	2	3	3
Ostatní činnosti	5	5	6	6	8

Zdroj: ČSU

Tabulka 44 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Mladkov

Mladkov	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	106	110	115	111	117
Zemědělství, myslivost a související činnosti	11	11	11	11	11
Lesnictví a související činnosti	4	4	5	4	4
Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi	-	-	-	1	1
Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	6	6	6	6	8
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)	3	3	2	2	2
Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.	2	1	1	-	-
Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.	2	2	2	2	2
Stavebnictví	15	15	17	20	22
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot	1	1	1	1	1
Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)	3	3	6	5	6
Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	13	16	13	11	12
Ubytování a stravování	18	21	22	20	19
Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kanceláří a agentur	-	-	1	1	1
Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním	4	4	4	3	3
Činnosti v oblasti výpočetní techniky	-	1	1	1	1
Ostatní podnikatelské činnosti	5	5	5	5	5
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	1	3	3	3
Vzdělávání	2	2	1	1	1
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	2	2	2	2	3
Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.	4	3	2	2	2
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	3	4	5	5	5
Ostatní činnosti	7	5	5	5	4

Zdroj: ČSU

Tabulka 45 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Červená Voda

Červená Voda	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	590	575	607	625	634	626
Neurčeno	3	16	25	29	34	37
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	71	39	46	51	54	58
Lesnictví a těžba dřeva	23	21	19	21	21	18
Výroba potravinářských výrobků	5	5	5	5	5	4
Výroba textilií	1	1	1	1	1	1
Výroba oděvů	4	5	6	7	5	5
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	18	19	19	17	14	12
Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	2	2	2	2	2	2
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	2	1	1	1	1	2
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	12	15	16	17	16	19
Výroba elektrických zařízení	6	4	3	3	3	4
Výroba strojů a zařízení j. n.	2	1	1	1	1	1
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	2	2	2	2	2	1
Výroba nábytku	1	2	3	5	5	5
Ostatní zpracovatelský průmysl	3	2	2	2	3	3
Opravy a instalace strojů a zařízení	5	5	6	6	6	7
Shromažďování, úprava a rozvod vody	-	-	-	-	-	1
Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	3	3	3	3	3	3
Výstavba budov	35	36	36	38	41	44
Specializované stavební činnosti	82	84	84	80	73	64
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	20	19	21	21	22	21
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	37	45	50	51	56	46
Maloobchod, kromě motorových vozidel	98	88	85	83	83	67
Pozemní a potrubní doprava	6	7	6	6	7	9
Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	2	2	2	2	1	1
Ubytování	3	4	6	6	8	8
Stravování a pohostinství	24	25	29	32	32	29
Vydavatelské činnosti	1	1	1	1	-	-
Činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů, pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti	1	1	1	1	1	1
Ostatní finanční činnosti	14	9	6	6	6	28
Činnosti v oblasti nemovitostí	5	7	7	7	8	10

Právní a účetnické činnosti	9	10	10	11	11	7
Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	3	3	3	3	3	3
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	4	4	4	4	4	5
Reklama a průzkum trhu	2	1	2	1	1	1
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	7	7	7	7	10	9
Veterinární činnosti	-	-	1	1	1	2
Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu	3	3	3	3	4	3
Činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační a související činnosti	2	2	2	2	2	2
Bezpečnostní a pátrací činnosti	1	1	1	1	1	1
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6	6	6	6	6	6
Vzdělávání	3	3	4	6	5	5
Zdravotní péče	10	10	10	10	10	10
Pobytové služby sociální péče	1	1	1	1	1	1
Ambulantní nebo terénní sociální služby	1	-	-	-	-	-
Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	1	-	-	-	-	-
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	3	3	4	4	4	5
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	13	15	15	18	19	21
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	-	2	3	3	3	3
Poskytování ostatních osobních služeb	24	27	29	29	27	24

Zdroj: ČSU

Tabulka 46 Dolní Morava

Dolní Morava	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	112	99	109	114	114	110
Neurčeno	2	2	2	5	4	3
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	31	15	18	18	18	18
Lesnictví a těžba dřeva	16	15	14	12	12	9
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	3	3	2	2	2	2
Výroba chemických látek a chemických přípravků	1	1	1	1	1	1
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	1	1	1	1	1	1
Výroba nábytku	-	-	1	1	1	1
Ostatní zpracovatelský průmysl	-	-	-	-	-	-

Opravy a instalace strojů a zařízení	-	1	1	1	1	1
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1	1	2	2	1	1
Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	2	2	2	2	2	1
Výstavba budov	1	1	1	2	3	3
Specializované stavební činnosti	7	10	10	10	10	10
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	1	1	1	2	2	2
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	4	5	5	7	7	10
Maloobchod, kromě motorových vozidel	6	5	5	6	5	4
Pozemní a potrubní doprava	3	2	2	2	2	1
Ubytování	6	6	6	4	4	4
Stravování a pohostinství	10	9	12	12	13	12
Vydavatelské činnosti	2	2	2	1	1	1
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	1	3	3	2	3
Právní a účetnické činnosti	1	2	2	3	3	2
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	1	1	1	1	1	1
Reklama a průzkum trhu	-	-	-	-	-	1
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	2	2	2	2	2	2
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2	2	2	2	2
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	5	4	4	4	3	3
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	1	1	1	1	2	2
Poskytování ostatních osobních služeb	2	4	5	6	7	7

Zdroj: ČSU

Tabulka 47 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Klášterec nad Orlicí

Klášterec nad Orlicí	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	182	160	169	165	169	175
Neurčeno	1	3	3	2	3	2
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	49	18	20	20	19	18
Lesnictví a těžba dřeva	5	4	4	3	3	3
Výroba potravinářských výrobků	3	3	4	4	3	3
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	6	7	6	6	5	5
Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	1	1	1	1	1	1
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	3	3	3	3	3	3
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	10	10	10	10	13	13
Výroba elektrických zařízení	-	1	1	1	1	1
Výroba nábytku	-	1	2	1	1	1
Ostatní zpracovatelský průmysl	1	1	1	1	1	1

Opravy a instalace strojů a zařízení	-	-	1	1	1	-
Výstavba budov	10	14	14	13	14	15
Specializované stavební činnosti	19	21	23	22	23	20
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	2	3	3	2	2	4
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	9	12	15	15	15	14
Maloobchod, kromě motorových vozidel	11	7	8	8	8	8
Pozemní a potrubní doprava	2	2	2	2	2	2
Ubytování	-	-	-	-	-	1
Stravování a pohostinství	11	10	10	12	13	10
Vydavatelské činnosti	1	1	2	2	2	2
Ostatní finanční činnosti	5	4	-	-	-	12
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	1	1	2	2	2
Právní a účetnické činnosti	2	1	1	1	1	1
Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	-	1	1	1	1	1
Reklama a průzkum trhu	-	-	-	-	-	1
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	3	3	4	3	3	2
Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	1	1	1	-	-	-
Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	1	1	1	1	1	1
Věřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2	2	2	2	2
Vzdělávání	2	2	2	2	3	5
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	2	2	3	3	3	3
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	8	8	8	8	8	8
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	-	-	-	-	-	-
Poskytování ostatních osobních služeb	9	11	11	11	10	9

Zdroj: ČSU

Tabulka 48 Kunvald

Kunvald	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	244	220	232	236	244	248
Neurčeno	1	1	1	2	3	1
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	75	34	36	40	41	44
Lesnictví a těžba dřeva	7	6	6	5	5	5
Výroba potravinářských výrobků	2	2	2	2	2	2
Výroba oděvů	1	1	2	4	4	4
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	9	9	9	9	9	9
Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	1	-	-	-	-	-
Výroba pryžových a plastových výrobků	-	-	-	-	-	1

Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	2	5	6	5	9	11
Výroba elektrických zařízení	3	2	2	2	2	2
Výroba strojů a zařízení j. n.	1	2	2	2	2	2
Opravy a instalace strojů a zařízení	2	2	2	2	2	1
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1	1	1	1	1	2
Výstavba budov	10	11	11	11	11	11
Specializované stavební činnosti	18	19	20	19	19	21
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	4	7	6	5	7	8
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	17	22	25	26	25	22
Maloobchod, kromě motorových vozidel	26	25	25	24	22	20
Pozemní a potrubní doprava	1	1	1	1	2	2
Ubytování	4	5	4	4	4	4
Stravování a pohostinství	8	12	14	13	12	11
Ostatní finanční činnosti	8	5	2	2	2	10
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	4	5	5	5	5
Právní a účetnické činnosti	-	-	3	4	3	1
Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	3	2	2	2	2	2
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	2	2	3	4	4	3
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	-	1	2	2	3	3
Veterinární činnosti	1	1	1	1	1	2
Činnosti cestovních agentur, kanceláří a jiné rezervační a související činnosti	1	1	1	1	1	1
Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	1	1	1	1	1	1
Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	-	-	-	-	1	1
Věřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2	2	2	2	2
Vzdělávání	5	5	5	5	6	5
Zdravotní péče	2	2	2	2	2	1
Ambulantní nebo terénní sociální služby	1	1	1	1	1	1
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	3	3	3	3	3	6
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	9	9	9	9	10	8
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	-	1	1	1	1	1
Poskytování ostatních osobních služeb	9	11	12	11	10	8

Zdroj: ČSU

Tabulka 49 Klasifikace ekonomických subjektů v obci Mladkov

Mladkov	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	120	113	116	116	117	114
Neurčeno	-	2	2	2	3	6
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	11	5	5	6	6	8

Lesnictví a těžba dřeva	4	3	2	2	3	3
Výroba potravinářských výrobků	1	1	1	1	1	1
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	8	6	5	4	4	4
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	2	2	3	3	3	2
Výroba elektrických zařízení	-	1	1	-	-	-
Výroba nábytku	1	3	4	4	4	4
Ostatní zpracovatelský průmysl	1	-	-	-	-	-
Výstavba budov	6	6	6	6	6	6
Specializované stavební činnosti	19	19	20	20	21	21
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	2	3	4	4	3	3
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	6	5	6	8	8	7
Maloobchod, kromě motorových vozidel	12	10	8	8	7	4
Ubytování	6	5	4	4	4	3
Stravování a pohostinství	9	10	11	11	11	9
Ostatní finanční činnosti	4	2	1	-	-	1
Činnosti v oblasti nemovitostí	-	1	1	1	1	1
Právní a účetnické činnosti	1	1	1	1	1	1
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	1	1	1	1	1	1
Reklama a průzkum trhu	2	2	4	4	4	4
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	1	1	1	1	1	-
Činnosti cestovních agentur, kanceláří a jiné rezervační a související činnosti	2	1	1	1	1	1
Bezpečnostní a pátrací činnosti	-	-	-	-	-	-
Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	1	1	1	1	1	-
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3	3	3	3	3	3
Vzdělávání	1	1	1	1	1	1
Zdravotní péče	3	3	3	3	3	3
Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	1	1	1	1	1	1
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	4	4	4	4	4	4
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	2	2	3	4	4	4
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	-	1	1	1	1	1
Poskytování ostatních osobních služeb	5	7	7	6	6	6

Příloha F

Dotazník pro veřejnost

1) Jak jste spokojen(a) s vaší obcí, jako s místem, kde žijete a pracujete?

- a) Velmi spokojen(a)
- b) Mírně spokojen(a)
- c) Mírně nespokojen(a)
- d) Velmi nespokojen(a)

2) Jak jste spokojen(a) s mezilidskými vztahy ve vaší obci?

- a) Velmi spokojen(a)
- b) Mírně spokojen(a)
- c) Mírně nespokojen(a)
- d) Velmi nespokojen (a)

3) Jak jste spokojen(a) s možnostmi provozovat své záliby a koníčky?

- a) Velmi spokojen(a)
- b) Mírně spokojen(a)
- c) Mírně nespokojen(a)
- d) Velmi nespokojen(a)

4) Jak jste spokojen(a) se základními veřejnými službami? Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Z toho jste spokojen(a) s:

Zdravotními službami	_____
Sociálními službami	_____
Mateřskými školami	_____
Základními školami	_____
Fungováním obecního úřadu	_____
Fungováním technických služeb	_____

5) Jak jste spokojen(a) s kvalitou okolního životního prostředí?

- a) Velmi spokojen(a)
- b) Mírně spokojen(a)
- c) Mírně nespokojen(a)
- d) Velmi nespokojen(a)

6) Jak jste spokojen(a) s možnostmi zaměstnání ve vaší obci?

- a) Velmi spokojen(a)
- b) Mírně spokojen(a)
- c) Mírně nespokojen(a)
- d) Velmi nespokojen(a)

7) Jak jste spokojen(a) s možnostmi účastnit se místního plánování, rozhodování či kulatých stolů?

- a) Velmi spokojen(a)
- b) Mírně spokojen(a)
- c) Mírně nespokojen(a)
- d) Velmi nespokojen(a)

8) Nyní ohodnoťte dané oblasti v závislosti na vašem osobním hodnocení důležitosti. Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Mezilidské vztahy	_____
Možnost praktikovat vaše zájmy a záliby	_____
Základní veřejné služby	_____
Kvalita okolního životního prostředí	_____
Možnost zaměstnání	_____
Možnost účastnit se lokálního plánování	_____

9) Jak důležité je ve vašem sousedství? Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Mluvit se sousedy? _____

Mluvit s lidmi, které potkáváte v obchodech? _____

Zastavit se a hovořit s přáteli, které potkáváte na ulici? _____

Setkávat se na místech k tomu určených (hospody, kostel, sociální centra, parky)? _____

10) Zhodnoťte, prosím, kvalitu následujících služeb. Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Divadla a kina _____

Muzea a výstavní sítě _____

Kulturní domy _____

Knihovny _____

11) Jak dostupné jsou následující základní služby? Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Praktičtí lékaři _____

Nemocnice _____

Sociální služby _____

Sociální bydlení _____

Policie _____

Veřejné školy _____

Veřejná doprava _____

12) Zhodnoťte kvalitu následujících položek. Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Veřejné parky a zahrady, zeleň obecně _____

Zastavěné prostory _____

Odvoz odpadů a čištění ulic _____

Kvalita ovzduší _____

Hlučnost v noci _____

Hlučnost ve dne _____

13) Zhodnoťte prosím efektivitu následujících možností zapojení do rozhodování ve vaší obci. Ohodnoťte dané oblasti na stupnici 1–3 (1 – nízká spokojenost, 2 – průměrná spokojenost, 3 – vysoká spokojenost).

Podílet se na místním plánovacím procesu _____

Stát se členem místní nevládní organizace _____

Podávat přímé žádosti/dotazy na místní úřad _____

Účast v komunálních volbách/referendech _____

Organizovat/účastnit se na místních demonstracích _____

Příloha G

Tabulka 50 Veřejná dopravní a technická infrastruktura v obci Červená Voda

Veřejná dopravní a technická infrastruktura	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Územím prochází železniční trať č. 021 (Týniště – Letohrad – Štítý), č. 025 (Dolní Lipka – Hanušovice) • V území se nachází heliport záchranné letecké služby (u polikliniky v Červené Vodě) • Území sídla Červená Voda je odkanalizováno a napojeno na ČOV • Značná část území je zásobena pitnou vodou z veřejného vodovodu • Téměř celé území je plynofikováno
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Území není příliš kvalitně napojeno na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací • Problematická trasa I/11 přes Červenovodské sedlo, zvláště v zimním provozu • Místní části nejsou odkanalizovány
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Dobudování systémů odvádění a čištění odpadních vod • Dokončení plynofikace území, případně podporovat jiné šetrné zdroje energie (kvalitní spalování dřeva, dřevoštěpek, atd. – využití místních zdrojů dřeva) • Budování systému cyklistických stezek (v rámci sdružení obcí Orlicko)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Derealizace plynofikace z důvodů nezájmu občanů (zdražování zemního plynu), topení nekvalitními tuhými palivy • Nízké využívání hromadné dopravy, hrozba jejich omezení, nebo zrušení – zhoršení dopravní dostupnosti území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 51 Sociodemografické podmínky v obci Červená Voda

Sociodemografické podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Mateřská škola, Základní škola • Léčebný ústav, který poskytuje zdravotnické služby v oblasti následné péče a také rychlou záchrannou pomoc (včetně možnosti přístání vrtulníku) • Domov důchodců sv. Zdislavy s pečovatelskou službou • Hřbitov se smuteční síní a kostelem • Celkový přírůstek (saldo přirozené a mechanické migrace) v roce 2011 na 1000 obyvatel středního stavu +39
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Statistiky neobsahují informace o počtu obyvatel v jednotlivých částech obcí, dá se předpokládat, že okrajové oblasti území se vylidňují ještě výrazněji, i když se to ve statistikách nemusí zobrazit (obyvatelé se mohou stěhovat v rámci jednotlivých obcí) • Území patří do bývalých Sudet, většina

	<p>původního německého obyvatelstva byla po válce odsunuta a území bylo nově dosídleno lidmi z jiných částí republiky nebo ze zahraničí, byla přerušena historická i sociální kontinuita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Průměrný věk obyvatel v roce 2010 činil 40,3, let což je vyšší než průměrná hodnota ORP Králíky
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Podporovat místní kulturní akce a další aktivity, které posílí identitu obcí a lokální patriotismus místních obyvatel • Podpora nových pracovních příležitostí v území
Threats – Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Odcházení mladších vzdělaných lidí mimo region, další ubývání obyvatel • Vzrůstající stáří obyvatel

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 52 Bydlení v obci Červená Voda

Bydlení	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel v ORP (5,2) • Zájem o bydlení obci
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba v některých místech je omezena limity využití území – ochrana přírody
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření dostatku vhodných ploch pro bydlení tam, kde je o ně zájem • Zlepšení technické i veřejné infrastruktury v místních částech
Threats – Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Stálé snižování počtu obyvatel v okrajových sídlech • Zvýšení počtu rekreatů na úkor trvale bydlících obyvatel • Omezování nabídky pracovních příležitostí v území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 53 Rekreace v obci Červená Voda

Rekreace	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Malebná krajina s vysokým potenciálem pro letní i zimní rekreaci • Lyžařský areál na Bukové hoře, lyžařský vlek v Šanově u Červené Vody • Rozhledna Křížový vrch u Červené Vody • V řešeném území jsou dobré možnosti ubytování různých typů, nabídka ubytování bývá doplněno dalšími aktivitami a službami pro rekreaty a návštěvníky • Významná turistická magistrála Orlických hor – Jiráskova cesta ve směru od Zemské brány přes chatu na Adamu, Mladkov, Vysoký kámen, které pokračuje na Suchý vrch • Značené cykloturistické trasy • Fotbalové hřiště • Sportovní hřiště
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné další služby a aktivity jako doplněk k ubytování

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj rekreace se střetává se zájmy ochrany přírody • Chybí nabídka volnočasových aktivit v jarním a podzimním období
Opportunities – Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Doplnění zázemí a dalších aktivit pro rekreaci a turistiku pro zvýšení atraktivity území i mimo hlavní sezóny a pro případ nepříznivého počasí (kulturní zařízení, aktivity v interiéru – krytý bazén, wellness, squash, bowling atd.); tyto funkce budou sloužit také místním obyvatelům • Rozšíření možnosti rekreace a trávení volného času místních obyvatel • Regulace výstavby objektů individuální rekreace ve volné krajině
Threats – Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Možný střet s ochranou přírody u nových rekreačních areálů – převážně sjezdovek • Zvyšování počtu bytů určených pro rekreaci na úkor trvale obydlených bytů • Živelná zástavba dosud nezastavěné krajiny, která je z hlediska veřejného zájmu ochrany přírody a krajiny nežádoucí

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 54 Hospodářské podmínky v obci Červená Voda

Hospodářské podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví byl v roce 2011 následující: lesnictví, zemědělství, rybářství (15,5%), průmysl (10,3%), stavebnictví (15,6%), obchod, opravy a údržba motorových vozidel (23,5%). Z čehož vyplývá, že od roku 2010 vzrostl počet pracovníků v zemědělství, lesnictví, rybářství a stavebnictví. Počet pracovníků klesl v obchodu, opravě a údržbě motorových vozidel a nepatrně i v průmyslu. • Významnými obory podnikání v řešeném území jsou převážně obchod, opravy a údržba motorových vozidel a stavebnictví • Hlavní zaměstnavatelé pracují v oborech lesnictví, textilní výroba a barvení tkanin, výroba kartáčnického zboží • Podle českého statistického úřadu bylo v roce 2011 635 ekonomických subjektů • Registrovaná míra nezaměstnanosti odpovídá průměru ORP – 9,4%
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelé často dojíždí za prací mimo svou obec • V okrajových částech je minimum pracovních příležitostí
Opportunities – Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora hospodářské situace v oblasti restrukturalizace ekonomiky ve směru zvýšení podílu turistického průmyslu realizací přeložky silnice I/43 Dolní Lipka – Červená Voda • Navazovat hospodářské kontakty v sousedním Polsku (pracovní síla, pracovní příležitosti,...)

Threats – Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nové větší rozvojové plochy pro výrobu je možné nalézt téměř pouze na půdách nejvyšší kvality – střet se zájmy lidí ZPF • Odcházení mladých vzdělaných lidí mimo region • Klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel
------------------	---

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 55 Veřejná dopravní a technická infrastruktura v obci Dolní Morava

Veřejná dopravní a technická infrastruktura	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Turistický hraniční přechod Horní Morava • Téměř celá obec zásobena pitnou vodou z veřejného vodovodu (krom Horní Moravy)
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Území není příliš kvalitně napojeno na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací; k plánované trase R/35 Hradec Králové – Olomouc je do Svitav vzdálenost cca 60 km a doba jízdy 60 minut, v současné době je nejbližší rychlostní komunikace v Mohelnici (50 km, 50 minut) a v Hradci Králové (85 km a 85 minut) • Rozvolněná zástavba, která je typická pro tuto oblast, je problematická z hlediska výstavby a údržby technické infrastruktury (vodovod, kanalizace, plynovod, elektřina) • Území není plynofikováno • Téměř celé území není napojeno na kanalizaci
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Dobudování systémů odvádění a čištění odpadních vod • Plynofikace území, případně podpora jiných šetrných zdrojů energie • Budování systému cyklistických stezek (v rámci sdružení Orlicko)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nerealizace plynofikace z důvodů nezájmu občanů (zdražování zemního plynu), topení nekvalitními tuhými palivy • Nízké využívání hromadné dopravy, hrozba jejich omezení nebo zrušení – zhoršení dopravní dostupnosti území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 56 Sociodemografické podmínky v obci Dolní Morava

Sociodemografické podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Průměrný věk obyvatel v roce 2011 činil 38,1 let což je nižší hodnota ve srovnání s průměrnou hodnotou ORP ve stejném období (40,5 let) • Saldo migrace je 6 (v roce 2011)
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • území patří do bývalých Sudet, většina původního německého obyvatelstva byla po válce odsunuta a území bylo nově dosídleno lidmi z jiných částí republiky nebo ze zahraničí, byla zde přerušena historická i sociální kontinuita
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora místních kulturních akcí a další

	<p>aktivit, které posílí identitu obcí a lokální patriotismus místních obyvatel</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora nových pracovních příležitostí v území
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • odcházení mladších vzdělaných lidí mimo region, další ubývání obyvatel

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 57 Bydlení v obci Dolní Morava

Bydlení	
Strengths – Silné stránky	
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • V roce 2011 nebyly na území dokončeny žádné byty • Stávající bytový fond je často využíván jen pro rekreaci, zvyšuje se počet trvale neobydlených bytů • Výstavba v některých místech je omezena limity využití území (ochrana přírody, záplavové území...)
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšování technické infrastruktury pro zvýšení atraktivity pro bydlení
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Stálé snižování počtu obyvatel v okrajových sídlech • Zvýšení počtu rekreatů na úkor trvale bydlících obyvatel • Omezování nabídky pracovních příležitostí v území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 58 Rekreace v obci Dolní Morava

Rekreace	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Malebná krajina s vysokým turistickým potenciálem pro letní i zimní rekreaci • V létě a v zimě zde fungují zvláštní turistické autobusové spoje – cyklobusy a skibusy • Lyžařské areály • V řešeném území jsou dobré možnosti ubytování různých typů, nabídka ubytování bývá doplněna dalšími aktivitami a službami pro rekreaty a návštěvníky • Značené cykloturistické trasy
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Objekty individuální rekreace jsou často umístěny ve volné krajině, jejich kumulace a sezónní obývání s sebou přináší problémy s ochranou majetku, likvidací odpadních vod, atd. • Rozvoj rekreace se střetává se zájmy ochrany přírody • Chybí nabídka volnočasových aktivit v jarním a podzimním období • Vylidňování okrajových oblastí území, byty využívány pouze pro sezónní pobyt chalupářů
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření systému cyklostezek a cyklotras, rozšíření délky upravených lyžařských běžeckých tras • Rozšíření možnosti rekreace a trávení volného času místních obyvatel

	<ul style="list-style-type: none"> • Regulace výstavby objektů individuální rekreace ve volné krajině • Možné uvážlivé využití lomu v k. ú. Velká Morava pro rozvoj rekreace
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Možný střet s ochranou přírody u nových rekreačních areálů – převážně sjezdovek • Zvyšování počtu bytů určených pro rekreaci na úkor trvale obydlených bytů • Živelná zástavba dosud nezastavěné krajiny, která je z hlediska veřejného zájmu

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 59 Hospodářské podmínky v obci Dolní Morava

Hospodářské podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví byl v roce 2010 tento: lesnictví, zemědělství, rybářství (26,32%), průmysl (8,77%), stavebnictví (10,53%), obchod, opravy a údržba motorových vozidel (13,16%), ubytování stravování a pohostinství (14,06%) • Významnými obory podnikání v řešeném území jsou převážně těžba a zpracování dřeva, zemědělská výroba (hlavně chov dobytka a péče o zatravněné plochy); důležité je také podnikání v cestovním ruchu (ubytování a služby pro turistiku a rekreaci) • Podle českého statistického úřadu bylo v roce 2010, 114 ekonomických subjektů
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Míra nezaměstnanosti nad průměrem ORP (9,4% v roce 2011) 12,8% v roce 2011 • Obyvatelé často dojíždí za prací mimo svou obec • Pracovní síla v území není příliš kvalifikovaná
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • obnova těžby mramoru v Dolní Moravě • pokračovat v profilaci území na především rekreační funkci, doplnit ji však také silnou základnou lesnické výroby • navazovat hospodářské kontakty v sousedním Polsku (pracovní síla, pracovní příležitosti,...)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • nové větší rozvojové plochy pro výrobu je možné nalézt téměř pouze na půdách nejvyšší kvality – střet se zájmy ochrany ZPF • odcházení mladých vzdělaných lidí mimo region • klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 60 Veřejná dopravní a technická infrastruktura v obci Mladkov

Veřejná dopravní a technická infrastruktura	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Územím prochází železniční trať č. 021 (Týniště nad Orlicí – Letohrad – Štítý), č. 025 (Dolní Lipka – Hanušovice) a mezinárodní trať č. 831 (Lichkov – Miedzylesie), trať z Letohradu do Polska je

	<ul style="list-style-type: none"> nově elektrifikovaná Území je zásobováno vodou z veřejných vodovodů (krom místní části Petrovičky u Mladkova)
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> území není příliš kvalitně napojeno na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací; k plánované trase R/35 Hradec Králové – Olomouc je do Svitav vzdálenost cca 60 km a doba jízdy 60 minut, dnes je nejbližší rychlostní komunikace v Mohelnici (50 km, 50 minut), do Hradce Králové je to z Králík 80 km a 85 minut Obec není plynofikována Obec nemá vybudován soustavný systém odkanalizování. Místně jsou provedeny jednotné stoky odvodňující skupiny objektů a zpevněné plochy do Tiché Orlice nebo jejích přítoků
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> Realizace obchvatu Mladkova Dobudování systémů odvádění a čištění odpadních vod Plynofikace území, případně podpora jiných šetrných zdrojů energie (kvalitní spalování dřeva, dřevoštěpek, atd. – využití místních zdrojů dřeva) Budování systému cyklistických stezek (v rámci sdružení obcí Orlicko)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> Nerealizace plynofikace z důvodů nezájmu občanů (zdražování zemního plynu), topení nekvalitními tuhými palivy Nízké využívání hromadné dopravy, hrozba jejich omezení, nebo zrušení – zhoršení dopravní dostupnosti území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 61 Sociodemografické podmínky v obci Mladkov

Sociodemografické podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> mateřská škola, základní škola (1-4 ročník)
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> území patří do bývalých Sudet, většina původního německého obyvatelstva byla po válce odsunuta a území bylo nově dosídleno lidmi z jiných částí republiky nebo ze zahraničí, byla zde přerušena historická i sociální kontinuita přirozený přírůstek v roce 2011 -1 Saldo migrace v roce 2011 -7 průměrný věk obyvatel v roce 2010 činil 41,1 let, což je vyšší hodnota ve srovnání s průměrnou hodnotou ORP ve stejném období (40,5 let). Oproti předchozím letům došlo ke zvýšení průměrného věku
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> podporovat místní kulturní akce a další aktivity, které posílí identitu obcí a lokální patriotismus místních obyvatel podpora nových pracovních příležitostí v území
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> Odcházení mladších vzdělaných lidí mimo region, další ubývání obyvatel Klesající naplněnost školských zařízení,

	především středního školství
--	------------------------------

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 62 Bydlení v obci Mladkov

Bydlení	
Strengths – Silné stránky	
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Stávající bytový fond je často využíván jen pro rekreaci, zvyšuje se počet trvale neobydlených bytů • Výstavba v některých místech je omezena limity využití území (ochrana přírody, záplavové území...) • Výstavba je omezena nedostatkem pracovních příležitostí
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšovat technickou i veřejnou infrastrukturu jednotlivých obcí pro zvýšení jejich atraktivity pro bydlení
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • stálé snižování počtu obyvatel v okrajových sídlech • zvýšení počtu rekreatů na úkor trvale bydlících obyvatel • omezování nabídky pracovních příležitostí v území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 63 Rekreace v obci Mladkov

Rekreace	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký turistický potenciál území • Systém předválečného opevnění z let 1936-1938 • V řešeném území jsou dobré možnosti ubytování různých typů, značené cykloturistické trasy
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné další služby a aktivity jako doplněk k ubytování • Rozvoj rekreace se střetává se zájmy ochrany přírody • chybí nabídka volnočasových aktivit • vyliďňování okrajových oblastí území, byty využívány pouze pro sezónní pobyt chalupářů
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření systému cyklostezek a cyklotras, rozšíření lyžařských běžeckých tras • Rozšíření možnosti rekreace a trávení volného času místních obyvatel • Cyklostezkami propojit významné objekty předválečného opevnění • Plánovaná cyklostezka Letohrad – Králíky – Červená Voda
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování počtu bytů určených pro rekreaci na úkor trvale obydlých bytů

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 64 Hospodářské podmínky v obci Mladkov

Hospodářské podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl ekonomických subjektů podle

	<p>vybraných odvětví byl v roce 2010 tento: lesnictví, zemědělství, rybářství (6,9%), průmysl (10,34 %), stavebnictví (22,41%), obchod, opravy a údržba motorových vozidel (17,24%), ubytování stravování a pohostinství (12,93%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Významnými obory podnikání v řešeném území jsou převážně stavebnictví, obchod, opravy, údržba motorových vozidel a ubytování, stravování, pohostinství • Podle českého statistického úřadu bylo v roce 2011, 116 ekonomických subjektů • Míra nezaměstnanosti pod průměrem ORP(ORP 9,4% v roce 2011) 8,1% v roce 2011
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelé často dojíždí za prací mimo svou obec • Pracovní síla v území není příliš kvalifikovaná
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Nové rozvojové plochy pro průmyslovou výrobu a přilákání investorů; nové výrobní objekty však nesmí svým měřítkem a výškou narušit ráz krajiny, který je hlavní hodnotou území • Pokračovat v profilaci území na především rekreační funkci, doplnit ji však také silnou základnou průmyslové, zemědělské a lesnické výroby • Při zlepšení dopravního napojení lze očekávat ekonomický růst oblasti • Navazovat hospodářské kontakty v sousedním Polsku (pracovní síla, pracovní příležitosti,...)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nové větší rozvojové plochy pro výrobu je možné nalézt téměř pouze na půdách nejvyšší kvality – střet se zájmy ochrany ZPF • Odcházení mladých vzdělaných lidí mimo region • Klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel

Zdroj:Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 65 Veřejná dopravní a technická infrastruktura v obci Klášterec nad Orlicí

Veřejná dopravní a technická infrastruktura	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Území sídla Klášterec nad Orlicí je odkanalizováno a napojeno na ČOV • Značná část území je zásobena pitnou vodou z veřejného vodovodu
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • území není příliš kvalitně napojeno na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací; k plánované trase R/35 Hradec Králové – Olomouc je do Svitav vzdálenost cca 60 km a doba jízdy 60 minut, dnes je nejbližší rychlostní komunikace v Mohelnici (50 km, 50 minut), do Hradce Králové je to z Králík 80 km a 85 minut • Obec není plynofikována
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Plynofikace území, případně podpora jiných šetrných zdrojů energie (kvalitní spalování)

	<p>dřeva, dřevoštěpek, atd. – využití místních zdrojů dřeva)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budování systému cyklistických stezek (v rámci sdružení obcí Orlicko)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nerealizace plynofikace z důvodů nezájmu občanů (zdražování zemního plynu), topení nekvalitními tuhými palivy

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 66 Sociodemografické podmínky v obci Klášterec nad Orlicí

Sociodemografické podmínky	
Strenghts – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • mateřská škola, základní škola (1-9 ročník)
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • území patří do bývalých Sudet, většina původního německého obyvatelstva byla po válce odsunuta a území bylo nově dosídleno lidmi z jiných částí republiky nebo ze zahraničí, byla zde přerušena historická i sociální kontinuita • přirozený přírůstek v roce 2012 +4 • Saldo migrace v roce 2011 -2
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat místní kulturní akce a další aktivity, které posílí identitu obcí a lokální patriotismus místních obyvatel • podpora nových pracovních příležitostí v území
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Odcházení mladších vzdělaných lidí mimo region, další ubývání obyvatel • Klesající naplněnost školských zařízení, především středního školství

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 67 Bydlení v obci Klášterec nad Orlicí

Bydlení	
Strenghts – Silné stránky	
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Stávající bytový fond je často využíván jen pro rekreaci, zvyšuje se počet trvale neobydlených bytů • Výstavba v některých místech je omezena limity využití území (ochrana přírody, záplavové území...) • Výstavba je omezena nedostatkem pracovních příležitostí
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšovat technickou i veřejnou infrastrukturu jednotlivých obcí pro zvýšení jejich atraktivity pro bydlení
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • stálé snižování počtu obyvatel v okrajových sídlech • zvýšení počtu rekreatantů na úkor trvale bydlicích obyvatel • omezování nabídky pracovních příležitostí v území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 68 Rekrece v obci Klášterec nad Orlicí

Rekreace	
Strenghts – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký turistický potenciál území • Vyhledávaná vodní nádrž Pastviny

	<ul style="list-style-type: none"> • Velice navštěvované místo Zemská brána • V řešeném území jsou dobré možnosti ubytování různých typů, značené cykloturistické trasy
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné další služby a aktivity jako doplněk k ubytování • Rozvoj rekreace se střetává se zájmy ochrany přírody • chybí nabídka volnočasových aktivit • vyliďňování okrajových oblastí území, byty využívány pouze pro sezónní pobyt chalupářů
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření systému cyklostezek a cyklotras, rozšíření lyžařských běžeckých tras • Rozšíření možnosti rekreace a trávení volného času místních obyvatel • Cyklostezkami propojit významné objekty předválečného opevnění
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování počtu bytů určených pro rekreaci na úkor trvale obydlených bytů

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 69 Hospodářské podmínky v obci Klášterec nad Orlicí

Hospodářské podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví byl v roce 2010 tento: lesnictví, zemědělství, rybářství (14,2%), průmysl (17,16%), stavebnictví (21,89%), obchod, opravy a údržba motorových vozidel (15,38%), ubytování stravování a pohostinství (5,91%) • Významnými obory podnikání v řešeném území jsou převážně stavebnictví, obchod, opravy, údržba motorových vozidel a ubytování, stravování, pohostinství • Podle českého statistického úřadu bylo v roce 2011, 165 ekonomických subjektů • Míra nezaměstnanosti pod průměrem ORP (ORP 9,4% v roce 2011) 9,39% v roce 2011
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelé často dojíždí za prací mimo svou obec • Pracovní síla v území není příliš kvalifikovaná
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Nové rozvojové plochy pro průmyslovou výrobu a přilákání investorů; nové výrobní objekty však nesmí svým měřítkem a výškou narušit ráz krajiny, který je hlavní hodnotou území • Pokračovat v profilaci území na především rekreační funkci, doplnit ji však také silnou základnou průmyslové, zemědělské a lesnické výroby • Při zlepšení dopravního napojení lze očekávat ekonomický růst oblasti • Navazovat hospodářské kontakty v sousedním Polsku (pracovní síla, pracovní příležitosti,...)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nové větší rozvojové plochy pro výrobu je

	<p>možné nalézt téměř pouze na půdách nejvyšší kvality – střet se zájmy ochrany ZPF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odcházení mladých vzdělaných lidí mimo region • Klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel
--	--

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 70 Veřejná dopravní a technická infrastruktura v obci Kunvald

Veřejná dopravní a technická infrastruktura	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Území sídla Kunvald je odkanalizováno a napojeno na ČOV • Značná část území je zásobena pitnou vodou z veřejného vodovodu
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • území není příliš kvalitně napojeno na hlavní celorepublikový dopravní systém dálnic a rychlostních komunikací; k plánované trase R/35 Hradec Králové – Olomouc je do Svitav vzdálenost cca 60 km a doba jízdy 60 minut, dnes je nejbližší rychlostní komunikace v Mohelnici (50 km, 50 minut), do Hradce Králové je to z Králík 80 km a 85 minut • Obec není plynofikována
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Plynofikace území, případně podpora jiných šetrných zdrojů energie (kvalitní spalování dřeva, dřevoštěpek, atd. – využití místních zdrojů dřeva) • Budování systému cyklistických stezek (v rámci sdružení obcí Orlicko)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nerealizace plynofikace z důvodů nezájmu občanů (zdražování zemního plynu), topení nekvalitními tuhými palivy

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 71 Sociodemografické podmínky v obci Kunvald

Sociodemografické podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • mateřská škola, základní škola (1-9 ročník)
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • území patří do bývalých Sudet, většina původního německého obyvatelstva byla po válce odsunuta a území bylo nově dosídleno lidmi z jiných částí republiky nebo ze zahraničí, byla zde přerušena historická i sociální kontinuita • přirozený přírůstek v roce 2012 -1 • Saldo migrace v roce 2011 +1
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat místní kulturní akce a další aktivity, které posílí identitu obcí a lokální patriotismus místních obyvatel • podpora nových pracovních příležitostí v území
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Odcházení mladších vzdělaných lidí mimo region, další ubývání obyvatel • Klesající naplněnost školských zařízení, především středního školství

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 72 Bydlení v obci Kunvald

Bydlení	
Strengths – Silné stránky	
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Stávající bytový fond je často využíván jen pro rekreaci, zvyšuje se počet trvale neobydlených bytů • Výstavba v některých místech je omezena limity využití území (ochrana přírody, záplavové území...) • Výstavba je omezena nedostatkem pracovních příležitostí
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšovat technickou i veřejnou infrastrukturu jednotlivých obcí pro zvýšení jejich atraktivity pro bydlení
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • stálé snižování počtu obyvatel v okrajových sídlech • zvýšení počtu rekreatů na úkor trvale bydlících obyvatel • omezování nabídky pracovních příležitostí v území

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 73 Rekreace v obci Kunvald

Rekreace	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký turistický potenciál území • Jednota bratrská • V řešeném území jsou dobré možnosti ubytování různých typů, značené cykloturistické trasy
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné další služby a aktivity jako doplněk k ubytování • Rozvoj rekreace se střetává se zájmy ochrany přírody • chybí nabídka volnočasových aktivit • vylidňování okrajových oblastí území, byty využívány pouze pro sezónní pobyt chalupářů
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření systému cyklostezek a cyklotras, rozšíření lyžařských běžeckých tras • Rozšíření možností rekreace a trávení volného času místních obyvatel • Cyklostezkami propojit významné objekty předválečného opevnění
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování počtu bytů určených pro rekreaci na úkor trvale obydlených bytů

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce

Tabulka 74 Hospodářské podmínky v obci Kunvald

Hospodářské podmínky	
Strengths – Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví byl v roce 2010 tento: lesnictví, zemědělství, rybářství (18,1%), průmysl (11,21%), stavebnictví (13,36%), obchod, opravy a údržba motorových vozidel (24,14%), ubytování stravování a pohostinství (7,56%) • Významnými obory podnikání v řešeném území jsou převážně stavebnictví, obchod,

	<p>opravy, údržba motorových vozidel a ubytování, stravování, pohostinství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podle českého statistického úřadu bylo v roce 2011, 236 ekonomických subjektů • Míra nezaměstnanosti pod průměrem ORP(ORP 9,4% v roce 2011) 7,8% v roce 2011
Weaknesses – Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelé často dojíždí za prací mimo svou obec • Pracovní síla v území není příliš kvalifikovaná
Opportunities - Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Nové rozvojové plochy pro průmyslovou výrobu a přilákání investorů; nové výrobní objekty však nesmí svým měřítkem a výškou narušit ráz krajiny, který je hlavní hodnotou území • Pokračovat v profilaci území na především rekreační funkci, doplnit ji však také silnou základnou průmyslové, zemědělské a lesnické výroby • Při zlepšení dopravního napojení lze očekávat ekonomický růst oblasti • Navazovat hospodářské kontakty v sousedním Polsku (pracovní síla, pracovní příležitosti,...)
Threats - Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> • Nové větší rozvojové plochy pro výrobu je možné nalézt téměř pouze na půdách nejvyšší kvality – střet se zájmy ochrany ZPF • Odcházení mladých vzdělaných lidí mimo region • Klesající počet ekonomicky aktivních obyvatel

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce